International
Labour
Organization

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရေး နောက်ခံအကြောင်းအခြင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အစီရင်ခံစာ

အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်
အကြောင်းအရာများ အပေါ် ခြုံငုံ တင်ပြချက်

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရေး နောက်ခံအကြောင်းအခြင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အစီရင်ခံစာ

အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်
အကြောင်းအရာများ အပေါ် ခြုံငုံ တင်ပြချက်

Fundamental Principles and Rights at Work Branch
International Labour Organization

မူပိုင်ခွင့် - အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ၂၀၁၇
ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေခြင်း ၂၀၁၇

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာရုံး၏ ထုတ်ဝေမှုကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့်ရေးရာ သဘောတူညီချက် အမှတ် (၂)မှ အချက်များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ထုတ်ဝေထားသည်များမှ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ကောက်နှုတ်ဖော်ပြမှု များအတွက် ရင်းမြစ်ရယူရာနေ ရာကို ဖော်ပြ ရမည်ဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းများအတွက် ILO ထုတ်ဝေခြင်းဆိုင်ရာဌာန (အခွင့်အရေးများနှင့် လိုင်စင်ဆိုင်ရာ)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာရုံး၊ CH -1211၊ ဂျီနီဗာ ၂၂၊ ဆွစ်ဇာလန်သို့ လည်းကောင်း သို့မဟုတ် rights@ilo.org သို့ အီးမေးလ်ပို့၍ လည်းကောင်း လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာရုံးမှလည်း ထိုသို့လျှောက်ထားမှုများကို ကြိုဆိုပါသည်။ ပြန်လည်ထုတ်ဝေခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်များရရှိထားသည့် စာကြည့်တိုက်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသော မှတ်ပုံတင်ထားသူများသည် ၎င်းတို့ကို ခွင့်ပြုထားသည့် ထုတ်ဝေခွင့်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ပါအချက်များနှင့်အညီ မိတ္တူပွား ဖြန့်ဝေရမည်ဖြစ်သည်။ သင်၏နိုင်ငံတွင် ရှိသော ပြန်လည်ထုတ်ဝေခွင့်ဆိုင်ရာ မူပိုင်ခွင့်များကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် www.ifrro.org သို့ဝင်ရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။

FUNDAMENTALS

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရေး နောက်ခံအကြောင်းအခြင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာ - အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အကြောင်းအရာများ အပေါ် ခြုံငုံ တင်ပြချက်/ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လုပ်သမားရေးရာရုံး၊ လုပ်ငန်းခွင်အခြေခံမူသဘောတရားများနှင့် အခွင့်အရေးများ (FUNDAMENTALS) - ရန်ကုန်၊ အိုင်အယ်လ်အို၊ ၂၀၁၇။

ISBN: 978-92-2-831298-0 (Print); 978-92-2-831299-7 (Web PDF)

International Labour Office; ILO Fundamental Principles and Rights at Work Branch

child labour / national planning / legal aspect / state intervention / Myanmar - 13.01.2

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်လည်း ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ Background Report for the National Action Plan on child labour in Myanmar - An overview of issues to be considered in the development of the NAP, 978-92-2-130657-3 (Print); 978-92-2-130658-0 (Web PDF), Yangon, 2017.

ထုတ်ဝေမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များအတွက် ILO ၏ ကတ်တလောက်ထားရှိပုံ

မှတ်စု

ဤစာစောင်အား FUNDAMENTALS အတွက် Birgitte Krogh Poulsen မှအသေးစိတ် စီစဉ်ပြင်ဆင်ပြီး ILO ရန်ကုန်ရုံးမှ Selim Benaissa မှညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သည်။ ဤစာစောင်အား ILO မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး အစီအစဉ် (My-PEC)၏ မူဘောင်အောက်တွင် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေမှုအတွက် ရံပုံငွေကို အမေရိကန်နိုင်ငံ အလုပ်သမားရေးရာဌာန မှကျခံပါသည် (Project MMR/13/10/USA)။ ဤထုတ်ဝေမှု သည် အမေရိကန်အလုပ်သမားရေးရာဌာန၏ မူဝါဒများ သို့မဟုတ် အမြင်ရှုထောင့်များ၊ အမေရိကန်အစိုးရမှ ထောက်ခံခွင့်ပြုထားသည့် ကုန်သွယ်ရေး အမည်နာမများ၊ စီးပွားရေးထုတ်ကုန်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများကို ညွှန်းဆို ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားခြင်းမဟုတ်ပါ။

ILO ထုတ်ဝေမှုများတွင် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ချက်ခန့်ထားမှုများမှာ ကုလသမဂ္ဂ၏ အစဉ်အလာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပြီး ထည့်သွင်းတင်ပြသည့် အကြောင်းအရာများသည်လည်း မည်သည့်နိုင်ငံ၊ ဒေသ၊ နယ်ပယ် သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်များ၊ ယင်းနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အကန့်အသတ် တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေအကြောင်းခြင်းရာများ အပေါ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ညွှန်းဆို ဆောင်ရွက် ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။

သုံးသပ်တင်ပြသည့် ဆောင်းပါးများ၊ လေ့လာမှုများနှင့် အခြားသော အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါရှိသည့် အယူအဆ ထင်မြင်ချက်များသည် ၎င်းတို့ ကိုရေးသားသူများအပေါ်တွင်သာ လုံးဝသက်ဆိုင်တာဝန်ရှိပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ရုံးမှ ထိုဖော်ပြချက်များအပေါ်တွင် ထောက်ခံအကြံ ပြုခြင်း မပါဝင်ပါ။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အမည်များကို ကိုးကားဖော်ပြခြင်း များသည် ILO ရုံးမှ ထောက်ခံ တင်ပြထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ ထိုသို့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ပစ္စည်းများ၊ လုပ်ငန်းများ ၏အမည်များကို မဖော်ပြခြင်းသည်လည်း ထည့်သွင်းရန် သဘောမတူကြောင်း ပြသခြင်းမဟုတ်ပါ။

ILO မှထုတ်ဝေမှုများနှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာဖြင့် ထုတ်ကုန်များကို အကြီးစား စာအုပ်ရောင်းဝယ်သူများနှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာ ဖြန့်ဝေမှု ပလက်ဖောင်းများမှ တဆင့် ရရှိနိုင်ပြီး ilo@turpin-distribution.com မှလည်း တိုက်ရိုက် မှာယူ ရရှိ နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက်များပိုမိုရယူလိုပါက www.ilo.org/publns သို့မဟုတ် ilopubs@ilo.org သို့ဆက်သွယ်ပါ။

www.ilo.org/ipec သို့ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုပါ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်ဝေသည်။
Triward company မှ ဓာတ်ပုံပေါင်းစပ်သည်။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာ

r▯wd▯

အတိုကောက် အသုံးအနှုန်းများ---၄

၁. နိဒါန်း၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအခြေအနေအကြောင်းအရာများ ------------------------------------၅

၂. မြန်မာနိုင်ငံမှ ကလေးအလုပ်သမား -- ၈

၃. ဥပဒေမူဘောင် --- ၁၈

၄. အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒ --၂၂

၄. ၁ အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမားဈေးကွက် ---၂၅

၄. ၂ အစမ္မခိုင်းစေခြင်းနှင့် လူကုန်ကူးခြင်း --၂၉

၄. ၃ ပညာရေး၊ အသက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများနှင့်

ဦးစားပေးမှုများ -- ၃၀

၄. ၄ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် လူမှုဖူလုံရေး --၃၆

၄. ၅ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့် ဦးစားပေးမှုများ -----------------------------------၄၀

၄. ၆ ကျေးလက်ဒေသ အသက်မွေးမှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ ---------------------------၄၂

၄. ၇ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုအပေါ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ချက် ----၄၅

၄. ၈ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေး -- ၄၇

၄. ၉ မူဝါဒရေးရာ အခြေအနေများအပေါ် အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အဆိုပါမူဝါဒများတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်

အလားအလာ --၄၈

၅. အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်ရေး မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ----၅၀

၅. ၁ ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်း --၅၁

၅. ၂ အသိပညာနှင့် ကတိကဝတ် --၅၃

၅. ၃ အလုံးစုံအကဲဖြတ်မှုနှင့် တိုက်တွန်းချက်များ --၅၅

၆. နိဂုံးချုပ် ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် တိုက်တွန်းချက်များ ---၅၈

ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ -- ၆၉

နောက်ဆက်တွဲ (၁)ကလေးလုပ်သားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်လမ်းညွှန် -- ၇၀

အတိုကောက် အသုံးအနှုန်းများ

CBO	ရပ်ရွာအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်း
CSO	အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
ILO	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့
FESR	စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်
KAP	အသိအမြင်၊ သဘောထားခံယူချက် ၊ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေမှုများ
MAPDRR	မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ပါးရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်
M&E	စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်း
MOALI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MOE	ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန
MOHS	ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန
MOLIP	အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန
MSWRR	လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန
MyPEC	မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးအစီအစဉ်
NAP	အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် (ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ)
NCDP	အမျိုးသားအဆင့်ဘက်စုံလွှမ်းခြုံဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်
NESP	အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်
NFE	ကျောင်းပြင်ပပညာရေး
NGO	အစိုးရမဟုတ်သည့်အဖွဲ့
NSPSP	အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်
QSEM	လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အပေါ် အရည်အသွေးနည်းလမ်းဖြင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း
SDGs	အရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များ
TICNA	မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်
TVET	အသက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေး
TWG-CL	ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့
UNCRC	ကုလသမဂ္ဂ ကလေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ
UNICEF	ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့

နိဒါန်း

၁။ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအခြေအနေအကြောင်းအရာများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှရှိ အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံများထဲမှ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး လူဦးရေ (၄၈)သန်းအနက် (၂၆)ရာခိုင်နှုန်းသည် ဆင်းရဲစွာ နေထိုင်ရလျှက်ရှိပါသည်။အရပ်ဘက်အုပ်ချုပ်ရေး ပြန်လည်စတင်ချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့မှုများကြောင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး စီးပွားရေးတိုးတက်မှုများ ရရှိလာခဲ့သော်လည်း စီးပွားရေး တည်ငြိမ်မှုနှင့် လူမှုရေးရာ ပြန်လည်ပူးပေါင်း ပါဝင်လာမှုများ (social inclusion) ရရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဥ်း၍ စိန်ခေါ်မှု ပေါင်းများစွာရှိနေဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုများတွင် မေခရိုစီးပွားရေး (macro-economic) နှင့် ဘဏ္ဍာရေး တည်ငြိမ်ရေး (financial stability) ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှေးရှုသည့် စီးပွားရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး (အထူးသဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းကဲ့သို့ အဓိကကျသည့်ကဏ္ဍများ) ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချခြင်းနှင့် လူသား အရင်းမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အုပ်ချုပ်မှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု (public sector reform) ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့စေရေး မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင် ပါသည်။[၁]

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသက်(၁၄)နှစ်အောက် လူဦးရေသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ (၂၅) ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိပြီး အသက် (၁၅)နှစ်နှင့် (၂၄)နှစ်အကြား လူဦးရေ သည် (၁၃. ၇၈)ရာခိုင်နှုန်း ရှိနေခြင်းကြောင့် လူငယ်ဦးရေများပြားနေသေးသည့် နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးငယ်များ နှင့် လူငယ်များကို စီးပွားရေးအရအမြတ် ထုတ်ခံရခြင်း၊ အချိန်မတိုင်မီ ကျောင်းထွက်ရခြင်း၊ အန္တရာယ်ရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်များ တွင်လုပ်ကိုင်ရခြင်းတို့မှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးလိုပါက ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ခြင်း (safe migration) တို့ကို ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းနှင့်အတူပညာရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ လူငယ်များ အလုပ်အကင် ရရှိစေရေး အပေါ် အလေးထား ထားခြင်းတို့အား အရေးကြီးသည့် မူဝါဒရေးရာ နှင့် လူမှုစီးပွားရေး ဦးစားပေးမှုများ (socio-economic priorities)အဖြစ် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာ အခန်း(၄)တွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချခြင်း၊ အလုပ်သမား ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများအပေါ် တင်ပြပေးသွားမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ အခြား အဓိကကျသည့် မူဝါဒရေးရာ ဦးစားပေးရမည့် အရာများကိုလည်း အသေးစိတ် တင်ပြပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် အဓိကထား မီးမောင်းထိုးပြလိုသည့် အချက်တစ်ချက် ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် လုပ်သားအင်အား စစ်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း အလွန်နည်းပါးနေသည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုအချက်သည် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း နည်းပါးရခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းအပေါ် အပြည့်အဝ ပုံဖော် ပြသပေးနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ပထမအချက်မှာ လုပ်အားအပြည့်အဝ အသုံးမချနိုင်သည့် (labour under-utlization) နှုန်းထားသည်

(၁) https://www.adb.org/sites/default/files/publication/42870/myanmar-unlocking-potential.pdf ? အာရှစီးပွားရေးဘဏ်အစီရင်ခံစာတွင် လူဦးရေအား(၅၁) သန်းဟုဖော်ပြထားသည်ကို သတိပြုစေလိုပါသည်။ဤအစီရင်ခံစာတွင် ၂၀၁၅ခုနှစ်လုပ်သားအင်အား စစ်တမ်းပါ ကိန်းဂဏန်းကို အသုံးပြု တင်ပြထား ပါသည်။ အကယ်၍ လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်းပါ ကိန်းဂဏန်း မှန်ကန်ပါက ဆင်းရဲမွဲတေမှုရာခိုင်နှုန်း အနည်းငယ်များလာမည် ဖြစ်သည်။

(၄၆. ၇) ရာခိုင်နှုန်း ရှိနေခြင်းကြောင့် မြင့်မားနေသည့် အနေအထားတွင် ရှိနေပြီး ထိုအချက်ကပင် အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အင်အား (work force) စုတွင်းရှိ အလုပ်သမား အများအပြားသည် အချိန်ပြည့် အလုပ်အကိုင်ရရှိနေခြင်း (fulltime employment) မဟုတ်ကြောင်း ကိုဖော်ပြနေပါသည်။ ဤအချက်တွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်ချင်စိတ် ရှိနေသော်လည်း အလုပ်လုပ်ကိုင်ရမှု နည်းပါးနေသေးသည့် အလုပ်လုပ်ခွင့် မရနိုင်သူများ (under-employed) လည်းပါဝင်နေပါသည်။ အလုပ်လုပ်ခွင့် မရနိုင်သူများသည် ဆင်းရဲခြင်းမှ လွတ်မြောက် နိုင်သည့် ဝင်ငွေပမာဏရရှိရန် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရတတ်လေ့ရှိ ပါသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အသက်အရွယ်တွင်ရပြီး အလုပ်သမားဈေးကွက်အတွင်း ရှိမနေသူများ၏ အရေအတွက်သည် (၃၅) ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရှိသဖြင့် မြင့်မားသည့် အနေအထားတွင် ရှိနေပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဝင်ငွေမရသည့် အိမ်အလုပ်များ လုပ်ကိုင်နေရခြင်း၊ နာမကျန်းမှု သို့မဟုတ် မသန်မစွမ်းမှုတို့ကြောင့် အလုပ်သမားဈေးကွက် မဝင်တော့သည့် အခြေအနေတွင်ရှိနေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်း ကိုအကြောင်းအရင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ရှင်းလင်းပြသနိုင်သော်လည်း အလုပ်သမားဈေးကွက် ပြင်ပရှိနေသူများသည် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၊ လူမှုရေးအရဖယ်ကျဉ်ခြင်း (social exclusion) ကို ခံစားရနိုင်သည်ကို ဂရုပြုသင့်ပါသည်။

အလုပ်သမား ဈေးကွက်ပြင်ပရှိ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အသက်အရွယ် ရှိနေသူများတွင် အသက်ကြီးသည် ဟူသည့် သတ်မှတ်ချက်ဝင်နေသူများ၊ အိမ်အလုပ်ကို အချိန်ပြည့် လုပ်ကိုင်နေရသူများ အများအားဖြင့် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြပါသည်။ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် ပို၍ အချိန်ပြည့် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း အပါအဝင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးအကြား ထင်ရှားသည့်ကွဲပြားချက် များစွာ ရှိပါသည်။ ထို့အတူ မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်အကြားတွင်လည်း ထင်ရှားသည့် ကွဲပြားချက်များစွာ ရှိပါသည်။ ကျေးလက်နေလူဦးရေသည် အချိန်ပြည့် အလုပ်လုပ်ခွင့်မရခြင်း သို့မဟုတ် အလုပ်သမား ဈေးကွက် ပြင်ပသို့ ရောက်ရှိနေရခြင်းတို့ကို မြို့ပြနေလူဦးရေထက် ပိုမိုကြုံတွေ့ရပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တောနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတို့သည် လူအများအပြားလုပ်ကိုင်နေသည့် အကြီးမားဆုံးကဏ္ဍများ ဖြစ်နေကြပြီး အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသတွင် အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် လူအများစုသည် စားနိုင် သောက်နိုင်ရုံ ဝင်ငွေသာရရှိနိုင်သည့် အသေးစားအဆင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်လျှက် ရနေကြပါသည်။ ထိုအချက်အပေါ်ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ပြောရပါက နိုင်ငံတွင်း ကျေးလက်ဒေသမှ မြို့ပြသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာခြင်းနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းနှစ်မျိုးစလုံး ပါဝင်နေသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းသည် နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အလုပ်သမားဈေးကွက် အခြေအနေ၏ ထူးခြားသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။[၂]

နိုင်ငံလူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံသည်ဆင်းရဲစွာနေထိုင်ရလျှက်ရှိပြီးအထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသတွင် အများဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့်၎င်း၏ အကျိုးဆက်များကို အသက်(၁၈)နှစ်အောက် ကလေးနှင့် လူငယ်များက အများဆုံး ခံစားနေရပါသည်။ ကောင်းမွန်သော ကျန်းမာသန့်ရှင်းမှု (improved sanitation) ကို ရယူနိုင်ခွင့်မရှိသည့် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံကျော်ကျော် နေထိုင်လျှက်ရှိသည့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသတွင် ကလေးနှင့်လူငယ်များသည် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ ရေနှင့်သန့်ရှင်းမှု ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု (water and sanitation services)၊ ပညာသင်ကြားခွင့်များဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို အကန့်

(၂) http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---ilo-yangon/documents/publication/wcms_516117.pdf and https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bm.html

အသတ်ဖြင့်သာ ရရှိနိုင်သည့် အခြေအနေများနှင့် ကြုံတွေ့လျှက်ရှိနေကြပါသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ကလေးသူငယ်များ၏ (၂၆. ၆) ရာခိုင်နှုန်းသည် ကိုယ်အလေးချိန် ပြည့်ဝခြင်းမရှိသည့်အပြင် မွေးဖွားသည့် ကလေးသူငယ်များအနက် (၄၂. ၂) ရာခိုင်နှုန်းသည် ပထမနှစ်အတွင်းတွင်သေဆုံးလျှက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။ ထိုအချက်ကြောင့်ပင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကလေးအသေပျောက်နှုန်းထားအရ ကမ္ဘာ(၂၂၅)နိုင်ငံ အနက်ကလေးအသေပျောက်နှုန်းထားမြင့်မားသည့် အဆင့်(၄၇)တွင် ရှိနေပါသည် (မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနိုင်ငံတို့ အထက် အနည်းငယ်သာလွန်သည် ဆိုရုံရှိပြီး အခြားအရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများထက် ညံ့ဖျင်း လျှက်ရှိပါသည်။)[၁]

ဆင်းရဲခြင်းနှင့်အတူ တွဲဖက်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အန္တရာယ်ရှိမှုနှင့် ထိရှလွယ်မှုကိုပါ ဖြည့်စွက် ရမည်ဆိုပါက မြနမာနိုင်ငံရှိကလေးနှင့် လူငယ်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုံမှန်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ရှိမှုနှင့် စပ်လျဥ်း၍ ထိရှလွယ်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ အဆိုပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ရှိမှုများတွင် တိုင်ဖုန်းမုန်တိုင်းများ၊ရေကြီးခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်းတ ပါဝင်ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ကလေးနှင့်လူငယ်များကို ထိရှလွယ်မှုမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးသည် ဆိုစေကာမူ အဆိုပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုများသည် ကျောင်းတက်မှု၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေရရှိမှုနှင့် သန့်ရှင်းရေးစသည့် အချက်များအပေါ် မကောင်းသည့် အကျိုးဆက်များ ထပ်မံဖြစ်ပား စေနိုင်ပါသည်။[၂]

ထို့ပြင် လက်နက်စွဲကိုင်ပဋိပက္ခမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် တိုက်ရိုက် အကျိုးဆက်များကြောင့် သာမက နိုင်ငံ၏ အချို့ဒေသများတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် ပဋိပက္ခမှုများကြောင့် ကလေးများသည် ထိလွယ်ရှလွယ်အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေများသည် အထွေထွေ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အဆိုပါပဋိပက္ခ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် နေရာများတွင် လူမှုရေးနှင့် အခြား ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်စွမ်းမရှိသဖြင့် နေရပ်ရွှေပြောင်း နေထိုင်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်ကာ ထို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရခြင်းကြောင့် ကလေးသူငယ်များအပေါ် ထိလွယ်ရှလွယ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။[၃] နိုင်ငံလူဦးရေ၏ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် လူနည်းစု လူမျိုးစုများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အချို့လူမျိုးစုများသည် လူဦးရေများပြားကာ (ဥပမာ-ရှမ်းလူမျိုးစုသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်) အချို့မှာ လူဦးရေ အလွန်နည်းပါးသည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဆိုပါ ပဋိပက္ခမှုများသည် လူမျိုးကွဲပြားခြားနားမှု၊ ဘာသာရေးရောထွေးမှုတို့နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိနေ ပါသည်။[၄] ထို့ပြင် ပဋိပက္ခမှုများသည် ဘိန်းနှင့် မက်သာဖက်တာမင်းကဲ့သို့ မူးယစ်ဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်ခြင်း တို့နှင့်လည်း ဆက်နွယ်မှုရှိကြောင်း ညွှန်းပြနေမှုများ ရှိနေပါသေးသည်။ ပဋိပက္ခမှုများသည် အထွေထွေ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုမရှိသည် အခြေအနေကို လည်းကောင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ် ရောင်းချနိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးသည့် အခြေအနေကို လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်စေကာ မူးယစ် ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ခြင်းမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေကို သုံးစွဲခြင်းဖြင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခမှုများကို မီးလောင်ရာ လေပင့်ဖြစ်စေပါသည်။[၅]

---

(၁) https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bm.html

(၂) http://www.unicef.org/myanmar/Myanmar_Child-Centered_Risk_Assessment_(ENG).pdf

(၃) https://childrenandarmedconflict.un.org/countries-caac/myanmar/

(၄) https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bm.html

(၅) https://www.irinnews.org/feature/2015/11/05/drug-war-myanmars-mountains

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရှိန်ရနေပြီဖြစ်သည့် ဆောင်ရွက်ဆဲငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောရပါက စီးပွားရေးနှင့်နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ လူမှုရေး ဝနဆောင်မှု မပြည့်စုံမှု၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ပဋိပက္ခမှုများကိုဖြေရှင်းရာတွင် အရေးကြီးလှပါသည်။ ဆောင်ရွက်ဆဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ဦးစွာအဆိုးရွားပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းမှအစပြု၍ ကလေး အလုပ်သမား ခိုင်းစေမှု ပပျောက်သွားရန် သို့မဟုတ် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် အခွင့်အလမ်းကောင်းများကိုဖြစ်စေမည့် အလှည့်အပြောင်းကောင်း တစ်နေရာတွင် ရောက်ရှိ နေသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ မူဝါဒနှင့် ဦးစားပေးမှုများစပ်လျဉ်း၍ ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်း၊ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ ဆောင်ရွက်နေဆဲ အချိန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေသည့် အခြေခံ အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ရန်သည် နိုင်ငံတွင်းရှိ ကလေး အလုပ်သမားများအပေါ် ဦးတည် ဆောင်ရွက် ပေးမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါက (အသေးစိတ်ကို အခန်း(၂) တွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်) လွနစွာဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အခြေအနေတွင်ရှိနေပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်း စီမံချက်သည်ကလေး၊ လူငယ်များဘဝနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တာရှည်ခံ အပြောင်းလဲများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အလို့ငှာ အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ မဟာဗျူဟာရေးဆွဲရာတွင် လည်းကောင်း ဤအစီရင်ခံစာပါ လူမှုရေး ရေးရာ (demographic) လူမှုယဉ်ကျေးမှုနှင့် စီးပွားရေး ဝိသေသလက္ခဏာများ (socio-cultural and economic characteristic) ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ် မည်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ဝိသေသ လက္ခဏာ များကိုမူ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကလေး အလုပ်သမားဆိုသည့် နောက်လာမည့် အခန်းတွင် ထပ်မံ အကျယ်ချဲ့ ဆွေးနွေး တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကလေးအလုပ်သမား

ဤအခန်းတွင် အခြေခံကြောင်းအရင်း၊ အကျိုးဆက်ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ပေါ်ရသည့် သဘောသဘာဝနှင့် ဖြစ်ပွားခဲ့မှုများကို ပို၍အသေးစိတ် ဖော်ပြထား ပါသည်။ အခြားရင်းမြစ်များကို ရည်ညွှန်းကိုးကား မဖော်ပြတော့ဘဲ ဤအခန်းတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ အလုပ်သမား၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဗဟိုစာရင်းအင်း အဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းကောက်ယူခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံလုပ်သားအင်အား၊ ကလေးအလုပ်သမားနှင့် စာသင်ကျောင်းမှ လုပ်ငန်းခွင်သို့ ကူးပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ စစ်တမ်းကိုအခြေခံ ထားပါသည်။[၅]

ဤအခန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ ကိန်းဂဏန်းများကို အပြည့် အစုံဖော်ပြရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းမရှိပါ။ အဆိုပါ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်ကို အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤအခန်းအနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် စစ်တမ်းပါ တွေ့ရှိချက်ရလာဒ်များ၊ အခြားရင်းမြစ်များကို အခြေခံပြီး ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် မဟာဗျူဟာများ ဖော်ထုတ်ရာ ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များကိုတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး

---

(၅) အစီရင်ခံစာအကျဉ်းချုပ်ကို ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ဩဂုတ်လတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်၍ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---ilo-yangon/documents/publication/wcms_516117.pdf တွင်ရယူနိုင်ပါသည်။

အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အခြေခံဗဟုသုတရှိမှု မြင့်မားကြောင်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် စစ်တမ်း ရလာဒ်များအပြင် လတ်တလော စစ်တမ်းများစွာ အရလည်း တွေ့ရှိနေရပါသည်။ အဆိုပါ စစ်တမ်းများတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသအလိုက် သုတေသနပြုချက်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် သုတေသနပြုချက်များ၊ ကလေး အလုပ်သမား ဆိုင်ရာအသိအမြင်၊ သဘောထား ခံယူချက် ၊ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်နေမှုများနှင့် ဆက်စပ်သည့် သုတေသနပြုချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ကလေးအလုပ်သမားနှင့် ဆိုင်သည့် အသိပညာ ဗဟုသုတတွင် သိသာသည့် ကွာဟချက် ကတော့ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဖြစ်ရပ်များမှတဆင့်လည်းကောင်း၊ ခိုင်မာမှုမရှိသည့် သက်သေများမှတဆင့် လည်းကောင်း အဓိကထား မှတ်တမ်းတင်ရသည့် ခွင်းချက်ထား လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်သည့် ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း အသိပညာ ဗဟုသုတတွင် သိသာစွာ ကွာဟလျှက် ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကလေးအလုပ်သမားဆိုသည့် အကြောင်းအရာသည် ပြည့်စုံမှုရှိလာခြင်း၊ ဆက်စပ်မှုရှိလာခြင်း၊ ခေတ်ကာလနှင့် ကိုက်ညီခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန် ဆီလျော်ပြီးထိရောက်သည့် မဟာဗျူဟာ ချမှတ်နိုင်ရန် ခိုင်မာသည့် အခြေခံများကို ပေးစွမ်းလာသည့် အခြေအနေတွင်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၅ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ လုပ်သားအင်အား၊ ကလေးအလုပ်သမားနှင့် စာသင်ကျောင်းမှ လုပ်ငန်းခွင်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ စစ်တမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားများအနေဖြင့် ဝင်ငွေရရှိရေး (စီးပွားရေး) ဆောင်ရွက်နေပုံများ၏ လက်ရှိအနေအထား အပြည့်အစုံကို ဖော်ထုတ် ပြသပေးထား ပါသည်။ အောက်တွင် တွေ့ရှိချက်များအနက် အချို့ကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပေးထားပြီး စာဖတ်သူ အနေဖြင့် စစ်တမ်း အစီရင်ခံစာ အပြည့်အစုံကို ဖတ်ရှုလေ့လာကြည့်ရန် တိုက်တွန်းအပ် ပါသည်။[၉]

မှတ်သားရန် အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်များ

အလုပ်လုပ်သော ကလေးသူငယ်များ ဆိုသည်မှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် အသက် (၁၈)နှစ် မပြည့် သေးသူများကိုဆိုပြီး တရားဝင်အလုပ်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအသက်အထက်ရှိ လူငယ်များ လည်းပါ ဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံစစ်တမ်းတွင် အလုပ်လုပ်သောကလေး သူငယ်များဟု ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းပြီး တစ်ခါ တစ်ရံတွင်လည်း ဝင်ငွေရရှိရေး (စီးပွားရေး) ဆောင်ရွက်နေသည့် ကလေး သူငယ်များဟု ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲ ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုသည်မှာ တရားဝင်အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော အနိမ့်ဆုံး အသက်အရွယ် အောက်ရှိပြီး အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် ကလေးများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သို့မဟုတ် ပညာသင်ကြားရေးကို ထိခိုက်စေသည့် အလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်နေ သည့် ကလေးများကို ဆိုသည်။

ကလေးအလုပ်သမားများ အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်း ဆိုသည်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ် သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂)တွင် ပြဌာန်းထားသည့် ချွင်းချက်ထားလက်သင့် ခံနိုင်ခြင်း မရှိ သည့်အလုပ်များတွင်ခိုင်းစေခံရသည့် ကလေး အလုပ်သမားအုပ်စုများကို ဆိုလိုသည်။ အဆိုးရွား ဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းတွင် ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ကျွန်ပြုခံရခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရခြင်း၊ စီးပွားရေး အရ လိင်မှုဆိုင်

(၉) ရည်ညွှန်း(၈)အတိုင်း။

ရာအမြတ်ထုတ်ခံရခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ သို့မဟုတ် တရားမဝင် လုပငန်းများ တွင်အသုံး ပြုခြင်းခံရခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အန္တရာယ်ရှိသည့် ကလေးအလုပ် သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်ဆိုသည်မှာ ကလေးများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တပိုင်း ဆိုင်ရာ ထိခိုက်စေသည့် အလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်နေရသည့် ဖြစ်ရပ်ကိုဆိုလိုပြီး အဆိုပါ အချက်တွင် အလုပ်ချိန် တာရှည်ခြင်း၊ ပင်ပန်းစွာလုပ်ကိုင်ရခြင်း နှင့် ညအချိန်လုပ်ကိုင်ရခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် အသက် (၁၈)နှစ်မပြည့်သေးသူများ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းကို တားမြစ်သည့် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များစာရင်းကို ပြုစုရေးဆွဲရန် တာဝန်ရှိပါသည်။

အဆိုပါအယူအဆ သို့မဟုတ် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များကို ယခုအစီရင်ခံစာ တစ်ခုလုံးတွင် သုံးစွဲမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် စစ်တမ်းအစီရင်ခံစာအရ မြန်မာနိုင်ငံ စုစုပေါင်းကလေးဦးရေ၏ (၁၀. ၅) ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည့် (၁၂)သန်းသော ကလေးများ သို့မဟုတ် အသက်(၁၈)နှစ် မပြည့်သေးသည့် (၁၂၇၈၉၀၉) ဦးသော ကလေးနှင့်လူငယ်များသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြလျှက်ရှိပြီး အဆိုပါ အရေအတွက်မှ (၁၁၂၅၆၆၁) ဦး သို့မဟုတ် စုစုပေါင်း ကလေးဦးရေ၏ (၉. ၃) ရာခိုင်နှုန်းသည် ကလေးအလုပ်သမားများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမား အရေအတွက်၏ တစ်ဝက်ကျော်ဖြစ်သည့် (၆၀၆၈၀၁၅) ဦး သို့မဟုတ် စုစုပေါင်း ကလေးဦးရေ၏ (၅. ၁)ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့၏ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အကျင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေသည့် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်နေကြရပါသည်။ သို့ရာတွင် စစ်တမ်းတွင်အခြားသော အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် လုပ်ကိုင်သည့် ကလေးအရေအတွက်ကို ခန့်မှန်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။[၁၀]

ယောက်ျားလေး၊ မိန်းခလေး နှစ်မျိုးစလုံးအလုပ်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိပြီး ယောက်ျားလေးများသည် မိန်းခလေးများထက် ဝင်ငွေရရှိသည့် (စီးပွားရေးလုပ်ငန်း) လုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုလုပ်ကိုင်လျက် ရှိနေကြပါသည်။ (ယောက်ျားလေး (၁၁. ၃)ရာခိုင်နှုန်း၊ မိန်းခလေး (၉. ၈)ရာခိုင်နှုန်း သီးသီးရှိပါသည်။)ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာယောက်ျားလေးများသည် မိန်းခလေးများထက်အလုပ်ပို၍လုပ်ကိုင်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး ဤအချက်အရပင် မိန်းခလေးများသည် စစ်တမ်းတွင်ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိသည့် ကလေးအလုပ်သမားများအား ခိုင်းစေသည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရလျှက် ရှိနေသည် ဆိုသည့် အချက်ကို ထင်ဟပ် ပေါ်လွင်စေပါသည် (ဥပမာ- ကြေးစားလိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်ခံရခြင်း)။ သို့ရာတွင် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် မဟာဗျူဟာကို ရေးဆွဲရာ၌ မြန်မာနိုင်ငံတင် ယောက်ျားလေး၊ မိန်းခလေး တန်းတူနီးပါး အလုပ်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိသည် ဆိုသည့် အချက်အပေါ်တွင် ယေဘူယျအခြေခံယူဆပြီး ပြုစုရေးဆွဲနိုင် ပါသည်။

အသက်ပိုင်းဆိုင်ရာအုပ်စုများ (age group) အကြားကြီးမားသည့် ကွာဟချက်များ ရှိနေကြောင်း ၂၀၁၅ခုနှစ်စစ်တမ်းတွေ့ရှိချက်များ (survey findings)အရ တွေ့ရှိရပါသည်။ အလုပ်တွင် ပါဝင်လာမှုနှုန်း (work participation rate) သည် အသက်အရွယ်နှင့်အတူ သိသာစွာ မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

([၁၀])ကောက်ယူသည့် နည်းစနစ်ကြောင့် အိမ်ထောင်စုဦးရေ စစ်တမ်းတွင် အဆိုးရွားဆုံးသော ပုံစံဖြင့် လုပ်ကိုင်သည့် ကလေးအရေအတွက်ကို ခန့်မှန်းထည့်သွင်း ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

အသက်(၅-၁၁)နှစ်ကြား အလုပ်လုပ်ကိုင်မှုသည် (၁.၇) ရာခိုင်နှုန်း၊ အသက် (၁၂-၁၄) နှစ်ကြား အလုပ်လုပ်ကိုင်မှုသည် (၂၂.၇)ရာခိုင်နှုန်း၊ အသက်(၁၅-၁၇နှစ်)အကြား အလုပ်လုပ်ကိုင်မှု သည် (၇၅.၆) ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးရှိကြပါသည်။ မိန်းခလေးများသည် ငယ်ရွယ်သည့် အသက်အရွယ် အပိုင်းခြား သတ်မှတ်ချက် (younger age bracket) တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်လေ့ရှိပြီး ယောကျာ်းလေး များသည် အသက်ကြီးသည့် အသက်အရွယ် အပိုင်းအခြား (older age bracket) တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင် လေ့ရှိကြ ပါသည်။

စစ်တမ်းအရ အလုပ်လုပ်သောကလေးများ၏ အသက်အရွယ် အပိုင်းအခြားခွဲခြားခြင်း (age break-down)နှင့် ပညာသင်ကြားနိုင်မှုဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း (education statistics)တို့သည် ဆက်စက်မှု ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျောင်းတက် ပညာသင်ကြားမှုသည် ယောကျာ်းလေး၊ မိန်းခလေး နှစ်မျိုးစလုံးတွင် အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာသည်နှင့်အမျှ သိသာစွာ ကျဆင်းသွားပါသည်။ ကျောင်းတက်ပညာ သင်ကြားမှု အနေဖြင့် အသက်(၅-၁၁)နှစ် အကြားတွင် (၈၈.၉)ရာခိုင်နှုန်း ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ပမာဏသည် အသက် (၁၂-၁၄) နှစ်အကြားတွင် (၇၉.၈)ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းသွားပြီး အသက် (၁၅-၁၇) နှစ်အကြားတွင် (၄၇.၇)ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် တဝက်အထိလျော့ကျသွားကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် အလယ်တန်းအဆင့် အကူးအပြောင်း ကာလတွင် ကလေးအများပြား ကျောင်းထွက် သွားကြကြောင်း ဖော်ညွှန်းပြသနေပါသည်။ အသက်အရွယ်အုပ်စု အမျိုးမျိုးတွင မိန်းခလေးများသည် ယောကျာ်းလေးများထက် ကျောင်းတက်မှုနှုန်း ပိုမိုမြင့်မားနေပါသည်။ ထိုအချက်ကပင် ယောကျာ်းလေးများသည် မိန်းခလေးများထက် အချိန်ပြည့်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေမှုရှိသည်ဟူသည့် အချက်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိနေသည်ကို ဖော်ထုတ်ပြသနေပါသည်။

မှတ်သားထိုက်သည့် အချက်မှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် စစ်တမ်းတွင် အထူးသဖြင့် အသက် (၁၂-၁၄) နှစ်အကြား ကလေးသူငယ်အုပ်စုသည် အလုပ်ချိန်ကြာမြင့်စွာလုပ်ကိုင်နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်(၁၂- ၁၄)အပိုင်းအခြား၏ (၂၅.၈) ရာခိုင်နှုန်း နှင့် အသက် (၁၅-၁၇)အပိုင်း အခြား၏ (၂၄.၃) ရာခိုင်နှုန်းတို့သည်တစ်ပတ်လျှင် နာရီ(၆၀) သို့မဟုတ် ထိုထက်ပို၍ အလုပ်လုပ်ကိုင် ကြရပါသည်။ အဆိုပါ အသက်အပိုင်းအခြားနှစ်ခုလုံးရှိ ကလေးအများစုသည်(၃၅.၃ရာခိုင် နှုန်း နှင့် ၃၃.၃ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီး) တစ်ပတ်လျှင်(၅၀)နာရီနှင့် (၅၉)နာရီအကြား အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ အလုပ်ချိန်ကြာမြင့်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကျောင်းမတက်နိုင်သည့် အခြေအနေတွင်ရှိနေခြင်းတို့က ကျောင်းတက်နိုင်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေကာ ကျောင်းထွက်ရခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရခြင်းတို့အကြား တည်ရှိသည့် ဆက်စပ်မှုကို ဤအချက်အရ ပိုမိုခိုင်မာစေပါသည်။ အလုပ်လုပ်သောကလေးများ၏ (၀.၀၃) ရာခိုင်နှုန်း သာလျှင် အလုပ်လုပ်ရင်း ကျောင်းဆက် တက်နိုင်ကြောင်း စစ်တမ်းအရ တွေ့ရှိရပါသည်။ အချို့ကလေးသူငယ်များ အနေဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စများ လုပ်ကိုင်ပေးခြင်းဖြင့် ကျောင်းတက်ခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ခြင်းကို ပူးပေါင်းလျှက် လုပ်ဆောင်နေကြရပါသည်။ ကျောင်းမတက်ဘဲ အိမ်မှုကိစ္စများလုပ်ကိုင်ပေးပြီး အလုပလုပ်သည့်ကလေး များသည် ကလေးများအားလုံး၏ (၈.၂) ရာခိုင်နှုန်းရှိသော်လည်း အိမ်မှုကိစ္စများ လုပ်ကိုင်ပေးပြီး အလုပ်လုပ်ရင်းကျောင်းတက်သည့် ကလေးများသည် ကလေးများအားလုံး၏ (၀.၂) ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍အလုပ်၊ ကျောင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စဆိုသည့်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး (၃) ခုဖြစ်ရပ်သည် နိုင်ငံအများစုတွင် အဖြစ်များသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေအထားအရ ပြဿနာတစ်ခုသဖွယ်မဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေရရှိရေး အလုပ်ချိန်ကြာမြင့်စွာလုပ်ကိုင်နေရခြင်းကိုသာ ပြောင်းလဲအလေးထားဦးစားပေး သင့်ပါသည်။

ပထဝီအနေအထား မညီမျှမှုအရ အကြမ်းအားဖြင့်ဆိုရပါက နိုင်ငံ၏ ဒေသအသီးသီးတွင် ကလေးသူငယ်များသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိနေကြပါသည်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွင်ကလေးသူငယ်များ

အလုပ်လုပ်ခြင်းနှုန်းထားသည် (၁၂. ၅) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အမြင့်ဆုံးတွင်ရှိနေပြီး ချင်းပြည်နယ်တွင် (၄. ၄) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အနည်းဆုံး အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ချင်းပြည်နယ်သည် ကျောင်းတက်မှု အမြင့်မားဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်တွင် ကလေးအားလုံး၏ (၈-၁၂)ရာခိုင်နှုန်းသာ အလုပ်လုပကိုင်ကြရကြောင်း ဖော်ပြနေသဖြင့် အခြားပြည္နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများထက် ထင်ရှား လှပါသည်။ သို့ပါ၍ ကလေးအလုပ်သမားများသည် နိုင်ငံအဝှမ်းတွင် ရှိနေသည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ပြီး ကလေးများအလုပ်လုပ်ခြင်း မလုပ်ခြင်းထက် သူတို့လုပ်ကိုင်မည့် အလုပ်အမျိုးအစားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပထဝီအနေအထားက အရေးကြီး ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည့် အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်မှ ကလေးများသည် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ဒေသများရှိ ကလေးများထက်ပို၍ ကျောင်းတက်နိုင်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရမှု လျော့နည်းရခြင်းကို သုတေသနပြုလုပ် ကြည့်သင့်ပါသည်။

ခြုံငုံကြည့်ပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တောနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတို့တွင် ကလေးသူငယ်များ၏ (၆၀. ၇) ရာခိုင်နှုန်း လုပ်ကိုင်နေလျှက်ရှိကြပြီး ၎င်းတို့၏နောက်တွင် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ခြင်း (မော်တော်ကား ပြင်ဆင်သည့် လုပ်ငန်းအပါအဝင်) တို့ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါကဏ္ဍ (၃)ခုတွင် အလုက်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိသည့် ကလေးများသည် အလုပ်လုပ်သော ကလေးများ၏ (၈၀) ရာခိုင်နှုန်းကျော် ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအရေအတွက် အနည်းငယ်သာ သတ္တုတွင်း၊ ကျောက်ခွဲခြင်း၊ လျှပ်စစ်၊ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်းတို့တွင် လုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။ ကလေးများသည် အများအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး၊ တည်းခိုနေထိုင်စားသောက်ရေးလုပ်ငန်း၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊စီမံရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေး လုပ်ငန်း၊ အိမ်အကူလုပ်ငန်းနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများတွင် လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိနေကြပါသည်။

အဆိုပါကဏ္ဍများသည် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည် ဥပမာ- စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း၊ သတ္တုတွင်း၊ ကျောက်ခွဲခြင်း ထို့ပြင် အိမ်အကူအလုပ်၊ ဆေးရုံအလုပ်ကဲ့ သို့သော ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းအချို့သည် ကလေးများ၏ စိတ်ပိုင်း သို့မဟုတ် စိတ်ဓာတ်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ထိခိုက်နိုင် သည့် အန္တရာယ်ရှိသော ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သည့် လုပ်ငန်းခွင် ပတ်ဝန်းကျင်မျိုး (ဥပမာ-တစ်ဦးတည်း နေထိုင်ရခြင်း သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများနှင့် ထိတွေ့ရခြင်း သို့မဟုတ မတော်တရားပြုမူခံရခြင်း) ဟု ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

အခြားသုတေသနများသည်[၁၁] မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်ရသည့် သဘော သဘာဝ နှင့် အခြေခံအကြောင်းရင်း (အောက်တွင် ကြည့်ပါ) များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အခြား အကြောင်း အရာများကိုထပ်မံ၍ အသေးစိတ် ရှင်းပြပေးပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသများမှ ရွှေ့ပြောင်းရောက်ရှိ လာခဲ့ပြီးနောက် မြို့ပြဒေသများ (စက်မှုဇုန်များရှိ ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းများ အပါအဝင်)တွင် ကလေး လုပ်သားများနှင့် တရားဝင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့် လူငယ်များရှိနေကြောင်း သက်သေအထောက် အထားများရှိနေပါသည်။

(၁၁) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့(၂၀၁၅) ရန်ကုန်မြို့၊လှိုင်သာယာ စက်မှုဇုံတွင် ကောက်ယူသည့် ကလေးလုပ်သားဆိုင်ရာ အမြန်အကဲဖြတ်စစ်တမ်း (Rapid Assessment)? ရန်ကုန်၊ဧရာဝတီ၊မွန်ပြည်နယ်တို့တွင်ကောက်ယူသည့်ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာအသိအမြင်၊သဘောထားခံယူချက် ၊ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက် နေမှုများ (KAP) လေ့လာချက်။

ထို့ပြင် လုပ်ငန်းအဝန်းအဝိုင်း ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရေး လုပ်ငန်း (Scoping Mission) အတွင်း လူတွေ့မေးမြန်းရာ၌ ကျေးလက်ဒေသများတွင် ရွှေ့ပြောင်းထွက်ခွာသူ အရေအတွက် မြင့်မားလာကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ကလေးအလုပ်သမားရှိနေခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ငန်းကောင်းချိန် (Peak Seasons) တွင် လုပ်သားရှားပါးခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်ကြောင်း မိတ်ဖက်များကထုတ်ဖော် ပြောဆိုကြပါသည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးများ၏ အလုပ်သည် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုပုံစံနှင့် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပတ်သက်နေပါသည်။ ထို့အပြင် သိရှိထားသင့်သည့်အချက်မှာ ပဋိပက္ခနယ်မြေအတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်များသည် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်စေမှုနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် နေရပ်စွန့်ခွာမှုနှင့်ဆက်စပ်နေ၍ မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေအရ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း ဟုတ်မဟုတ် ကွဲကွဲပြားပြား သိရှိနိုင်ရန်ခက်ခဲမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် အစိုးရမဟုတ်သည့်အဖွဲ့များ၏ လူကုန်ကူးမှုတန်ပြန်တားဆီးရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များမှ ရရှိသည့် သက်သေအခြေပြု ဖြစ်ရပ်ကိစ္စများနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကလေးသူငယ်များသည် အိမ်အကူလုပ်သား၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်နှင့် ကြေးစားလိင်မှုဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်ခံရစေရန် လူကုန်ကူးခြင်းခံရပြီး တရုတ် နိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံအတွက်မူ အဓိကအားဖြင့် အတင်းအဓမ္မ လက်ထပ်ပေးရန် လူကုန်ကူးခြင်း ခံရလေ့ရှိပါသည်။ အိမ်အကူလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း သို့မဟုတ် လူကုန်ကူးခံရခြင်းကို ခွဲခြားရန် ခက်ခဲစေပါသည်။[၁၂]

သို့ဖြစ်၍ အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်ကြောင့် နာမကျန်းမှု၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိစေမှု ဖြစ်ခါးနီး အခြေအနေတွင် ရှိနေသည့် ကလေးသူငယ် အရေအတွက်သည် တစ်သန်းဝက်ကျော်ရှိနေခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်ပညာသင်ကြားမှုကိုထိခိုက်စေနိုင်သည့် အလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် ကလေးသူငယ် အရေအတွက်သည် တစ်သန်းကျော်ကျော်ရှိနေခြင်း အစရှိသည့် အချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားကို အရေးတကြီး ဖြေရှင်းရန်တွန်းပို့နေသည့် အကြောင်းရင်းများပင်ဖြစ်ပါသည်။

လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဖော်ထုတ်မည့် မဟာဗျူဟာများသည် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းတွင် အလုပ်လုပ်နေသည့် ကျား၊မ ကလေးသူငယ်နှစ်မျိုးစလုံး၏ ယေဘူယျ အနေအထားနှင့် ကိုက်ညီရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အသက်ကြီးသည့် ကလေးသူငယ်များသည် ငယ်ရွယ်သည့် ကလေးသူငယ်များထက် ကျောင်းထွက်ရမှု၊ (အချိန်ပြည့်) အလုပ်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရမှုရှိသည်ကို မဟာဗျူဟာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစား ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူငယ်အလုပ်သမားများအား အန္တရာယ်မှ အကာအကွယ်ပေးခြင်းကို မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းမှ (အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်များအပါအဝင်) ဖယ်ရှားနိုင်ရေး စွမ်းဆောင်ရည် ကိုလည်း အားဖြည့်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လူငယ်အလုပ်သမားများသည် အလုပ်ချိန် များပြားစွာလုပ်ကိုင်ရလေ့ရှိသဖြင့် ပညာသင်ကြားခွင့်ကို ထိခိုက်စေခြင်း၊ ညှိနှိုင်း၍ ပညာသင်ကြား (Flexible Education) နိုင်သော်လည်း အလုပ်ချိန်နာရီများခြင်းကြောင့် အလုပ်ပြီးပါက အခြား ကိစ္စများ လုပ်ဆောင်ရန် အချိန်မရှိသလောက် ဖြစ်နေခြင်း စသည့်အချက်များကြောင့် လူငယ်အလုပ်သမား အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာဖော်ထုတ်ရာတွင် အလုပ်ချိန်နာရီအပေါ် အလေးထားခြင်းကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်

(၁၂) ၂၀၁၆ခုနှစ်၊စက်တင်ဘာလ၊ (၅)ရက်မှ (၉)ရက်အတွင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် မိတ်ဖက်များ၏ ဖြေကြားမှု

ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အခြေခံအကြောင်းရင်းကို ဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ကလေးများ ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်စေရန် ကာကွယ်ပေးခြင်းသည် ဦးစားပေးရမည့် အကြောင်းအရာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းများများစွာ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၅ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး အစီအစဉ် (ILOMy-PEC)အထောက်အပံ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် သုတေသနပညာရှင်များ[၁၄]၊ ၂၀၁၅ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၅) ရက်မှ (၉)ရက်ထိ ပြုလုပ်သည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာသည့် မိတ်ဖက်များက မျှဝေသည့် သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် တူညီစွာအခြေခံ၍ အောက်ပါ အခြေခံအကြောင်းရင်း ဆန်းစစ် လေ့လာချက်ကို ပြုစုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ရသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပထမဆုံးနှင့် အများဆုံး ရည်ညွှန်းကိုးကား ပြောကြားသည့်အချက်မှာ ဆင်းရဲမွဲတေမှု ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် ကလေးလုပ်သားဖြစ်ရခြင်း အကြားရဆက်စပ်မှုများကိုပြည့်ပြည့်ဝဝ နားလည်စေရန် အလို့ငှာဆင်းရဲမွဲတေ မှုကို ပိုမိုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဟရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ဘက်ပေါင်းစုံမှ နားလည်ထားရန်လည်း လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ဝင်ငွေနည်းပါးသည့် ဆင်းရဲမှု (Income Poverty) သို့မဟုတ် ကလေး အလုပ်သမားအဖြစ် ခိုင်းစေခြင်းမပြုဘဲ အခြားနည်းလမ်းများကို ရှာဖွေနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် ရင်းမြစ်များမရှိသည့် မိသားစုဟု နားလည်ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ မိတ်ဖက်များက ကလေးအများအပြား ရှိသည့် မိသားစုကြီးများတွင် ထိုသို့ ဖြစ်ရလွယ်သည်ဟု အလေးထား ပြောကြားကြပါသည်။

သို့ရာတွင်ဆင်းရဲမွဲတေမှုသည် မိသားစုအနေဖြင့် အပိုကုန်ကျစရိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း သို့မဟုတ် ဝင်ငွေကျဆင်းသွားခြင်းကြောင့် ကလေးများကို ကျောင်းမှနုတ်ထွက်စေ၍ အချိန်ပြည့် အလုပ်လုပ်စေခြင်း များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် စီးပွားရေးအကျပ်အတည်း (Economic Shock) အပေါ်ထိလွယ်ရှလွယ် ဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေခြင်းဟူ၍လည်း အဓိပ္ပာယ်ရ ပါသည်။ မိတ်ဖက်များက သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခြင်း အထူးသဖြင့် တိုက်ဖုန်းမုန်တိုင်းများ၊ ရေကြီးခြင်းများ ပြီးဆုံးချိန်အား ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေသည့် အထူးစီးပွားရေး အကျပ်အတည်းများ အဖြစ် ရည်ညွှန်းပြောဆိုကြပါသည်။

နိုင်ငတွင်းကျေးလက်ဒေသမှ မြို့ပြသို့လည်းကောင်း၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အထူးသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ သို့လည်းကောင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲခြင်းကို တုန့်ပြန်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ လွှဲပို့ငွေများသည် မိသားစုများအတွက် ပို၍ ကြံ့ကြံ့ခံ ရပ်တည်နိင်မှုကို ဖန်တီး ပေးနိုင်သော်လည်း ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုများသည့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်း အလုပများချိန်တွင် အလုပ် သမားရှားပါးမှုကို တွေ့ကြုံရကာ အဆိုပါ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ဥပမာ စပါးရိတ်သိမ်းရာတွင် ကလေးအလုပ်သမားများကို အသုံးပြုရကြောင်း မိတ်ဖက်များက အလေးအနက် ပြောကြားကြပါသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းထွက်ပြီး မြို့ပြသို့ အလုပ်ရှာဖွေရန်ထွက်ခွာသည့် ကျေးလက်ဒေသမှ လူငယ်များသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ် ကိုင်ခြင်းကို အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ယူဆလာကြပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်း

(၁၄) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့(၂၀၁၅) ရန်ကုန်မြို့လှိုင်သာယာ စက်မှုဇုံတွင် ကောက်ယူသည့် ကလေးလုပ်သားဆိုင်ရာ အမြန်အကဲဖြတ်စစ်တမ်း (Rapid Assessment)? ရန်ကုန်၊ဧရာဝတီ၊မွန်ပြည်နယ်တို့တွင်ကောက်ယူသည့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိအမြင်၊ သဘောထားခံယူချက် ၊ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက် နေမှုများ; (KAP) လေ့လာချက်။

လုပ်ကိုင်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်သင့်သည့် အရာတစ်ခုအဖြစ်သာမက အခွင့်အလမ်းများ တိုးမြှင့်စေသည့် အရာတစ်ခုအဖြစ် လည်းကောင်းရှုမြင်ထားကြပါသည်။[၁၉] ပညာရေးအခြေခံ နည်းပါး ခဲ့ခြင်းကြောင့် အသက်အရွယ်နှင့် မသင့်တော်သည့် သို့မဟုတ် အသက် ငယ်ရွယ်ချိန်တွင် ကျောင်းထွက် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် လုပ်အားခ နည်းပါးစွာရသည့် အလုပ်၊ အန္တရာယ်များ သည့်အလုပ်တွင် (ဥပမာ- လဘက်ရည်ဆိုင်တွင် လုပ်ကိုင်ရခြင်း) လုပ်ကိုင်ရခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်သွား လေ့ရှိပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း အစဉ်အလာနှင့် ကလေး လူကုန်ကူးခြင်း အကြားဆက်စပ်မှု ရှိနေသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ထိုအချက်သည် ကျောင်းထွက် ရခြင်း၊ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်း ခံရမည့် အန္တရာယ်ကိုကြုံတွေ့ရမည့် အခြေအနေများ ကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

အဆိုပါ ဖြစ်စဉ်ပုံစံများကို ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အစဉ်အလာသတ်မှတ်ချက်များ၊ ယုံကြည်မှုများက ပံ့ပိုးပေးပါသည်။အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက် ရေးအစီအစဉ် (ILO My-PEC) အထောက်အပံ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ၂၀၁၅ ကလေး အလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အသိအမြင်၊ သဘောထားခံယူချက်၊ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေမှုများ (KAP) လေ့လာချက်တွင် ကလေးများ သည် မိဘများကို အထောက်ပံ့ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်ဟူသည့် အချက်အပေါ် ကလေးနှင့် မိဘများ၏ သဘောထားအမြင်ကို ကောက်ယူ လေ့လာခဲ့ပါသည်။ အတိကျပြောရပါက မိသားစုတစ်စု အနေဖြင့် စီးပွား ရေးအကျပ် အတည်းကျရောက်နေချိန်တွင် မိသားစုမှ အကြီးဆုံးကလေးသည် သားလိမ္မာ၊ သမီးလိမ္မာ ဖြစ်စေရန် ကျောင်းထွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း ဆိုသည့်အချက်ကို စစ်တမ်းကောက်ယူ လေ့လာ ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များသည် အလုပ်ရှင်များ အနေဖြင့် ဆင်းရဲသော မိသားစုမှ ကလေးများအား အလုပ်ခိုင်းစေခြင်းသည် ကောင်းမွန်သောလုပ်ရပ်(ကုသိုလ်ရသည်)ဟု ယူဆစေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အလုပ်ရှင်သည်ကလေးအား အလုပ်တစ်ခုခုမပေးနိုင်ပါကမိသားစုအနေဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံစားရလိမ့်မည်ဟူသည့် ယူဆချက်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးတစ်ဦးချင်းစီနှင့် နိုင်ငံတော်အတွက် ကလေး အလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်လာစေမည့် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ကြောင်း အသိအမြင်နှင့် သတင်းအချက် အလက် အားနည်းခြင်းများက ဤသို့သော ယုံကြည်မှုအပေါ် ပို၍အရှိန်မြှင့် တင်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ (ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ညံ့ဖျင်းသည့် ကလေးအလုပ်သမားများ လူကြီးဖြစ်လာပါက နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အပေါ်အနာဂတ်တွင် သက်ရောက်မှုများ ရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။)

၂၀၁၅ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိအမြင်၊ သဘောထားခံယူချက်၊ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက် နေမှုများ (KAP) လေ့လာချက်တွင် အသိအမြင်၊ သတင်းအချက်အလက် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရရှိမှု အန္တရာယ်ကြောင့် မိသားစုများအနေဖြင့် ပညာရေးတွင် ရေရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းထက် ရေတိုစီးပွားရေး အကျိုး ကျေးဇူးရရှိမှုကို ရွေးချယ်ကြမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသေးစိတ် လေ့လာတင်ပြထား ပါသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးစနစ်တွင် ချို့ယွင်းအားနည်းချက်များ ရှိနေခြင်းနှင့်လည်း ဆက်စပ်နေပါသည်။

(၁၉) https://www.scribd.com/document/322117512/QSEM-5-English-LOW-RES-FINAL-pdf#fullscreen&from_embed

အမျိုးသားအဆင့် ပညာရေးကဏ္ဍစီမံချက်၌ (အခန်း(၄)တွင်ပို၍အသေးစိတ်ဆွေးနွေးထားပါသည်) နိုင်ငံတော်တွင် အရည်အသွေးရှိသည့် ပညာရေးဖြစ်စေရေး၊ အဆိုပါပညာရေးအား သင်ကြားခွင့် ရရှိရေး(၂) မျိုးစလုံးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အလေးထားရန် လိုအပ်သည့် နယ်မြေများကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ထုတ်တင်ပြထားပါသည်။ အရည်အသွေးမရှိသည့် ပညာရေးစနစ်အပေါ် ကလေးနှင့်မိဘများက လိုအပ်ခြင်းမရှိ (မဆီလျော်)ဟု လက်ခံထားကြပြီး မိသားစုများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကလေးများအား အလုပ်လုပ်ခိုင်းရန် သို့မဟုတ် ကျောင်းတက်ခိုင်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာတွင် ထိုသို့ လက်ခံထားသည့် အချက်က ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မည့် အပေါ် အလေးသာစေပါသည်။

ယေဘူယျအားဖြင့် အရည်အသွေးရှိသည့် ပညာရေးအပေါ် သင်ကြားခွင့် အကန့်အသတ်ဖြင့် ရရှိနေခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်စေပါသည်။ ကျောင်းထွက်မှုနှင့် အလုပ်လုပ်သည့်နှုန်းသည် ကျောင်းသားများအနေဖြင့် အလယ်တန်းအဆင့် ပညာရေးသို့ ကူပြောင်းသည့် အချိန်တွင် သိသိသာသာ မြင့်မားပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ အလွန်နည်းပါးပြီး ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ပညာဆက်လက် သင်ကြားရန် ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစားနေထိုင်ရသည့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက် ဒေသများတွင် အလယ်တန်းကျောင်းများသို့ မူလတန်းကျောင်းများလောက် လွယ်လွယ်ကူကူ တက်ရောက် သင်ကြားရန်မလယ်ကူပါ။ ထိုသို့ဖြစ်သဖြင့် ကျောင်းတက်ရခြင်းသည် ကုန်ကျစရိတ် များပြား စေသောကြောင့် မိသားစုများနှင့် ကလေးများက အလုပ် လုပ်ခြင်းသာ ပိုကောင်းသည်ဟု ဆုံးဖြတ်စေ ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အထူးသဖြင့် နေအိမ်မှ ထွက်ခွာပြီး ပညာသင်ကြားရာတွင် စိတ်ပိုင်းနှင့် လူမှုရေးရာ မသေချာမှုများရှိနေခြင်း၊ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလအတွင်း ပညာရေးမူဝါဒများ၏ ရလာဒ်များ ဖြစ်သည့် ပညာရေးစနစ်အပေါ် ယေဘူယျအားဖြင့် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ယေဘူယျအားဖြင့် မိသားစုများနှင့် ကလေးများသည် ပညာရေးကြောင့် အလုပ်အကိုင် ရရှိစေသည်ဟု မမြင်ကြပါ။ သို့ပါ၍ မိသားစုအများအပြားသည် ပညာရေးအပေါ် တန်ဘိုးမြင့်မြင့်မားမား မထားကြပါ။ သို့ဖြစ်၍ အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ အမူအကျင့် ပြောင်းလဲစေရန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အရည်သွေးပြည့်ဝသည့် ပညာရေးစနစ်ဖြစ်စေခြင်းနှင့် အရည်သွေး ပြည့်ဝသည့် ပညာရေးအပေါ် သင်ယူခွင့်များများစားစား ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့သည် ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်ပေါ်စေရန် တားဆီးရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မဖြစ်မနေချမှတ် ဆောင်ရွက် ပေးရမည့် မဟာဗျူဟာများဖြစ်ပြီး သင့်တော်သည့် အစားထိုးမှုများ (Suitable Alternatives)လည်း ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အထက် စာပိုဒ်များတွင် ရှင်းလင်းထားခဲ့သည့်အတိုင်း အသိအမြင်၊ သဘောထား ခံယူချက်နှင့် ပညာရေးစနစ်၏ အခြေအနေတို့သည် အချင်းချင်း ဆက်စပ် ချိတ်ဆက်နေပြီး ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရန် တွန်းအားပေး မီးထိုးပေးသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်စေပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေး အလုပ်သမား ပြဿနာကို ထိရောက်စွာ ဖြေရှင်းမည့် မည်သည့်ထိရောက်သည့် မဟာဗျူဟာမဆို အဆိုပါ အကြောင်းအရာများကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း၊ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ တုန့်ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးမှုကို ကောင်းမွန်သည့် လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ဘဝနေထိုင်မှု ပံ့စံမြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်မှ လျော့ချပေးခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့မှ တစ်ဆင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ စီးပွားရေးအရ ထိလွယ်ရှလွယ်ရှိမှုနှင့် လူမှုရေးအရ ဖယ်ကျဉ်ခံရခြင်းတို့အား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့် အတူတွဲဖက် ဆောင်ရွက်ပေး ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး အစီအစဉ် (ILO My-PEC) အထောက်အပံ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကလေး အလုပ် သမား ပပျောက်စေရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်၊ လိုအပ်ချက်အကဲဖြတ်ခြင်း၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများက ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာ ဖြေရှင်းရန် စွမ်းဆောင်ရည် ကန့်သတ်ချက်သာ ရှိနေသည့် အခန်းကဏ္ဍကြောင့် ဤအလေ့အကျင့်များ တာရှည်မှုဖြစ်နေစေကြောင်း ဖော်ထုတ်ပြသခဲ့ ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေသည့် တိုက်ရိုက်အခြေခံ အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ် မဟုတ်သော်လည်း အဓိကကျသည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် စွမ်းဆောင် ရည်မပြည့်ဝခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ပေါ်စေမှုကို တာရှည်စေပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အလုပ်သမားရေးရာ စစ်ဆေးရေးခြင်းမှတစ်ဆင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ အပေါ် စစ်ဆေးစည်း ကြပ်ခြင်း၊ ရဲလုပ်ငန်းတာဝန်တို့အပေါ် ဆောင်ရွက်ရန် စွမ်းဆောင်ရည် အကန့်အသတ်ရှိသည်ဟု အလုပ်ရှင် များအကြား ယုံကြည် ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ဖြစ်ပေါ်နေပြီး ထိုအချက်ပေါ်ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ ထိုသို့ အလုပ်ရှင်များက ယုံကြည်ခြင်းသည်လည်း ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေခြင်းကို ပေါ်ပေါက်စေပါသည်။ ထို့ပြင်လူကုန်ကူးခြင်း ကဲ့သို့သော ကလေးများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေရန် ကလေးငယ်များအား သားကောင်သဖွယ် ရှာဖွေနေသူများအား ဥပဒေအရ စစ်ဆေးစည်းကြပ်သည့် စွမ်းဆောင်ရည် နိမ့်ပါး အားနည်းနေ၍ ဖမ်းဆီး အပြစ်ပေးခြင်းနည်းပါးနေခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရာဇဝတ်မှုများကို ပို၍ ဆက်လက် ဆောင်ရွက် ဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်လာသည့် ကလေးအလုပ်သမားများ၊ ကျောင်းထွက်ပြီး မရင့်ကျက်သေးသော သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်ရနိုင်ခြေ ရှိသည့် ကလေးသူငယ်များအား သင့်တော်သောထောက်ပံ့မှုပေးရန်၊ အခြားအပြောင်းအလဲများ စီမံပေးရန် မြန်မာ နိုင်ငံတွင်လွှဲပြောင်းပေးမှုစနစ် (Referral System)အား ပိုမိုအားဖြည့်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း မိတ်ဖက်များက မကြာခဏ အလေးနက်ထား ပြောကြားကြပါသည်။ အခန်း (၄)တွင် လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး မဟာဗျူဟာကို ပို၍အသေးစိတ် တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာတွင် အလေးထားဖော် ပြလိုသည်မှာ မဟာဗျူဟာသည် မူအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအတွက် အလွန်အရေးကြီးစွာ လုပ်ဆောင်ပေးမည် ဖြစ်သော်လည်း အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် အလှမ်းကွာဝေးဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့သို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် အများအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ ကန့်သတ်ချက်ကြောင့် ဖြစ်ပြီး ထို့ကြောင့်ပင် ကလေးသူငယ်များအား သင့်တော်သည့် ဝန်ဆောင်မှု၊ အခြားအစားထိုးမှုများသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်မှု စွမ်းဆောင်ရည် နိမ့်ကျနေဆဲ ဖြစ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ် ပေါ်နေမှုအပေါ် မီးလောင်ရာလေပင့်ဖြစ်စေပါသည်။

သို့ပါ၍ စွမ်းဆောင်ရည် အားကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကလေး အလုပ်သမား ပြဿနာအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမည့် မည်သည့် မဟာဗျူဟာအတွက်မဆို အဓိက ကျသသည့် အချက်ဖြစ်သည်ဟု ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် စွမ်းဆောင် ရည်မရှိပါက အစိုးရနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး အလုပ်သမား ဖြစ်စေရသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းအား ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်သည့်အပြင် စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင်အရှည် တည်တံ့

သည့် ကာလရှည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်သည် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်စရာ အကြောင်းရှိမည် မဟုတ်ပါ။ စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုသည အရေးကြီးသည့် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်ပြီး စစ်ဆေးစည်းကြပ်ခြင်းစွမ်းဆောင်ရည်၊ လုပ်ငန်းကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နေသည့် လွှဲပြောင်းပေးရေး စနစ်တည်ဆောက်ခြင်းတို့အား ဦးစားပေးများအဖြစ် ပထမဆုံး သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ပါက အကျိုးရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဥပဒေ မူဘောင်

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေမူဘောင်သည် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်[၁၅] (Legal Reform Process) နှင့်အတူ သိသိသာသာတိုးတက်လာပြီး ၂၀၁၆ မူဘောင်သည် ခေတ်ကာလနှင့် ကိုက်ညီ ဆီလျော်ဆက်စပ်မှု လည်းရှိပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံမှကလေးအလုပ်သမားနှင့်ဆက်စပ်သည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ ပြန်လည် သုံးသပ်ရေးအပေါ် ထောက်ပံ့ကူညီပေးခဲ့ပြီး အလုပ်သမား ဥပဒေလမ်းညွှန်[၁၆]တစ်ခုကိုလည်း ပြုစုရေးဆွဲနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်း(၂)ခု (ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်နှင့် အလုပ်သမားဥပဒေလမ်းညွှန်) နှင့်အတူ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပသည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများမှ ရရှိခဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေပြု၍ ဤအခန်း၏အခြေခံ အပိုင်းကို ပြုစုထားပြီး ၊အခြားရင်းမြစ်များကိုလည်း သီးခြားကိုးကားထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကလေးအလုပ်သမားများ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်း ပပျောက်စေရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ်(၁၈၂)ကို၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂)ကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းမှ ပပျောက်စေရန် အချိန်ကာလသတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ပေးရန် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အဓမ္မခိုင်းစေမှု တားမြစ်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၂၉)ကို အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အဓမ္မခိုင်းစေမှု လုံးဝပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့နှင့် နားလည်မှု စာချွန်လွှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

အနိမ့်ဆုံး အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အသက်အရွယ် သတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၃၈)ကို မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ယခုအထိ အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း မရှိသေးသော်လည်း ကလေးသူငယ် ဥပဒေ မူကြမ်း၊ အလုပ်သမားဥပဒေ (Labour Code) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၃၈)အရ ခွင့်ပြုထားသည့် ယေဘူယျ အလုပ်လုပ်

(၁၅) ၂၀၁၅ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်၊နိုင်ငံတကာ ဥပဒေ၊စံချိန်စံနှုန်းများနှင့် အညီ မြန်မာနိုင်ငံမှကလေးအလုပ်သမားနှင့်ဆက်စပ်သည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ သုံးသပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊

(၁၆) ၂၀၁၆ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလုပ်သမားဥပဒေလမ်းညွှန်(ထုတ်ဝေရန်)

ကိုင်နိုင်ခွင့် ရှိသည့် အနိမ့်ဆုံး သက်အရွယ် သတ်မှတ်ချက်ဖြစ်သည့် (၁၄)နှစ် နှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိ ပါသည်။ အသက် (၁၄) နှစ်နှင့်(၁၆)နှစ်အကြားသူများကို ကလေးအလုပ်သမားဟု ခေါ်ဆို၍ သက် (၁၆)နှစ်နှင့် (၁၈) နှစ် အကြား ရှိနေသူများကို လူရွယ်အလုပ်သမားဟု ခေါ်ဆိုကာ ဥပဒေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်မှု အပေါ် ကန့်သတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးထားပါသည်။ အသက်(၁၈)နှစ်အောက် အလုပ်သမားများကို ဆရာဝန်က အလုပ်လုပ်ရန်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြောင်း ဆေးစစ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် သက်သေခံ လက်မှတ် (ID) ရှိထားရမည်ဖြစ်ကာ အန္တရာယ်ရှိသော လုပ်ငန်းခွင်များတွင် လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုရပါ။ အလုပ်ရှင်များသည် အသက် (၁၈)နှစ်အောက် အလုပ်သမားများ၏ စာရင်းကို ပြုစုထိန်းသိမ်း ထားရှိရ မည်ဖြစ်ပါသည်။ အသက် (၁၆)နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်များသည် (နံနက် (၆) နာရီမှ ည(၆)နာရီအတွင်း) တစ်နေ့လျှင် (၄)နာရီသာ အလုပ်လုပ်ရမည်။ အသက် (၁၈) နှစ်အောက် အလုပ်သမားများ အပါအဝင် အလုပ်သမားများ အားလုံးကို အနည်းဆုံးလုပ်ခ ပေးချေရမည်ဖြစ်ပြီး သင့်တော်မည့် သင်တန်းများလည်း တက်ရောက်စေရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင်ကလေးသူငယ်ဥပဒေအရ အလုပ်ခွင်အပါအဝင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို တားမြစ်ထားပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၃၈)အနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အနိမ့်ဆုံးအသက်အရွယ်ကို မသင်မနေရ ပညာရေးပြီးဆုံးသည့် အသက်အရွယ်နှင့် ကိုက်ညီစေရေးဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုထားပါသည်။ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အနိမ့်ဆုံး အသက်အရွယ် နှင့် ကိုက်ညီစေရန် အခြေခံပညာရေး ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်နှင့်အတူ မသင်မနေရ ပညာရေးကို အသက် (၁၀)နှစ်မှ (၁၄) နှစ်သို့ တိုးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဥပဒေအမျိုးမျိုးတွင် ပါရှိနေပြီး မည်သည့် ဥပဒေကမျှ ရှင်းလင်းသည့် ကလေးအလုပ်သမား အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်နှင့် တားမြစ်ခြင်းများ ပါဝင်ခြင်း မရှိပါ။ ပေါ့ပါးသောအလုပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် ဥပဒေများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မရှိဘဲ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင် ဖြစ်နိုင်ပါက ပေါ့ပါးသော အလုပ် အဓိပ္ပာယ်ကို သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနကထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းမျိုးသဖွယ် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက် နေမှုများကို ဥပဒေ အမျိုးမျိုးတွင် တားမြစ်ထားသော်လည်း အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းကိုမူ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း တားမြစ်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။ ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်း တွင် အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းလည်း ပါဝင်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ လူတိုင်းကို အဓမ္မခိုင်း စေခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ထားပါသည် (ကလေးများအတွက် အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိပါ)။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ သည်ကလေး သူငယ်များအား ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်းတို့ကို တားမြစ်ထား သော်လည်း အဆိုပါ တားမြစ်ချက်သည် ကလေးများအား လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်မညီသော သို့မဟုတ် စာရိတ္တပျက်စီးစေသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်း တို့ကိုသာ ကန့်သတ် တားမြစ်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဥပဒေများ ပြန်လည် လေ့လာသုံးသပ်ရာတွင် မည်သည့် ကလေးသူငယ်ကမဆို မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်၊ အကြောင်းအရင်းနှင့်မျှ (ဥပမာလုပ်အားအမြတ်ထုတ်ခြင်း) ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ လူကုန် ကူးခြင်းတို့ကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ရန် ဥပဒေများကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေမူကြမ်းတွင် အထွေထွေလူကုန်ကူးမှု

(trafficking in person in general) ကို တားမြစ်ထားပြီး ကလေးနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် အထူး အလေးထား ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ထည့်သွင်းထားရှိကာ ကလေးလူကုန်ကူး သူများအား ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ထားပါသည်။

ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာလုပ်ငန်းတွင် ခိုင်းစေခြင်းကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ တားမြစ်ထားသော်လည်း ညစ်ညမ်းစာပေ၊ ဓါတ်ပုံ၊ ရုပ်ရှင်များ (Pornographic Materials) ညစ်ညမ်း ဖျော်ဖြေခြင်းတို့တွင် ကလေးသူငယ်များအား သုံးပြုခြင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တားမြစ်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိပါ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေသည် ကလေးသူငယ်များအား ငါးရမ်းခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား လိင်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်စေခြင်း ပြုလုပ်သူတို့ကို ပြစ်ဒဏ်ပေးထားပါသည်။ ကလေးသူငယ်ဥပဒေတွင် အသက် (၁၆)နှစ် မပြည့်သေးသည့် မိန်းကလေးအား ပြည့်တန်ဆာလုပ်ရန် ခွင့်ပြုသည့် အုပ်ထိန်းသူအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် ပါရှိပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဥပဒေများပြန်လည် လေ့လာ သုံးသပ်ရာတွင် ကလေးသူငယ်ဥပဒေပါ အသက်အရွယ် သတ်မှတ်ချက်ကို (၁၈)နှစ်အထိ တိုးမြှင့်ရန် တိုက်တွန်း ထားပါသည်။ ထို့ပြင် မိန်းကလေးများကဲ့သို့ ယောကျ်ားလေးများလည်း အကျုံးဝင်လာစေရန် ဥပဒေ အကျုံးဝင်မှုကို တိုးမြှင့်ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် ဥပဒေများ ပြန်လည် လေ့လာ သုံးသပ်ခြင်းမှ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအား ပြည့်တန်ဆာလုပ်ခြင်းအပြင် ညစ်ညမ်းကိစ္စရပ်များ ပါဝင်ရေး ဥပဒေအား ပြင်ဆင်ပေးရန်၊ စီးပွားရေးအရ လိင်မှုဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်ခြင်းခံခဲ့ရသည့် ကလေးသူငယ်များအား ကူညီမှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများအပေါ် အထောက်အပံ့ပေးရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အတွက် အသက်(၁၈)နှစ်မပြည့်သေးသည့် ကလေးများအား စုဆောင်းခြင်းကို တပ်ဘက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် တားမြစ်ထားသော်လည်း ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း တားမြစ်ထားခြင်းမရှိသေးပါ။ ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် ကလေးများ အသုံးပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကလေးသူငယ်ဥပဒေတွင် အရက်သေစာ၊ လောင်းကစားခြင်း လုပ်ငန်းတို့တွင် ကလေးသူငယ်များ မခိုင်းစေရန် တားမြစ်ထားပြီး အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များ အနေဖြင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေတတ်သော မူးယစ်ဆေးဝါးဥပဒေတွင် ကလေးများကို မူးယစ်ဆေးဆိုင်ရာ မှုခင်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းမှ တားမြစ်ခြင်းကို တားမြစ်ထားပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဥပဒေများ ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းတွင် ကလေးသူငယ်များကို ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သည် လုပ်ရပ်များတွင်အသုံးပြုခြင်း (စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သော မူးယစ်ဆေးဝါး ကျူးလွန်မှု အပါအဝင်)၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များအား အသုံးပြုခြင်းကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းတားမြစ်ရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေး ဥပဒေမူကြမ်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသည့် ကလေးသူငယ်ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ သဘောထား မှတ်ချက် ပေးပို့တောင်းခံခဲ့ရာ ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပသည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်လည်ပေးပို့လာခဲ့ပါသည်။

အသက်(၁၈)နှစ်အောက် ကလေးများအား လုပ်ကိုင်ခွင့်မပြုသည့် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂)ကိုက်ညီစေရန်) ကလေး သူငယ်ဥပဒေ၊ အလုပ်ရုံများအက်ဥပဒေတို့တွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်း ပေးထားပါသည်။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် နည်းဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲနိုင်ရန် အန္တရာယ်ရှိသောအလုပ်များမူကြမ်းကို ရေးဆွဲထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်

စက်တင်ဘာလ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပချိန်တွင် အဆိုပါစာရင်းကို အမျိုးသားအဆင့် သုံးပွင့်ဆိုင်ကော်မရှင်က ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များစာရင်းကို အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းသည် ပို၍စစ်ဆေး စည်းကြပ်နိုင်သည့် ဥပဒေမူဘောင် ဖြစ်စေရေး အရေးကြီးသည့် အဆင့်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ခြုံကြည့်ရလျှင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ မိတ်ဖက်များ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲတွင် တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် ဥပဒေအရ စည်းကြပ်မှုဖြစ်စေရေးသည် အဓိက ဦးစားပေးအချက်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ စစ်ဆေးစည်းကြပ်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အရေးကြီးအကြောင်းအရာသည် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဥပဒေပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်မှ တစ်ဆင့် ဥပဒေမူဘောင်ဆိုင်ရာ ကွာဟချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပြုကလေး သူငယ်အခွင့်အရေး ဥပဒေသစ်မူကြမ်းသည် ကလေး လုပ်သားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပြီး ရှင်းလင်းစွာတားမြစ်ရန်၊ ကလေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါရှိသည့် ဥပဒေများကို နိုင်ငံတကာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ပြည်တွင်း အခြေအနေများနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အရေးပါသည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကို ပေးစွမ်းထားပါသည်။ ထို့ပြင် ယခုအချိန်တွင် အလုပ်သမားရေးရာ ဥပဒေများကို စနစ်တကျ သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြန်လည် ပြင်ဆင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ဆဲ ကာလဖြစ်ပါသည်။ (အလုပ်ရုံများ အက်ဥပဒေ၊ ဆိုင်နှင့် အလုပ်ဌာန အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့သည့် ရလဒ်အဖြစ် အလုပ်လုပ်နိုင်မည့် အနိမ့်ဆုံး အသက်ကို (၁၄)နှစ်အဖြစ် ပြင်ဆင် သတ်မှတ်နိုင်ခဲ့ ပါသည်)။ အနိမ့်ဆုံး အသက် သတ်မှတ်ချက်ဥပဒေ အစရှိသည့် ဥပဒေရေးရာ ဆက်နွယ်မှုများသာမက ၎င်းတို့၏ကလေးများအား ထောက်ပံ့ရန် လူကြီးအလုပ်သမားများ အနေဖြင့် မျှတသည့် အခြေအနေအောက်တွင် လုံလောက်သည့် ဝင်ငွေရရှိစေမည့် ပိုမို ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိပြီး တရားဥပဒေ ကောင်းစွာစိုးမိုးသည့် အလုပ်သမားဈေးကွက်ဖြစ်ပေါ်စေရေး ဖန်တီးပေးရန်ဆိုသည့် ရှုဒေါင့်အမြင်ဖြင့်ကြည့်ပါက အလုပ်သမားရေးရာ ဥပဒေများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်စေရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးပါသည့် အဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင်ခေတ်ကာလနှင့် ကိုက်ညီပြီး ရှင်းလင်းသည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြစ်ခြင်းသည် အလုပ်ရှင်၊မိဘအစရှိသူများ အနေဖြင့် ဥပဒေအပေါ် လိုက်နာနိုင်စေရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ အနေဖြင့် ပို၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူနေခြင်းကြောင့် ကလေးအလုပ်သမား ဥပဒေအပါအဝင် အလုပ်သမားရေးရာ ဥပဒေများကို အလွှာအသီးသီးမှ လူများလေးစားလိုက်နာမှုကို မြှင့်တက်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဥပဒေအပေါ် လေးစာလိုက်နာမှု၊ စစ်ဆေးစည်းကြပ်မှု မြှင့်တင်ရေးတွင် အခြားအဓိကကျသည့် အချက်သည် ကလေးများ၊ မိဘများ၊ အလုပ်ရှင်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အသိအမြင် တိုးမြှင့်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အခန်း(၂)တွင် ဆွေးနွေးထားသကဲ့သို့ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ရပေါ်စေရသည့် အကြောင်းရင်းများအနက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်တွင်အလုပ်ရှင်များ၊ မိဘများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ လူငယ်များသည် နိုင်ငံတော်မှ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟုသုတ အသိအမြင် သိသိသာသာ နည်းပါးနေခြင်းလည်း ပါဝင်နေပါသည်။ အရိုးရှင်းဆုံးဆိုရပါက အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ ပညာရေးကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူရန်ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေခြင်းဆိုသည့် အကြောင်းအရင်းများကြောင့် မဟုတ်ဘဲ အလုပ်ရှင်များ၊ မိဘများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ လူငယများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့မသိရှိသည့် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုမျှ လေးစားလိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

သို့ပါ၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ဆီလျော်သည့် နိုင်ငံတကာပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြု ကျင့်သုံးနိုင်ရေး ဖြစ်ပေါ်စေမည့် မဟာဗျူဟာများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်ရန်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်မှတဆင့် ဥပဒေသည် ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်ပြီး ခေတ်ကာလနှင့် ကိုက်ညီစေရန် လည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အရ ဆောင်ရွက်သည့် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ဥပဒေနှင့်ဆိုင်သည့် အသိပညာ မြှင့်တင်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပေးခြင်း၊ စုံစမ်းခြင်း၊ အမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုခြင်း (ကလေး အလုပ်သမားများအား အဆးရွားဆုံး ခိုင်းစေခြင်း အပါအဝင်) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည့် ဥပဒေ စစ်ဆေးစည်းကြပ်သည့် ကဏ္ဍအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ကလေးအလုပ်သားနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အပေါ် မြှင့်တင် ပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်ပါဝင်စေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

၄။ အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒ

ကောင်းမွန်သည့်မူဝါဒဝန်းကျင် (Enabling Policy Enviornment) ရစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားများ ပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေးပါဆုံး အချက် ဖြစ်ပါသည်။ မှန်ကန်သည့် မူဝါဒများ ပေါင်းစပ်ခြင်း (right policy mix) မှတဆင့် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရန် မီးထိုး တွန်းအားပေးနေသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။မှန်ကန်သည့် မူဝါဒများပေါင်းစပ်ခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအလိုကဖြစ်ပျက်သည့် အခြေအနေများ (circumstances) ၊ ထူးခြားသည့် အခြေခံကြောင်းရင်းများ (specific causes) အပေါ် မူတည်နေပါသည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာ တစ်ဝှမ်း ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း ဆယ်စုနှစ်နှစ်ခုနီးပါးမှ ထွက်ပေါ် လာခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံကို အခြေအနေအမျိုးမျိုး (multiplicity of circumstances) တွင် အသုံးချနိုင်ပါသည်။

ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အလုပ် (Decent Work) နှင့်အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုကိုမြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုကိုလျော့ချခြင်းကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ် ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ပေးမှုတွင် ဥပမာအားဖြင့် လူငယ်များ အလုပ်အကိုင်ရရှိခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ သီးခြားလုပ်ငန်းကဏ္ဍ သို့မဟုတ် နေရပ်ဒေသများတွင် အလုပ်အကိုင်ရရှိခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးသည့် စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင် ဖန်တီးပေးခြင်းမှတဆင့် အထွေထွေအလုပ်အကိုင် ရရှိခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ အသေးစားအဆင့် တောင်သူလယ်သမားများ၊ ငါးဖမ်း အလုပ်သမားများအတွက် ကိုယ်ပိုင် အလုပ်များ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုများ မြှင့်တင်ပေးခြင်း ဆောင်ရွက်ပေးမှုတို့သည်လည်း ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် ပါဝင်လေ့ ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ဥပမာ-အသေးစား လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း မျိုးစုံမှုနှင့် ထိရောက်မှုအားပေးသည့်မူဝါဒများ အပေါ် အထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ လည်းပါဝင်ပါသည်။

သို့သော် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ပေါ်မှုကို အရင်းအမြစ်အလွန်အမင်း ချို့တဲ့ပြီး ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်မှု နည်း ပါးသည့် မိသားစုများတွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရလေ့ရှိပြီး လူမှုဖူလုံရေး သို့မဟုတ် လူမှု

ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုများသည် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ဖြေရှင်းရာတွင်လွန်စွာထိရောက် ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှုတွင် ဥပမာ အားလုံးအကျုံးဝင်သည့် သက်ကြီးပင်စင် (အထူးသဖြင့် ရွှေ့ ပြောင်းသွားခြင်း၊ HIV/ AIDS စသည်တို့ ဖြစ်နေသည့် အခြေအနေများကြောင့်ကလေး သူငယ်များ အဖို့ သက်ကြီး အဖိုးအဖွားနှင့် နေထိုင်ရမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။) သို့မဟုတ် ဖြစ်နိုင်ပါက ပညာ သင်ကြားမှုကို ဖြစ်စေမည့် ကလေးများအတက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ အစားအစာဖူလုံမှု နည်းပါးသည့်နေရာ များတွင် ရပ်ရွာကျောင်းများ၌ အဟာရကျွေးမွေးခြင်း သို့မဟုတ် ကျမ်းမာရေး စစ်ဆေးခြင်း သို့မဟုတ် ပညာ သင်ကြားမှုကို ဖြစ်စေမည့် ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများကိုရယူ နိုင်သည့် လက်မှတ်များ ပေးအပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ လူမှုရေးရာစောင့်ရှောက်မှု၊ လူမှုဖူလုံရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ပုံစံအတိကျကိုအခြေ အနေ၊ ဆောင်ရွက်ပေးမည့် သတ်မှတ် ဦးတည်အုပ်စုတို့ အပေါ်မူတည်၍ ချိန်ညှိပေး ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အရည်အသွေးရှိသည့် အခမဲ့၊ မသင်မနေရ အခြေခံပညာရေး သင်ယူခွင့်ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားများ ပပျောက်ရေးတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပြီး အကယ်၍ အခမဲ့ အခြေခံ မသင်မနေရ ပညာရေးကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါက ကလေးများအဖို့ အခြား အစားထိုး ရွေးချယ်စရာမရှိဘဲ အရွယ်ရောက် မရင့်ကျက်သေးမီ အလုပ်လုပ်၍ ဘဝအဆုံးသတ်သွား ပါလိမ့်မည်။ အခြေခံပညာရေးအပြင် လက်လှမ်းမှီ၍ တတ်နိုင်သည့် အလယ်တန်းအဆင့် ပညာရေး၊ နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပညာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း သင်တန်းများသည် အသက်ကြီးလာသည့် ကလေးများကို ပညာ သင်ကြားမှု ဆက်လက်ရရှိနေစေရန်နှင့် အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်ခွင်မှ ထွက်ခွာခွင့် ရရှိစေရေး မဖြစမနေ လုပ်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အနိမ့်ဆုံး အသက်အရွယ် အထက်ရှိပြီး အသက် (၁၈)နှစ် မပြည့်သေးသည့် လူငယ်အလုပ်သမားများကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက် ပေးခြင်း၊ လူငယ်များအတွက် သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်အကိုင် ရရှိစေရန် မြှင့်တင်ပေးခြင်းသည် မှန်ကန်သည့မူဝါဒများ ပေါင်းစပ်ခြင်းတွင် မရှိဖြစ်အဓိကကျသည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ပညာသင်ကြားမှု ပြီးဆုံးချိန်တွင် လူငယ်များသည် သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်ကို ရရှိနိုင်ဖွယ်မရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းစတင် လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းတို့အတွက် ကျောင်းတက်ရခြင်းအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိတော့ဘဲ ကလေးနှင့် လူငယ်များအနေဖြင့် ကျောင်းထွက်ပြီး အသက်ငယ်ရွယ်သည့် အချိန်တွင် အလုပ်လုပ်ရန် ဦးစားပေး လာတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ခိုင်မာသည့် ပညာရေး၊ နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပညာရေးနှင့် အသက်မွေးမှုသင်တန်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများသည် လူငယ်အလပ်သမားများကို အကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ပညာရေးနှင့် အလုပ်ကို ချိန်ညှိပေးခြင်းတို့အား လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အတွက် မရှိမဖြစ်အရေးအကြီးလှပါသည်။

အကယ်၍ မှန်ကန်သည့်မူဝါဒများပေါင်းစပ်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်နိုင်ပါက တစ်ခါတစ်ရံတွင်တိုက်ရိုက် မဟုတ်သည့်တိုင် ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မှန်ကန်သည့် မူဝါဒများပေါင်းစပ်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာအား လက်ရှိနှင့် ဆောင်ရွက်ဆဲ အစီအစဉ်များ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များထဲသို့ ပေါင်းစည်းပါဝင်စေခွင့်ကိုလည်း ရရှိစေပါသည်။ ဥပမာ ကလေးများအားလုံးအတွက် အခမဲ့ မသင်မနေရ အခြေခံပညာရေးကို အလေးထားသည့် ပညာရေး မူဝါဒ များသည် ကလေးများအတွက် ကျောင်းများ၊ ဆရာဆရာမများ အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ် အန္တရာယ်ရှိနေသည့် ကလေးများအပေါ် အာရုံထား အလေးပေးကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း၊ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ရပ် အပေါ် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်

ခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ကျောင်းထွက်ပြီးသည့် ကလေးများအတွက် အခြားအစားထိုး ရွေးချယ်နိုင်စရာများကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဆောင်ရွက် ပေးပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ မည်သည့်နိုင်ငံတွင်မဆို မူဝါဒဝန်းကျင်သည လွန်စွာအရေးပါ လှပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ဤအခန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေခံ မူဝါဒဝန်းကျင်က လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ လောလောဆယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အဓိကကျသည့် မူဝါဒများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်နေခြင်းကြောင့် ဤအခန်းတွင် ပါရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များသည် လက်ရှိအခြေအနေ လွန်စွာမကိုက်ညီဘဲ ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

ဤအခန်းရ သတင်းအချက်အလက်များကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် အကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲနှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းစဉ် မိတ်ဖက်များက ပေးအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအပြင် မူဝါဒရေးရာ အထောက် အထားအမှန်များပါဝင်သည့် ရင်းမြစ်များမှ (Sources) ရယူထားပါသည်။ အောက်တွင် ရွေးချယ်ထားသည့် မူဝါဒများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်ခုခြင်းစီအလိုက် ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်အမျိုးသားအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လွှမ်းခြုံမူဘောင်သည် ၂၀၁၃ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်တွင် ပါဝင်နေခဲ့ပြီး ကာလရှည်တွင် အမျိုးမျိုးသော စီမံချက်နှင့် အစီအစဉ်များအကြား ပေါင်းကူးပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ၂၀၁၁ မှ ၂၀၃၁ ထိ လွှမ်းခြုံ အမျိုးသားအဆင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု ဦးတည်ချက်များ ပါဝင်လျှက် လက်ရှိ လွှမ်းခြုံဦးစားပေးမှုများသည် အမျိုးသားအဆင့်ဘက်စုံလွှမ်းခြုံဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်တွင် ပါဝင်ပါသည်။ စီမံချက်သည် အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် ဦးစားပေးထားပြီး (၅)နှစ်ဆက်တိုက် စီမံကိန်းဖြင့်လည်း ထပ်မံဖြည့်ဆည်းပေးထားပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့် ဘက်စုံလွှမ်းခြုံဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ဒုတိယ(၅)နှစ်တာ စီမံချက်ကို ၂၀၁၆-၁၇ မှ ၂၀၂၀-၂၁ ထိ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်အနေဖြင့် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုတည်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတက်ရေး ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် လုံလောက်နိုင်ခြင်းမရှိဟု ရှင်းလင်းစွာ ဆိုထားပါသည်။ လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ လူသားအရင်းအနှီး (Human Capital) တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းတို့သည် အရေးပါမှု အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းအရင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ချမှတ်လက်ခံခဲ့သည့် မတူညီသော စီမံကိန်းနှင့် မူဝါဒများတွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင် စေပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစတင်၍ အဓိက ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်ထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အစတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ငွေကြေးလွတ်လပ် စေခြင်းကဲ့သို့ မေခရစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အပေါ် အဓိက အလေးပေး ဦးတည်ခဲ့ပါသည်။ (ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး စသည်တို့တွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့မှတစ်ဆင့်) လူသားအရင်းအနှီး တည်ဆောက်ခြင်း အပေါ်တွင် ပို၍ ပို၍ အလေးထားလျှက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု နယ်ပယ်အဝန်းအဝိုင်းကို ဒေသတွင်းနှင့်ပို၍ မျှတမှုရှိသည့် ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ သဘာဝ သယံဇာတများကို အရှည်တည်တံ့အောင် သုံးစွဲမှုများ [၁၇] အထိ တိုးချဲ့ခဲ့ပါသည်။ အနှစ်သာရအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်ဆဲပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး အထီးကျန်မှုများ၏ အကျိုး

(၁၇) https://www.adb.org/sites/default/files/publication/42870/myanmar-unlocking-potential.pdf

သက်ရောက်မှုကို လျှော့ချပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း စိန်ခေါ်မှု ပေါင်းများစွာသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ရှုပ်ထွေးစေ ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍရှိ လွန်စွာအရေးပါသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လိုအပ်ချက်များ၊ အချက်အလက် ကွာဟချက် များ[၁၈] အပြင် အောက်တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြမည့် အမျိုးမျိုးသော ကဏ္ဍများရှိ စိန်ခေါ်မှုများ တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအပါအဝင် အဓိကကျသည့် ကဏ္ဍများတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အလွန်အရေးပါသော မူဝါဒနှင့် ဦးစားပေးများ ချမှတ်ခြင်းများကို လတ်တလော အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိ နေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးနှင့် ကဏ္ဍများစွာတွင် ပြီးပြည့်စုံသည့် မဟာဗျူဟာရေးဆွဲ ဖော်ထုတ်မှုနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် အခွင့်အလမ်းများစွာရှိနေခြင်းကြောင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲချမှတ်ခြင်းသည် လွန်စွာအချိန်ကိုက်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

အရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များအား အမျိုးသားအဆင့်တွင် အကောင်ထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်အချိန်၌ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ရေးဆွဲနေခြင်းဖြစ်ပြီး ရည်မှန်းချက်များ နှင့်ဆိုင်သည့် အစီရင်ခံခြင်းများပြုလုပ်နေသည့်အချိန်အခါလည်းဖြစ်ပါသည်။အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်သည် ကလေးအလုပ်သမားနှင့် အဓမ္မခိုင်းစေမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အမှတ် (၈.၇) အကောင်ထည်ဖော်မှုအပေါ် တိုက်ရိုက်အကျိုးပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆင်းရဲခြင်း၊ တန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်း၊ တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်း၊ ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်း၊ ပညာရေးအဆင့်အတန်းနိမ့်ကျခြင်း တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေရသည့် အကြောင်းအရင်းများထဲမှ တစ်ချက်ချက်ကို ဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် အမှတ်(၁)နှင့်ဆိုင်သည့် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၊ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်အမှတ် (၄)နှင့်ဆိုင်သည့် ပညာရေး၊ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် အမှတ် (၁၁)နှင့် ဆိုင်သည့် တန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်းကို လျှော့ချခြင်းအစရှိသည်တို့ ပါဝင်လျှက် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရလာဒ်များသည် အခြား ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များအပေါ်လည်း အထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် အလားအလာ ရှိပါသည်။ ဤအကြောင်းရင်းများအားလုံးသည်လည်း ကလေးအလုပ်သမားများကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် သည်အဆိုးသံသရာ ဖြတ်တောက်ရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အချက်ဖြစ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

အဓိကကျသည့်အခန်းကဏ္ဍများရှိ လက်ရှိပြဿနာများ၊စိန်ခေါ်မှုများနှင့် မူဝါဒရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ်တင်ပြထားပါသည်။

၄. ၁။ အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမားဈေးကွက်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာလွှမ်းခြုံမူဝါဒ (Overall Employment Policy) မရှိ သေးပါ။ သို့သော် ဆောင်ရွက်ဆဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင် ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသနှစ်ခုစလုံး၌ စီးပွားရေးတိုးတက်မှု၊ အလုပ်အကိုင် ရရှိရေးဖန်တီးပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမားရေးရာပြဿနာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဓိကအကြောင်းအရာ တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဥပမာအလုပ်သမား တိုင်ကြားမှု

(၁၈) http://www.oecd.org/dev/asia-pacific/Myanmar.pdf

ဖြေရှင်းပေးရေး ယန္တရားထူထောင်ခြင်းဖြင့် အစိုးရသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ နှင့် ပူးပေါင်း၍ အဓမ္မခိုင်းစေခြင်း ပပျောက်စေရန် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် အလုပ်ခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သဘောတရားများအပေါ် အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်လာပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမား ဟူသည် ထူးဆန်းသည့် အစိမ်းသက်သက် အယူအဆ မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် အချို့အခြေအနေများ၌ အဆိုပါ ပြဿနာသည် အထိခိုက်မခံနိုင်သည့် အနေအထားတွင် ရှိနေသေးသော်လည်း ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးရေး အမှန်တကယ် ကတိကဝတ်လည်း ရှိရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရေး ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်သော်လည်း လူမှုရေးရာမိတ်ဖက်များအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် နေရာ၊ အခွင့်အလမ်းများ မရရှိခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အထီးကျန်ခဲ့မှုများကြောင့် လူမှုရေးရာဆွေးနွေးပွဲများ စုဖွဲ့ခြင်း၊ ကျင်းပခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အားနည်းနေပါသေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိက ဦးစားပေးမည့် အရာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ချမှတ်မည့် အမျိုးသားအဆင့် တုန့်ပြန် ဆောင်ရွက်ချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်လူမှုရေးရာ မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂)နှင့် (အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အရ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိနေခြင်းကြောင့် ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်စေရေး ရှုဒေါင့်မှကြည့်ပါက အရေးကြီးလှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမား အစရှိသည့် ပြဿနာများအပေါ် ဖြေရှင်းရန်ဆောင်ရွက်ပေးမည့် ကြားဝင် ဆောင်ရွက်ချက်များ (Intervention) ၊ စုပေါင်းတောင်းဆိုမှုများ သဘောတူညီချက်ရရှိစေရေး စေ့စပ် ညှိနှိုင်းခြင်းတို့ကို စီမံချက်ချမှတ်ရန်၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် လူမှုရေးရာ မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အစိတ် အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်နေရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် လူဦးရေ အချိုးအစားမျှတသည့် အနေထားတွင် ရှိနေပါသေးသည်။ နိုင်ငံ လူဦးရေ၏ (၆၈)ရာခိုင်နှုန်းကျော်ကျော်သည် အသက်(၁၅)နှစ်နှင့် အသက် (၆၄)နှစ်အကြား အုပ်စု အတွင်း ရှိနေပြီး လုပ်သားအင်အားများ (အလားအလာရှိ) ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် လုပ်သား အင်အား စစ်တမ်း အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းသည် (၀. ၈)ရာခိုင်နှုန်း သာရှိပါသည်။ သို့သော် စုစုပေါင်း လုပ်သားအင်အား အသုံးချနိုင်မှုနှုန်းသည် (၆. ၉)ရာခိုင်နှုန်းသာရှိပါသည် (မိန်းကလေးများက ယောကျ်ားလေးများထက် ပိုများပါသည်)။ လုပ်သားအင်အား အသုံးချနိုင်မှုနှုန်းသည် အလုပ်လက်မဲ့၊ အလုပ်အပြည့်ဝ လုပ်ကိုင်နိုင်မှု မရှိခြင်း (Underemployment)၊ လက်ရှိ လုပ်သားအင်အားစာရင်းတွင် ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသည့် လုပ်သားအင်အား ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အလားအလာရှိသည့် လုပ်သား အင်အား (Potential Labour Force) တို့အားလုံးနှင့် ဆိုင်သည့် အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် လုပ်သားအင်အား စစ်တမ်းအရ မြန်မာ့လုပ်သားအင်အားသည် ပညာတတ်မြောက်မှု ညံ့ဖြင်းလှပါသည်။ လုပ်သားအင်အား၏ (၁၂. ၂)ရာခိုင်နှုန်းသည် ပညာတတ်မြောက်ခြင်း မရှိဘဲ (၃၄. ၁)ရာခိုင်နှုန်းသည် အခြေခံပညာ ပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခဲ့ပြီး (၁၈. ၇)ရာခိုင်နှုနးသည် အခြေခံပညာရေးထက် နိမ့်ကျသည့် အဆင့်သာ ရှိပါသည်။ လုပ်သားအင်အား၏ (၀. ၂)ရာခိုင်နှုန်းသည် သက်မွေးပညာ သင်တန်းဆင်းလက်မှတ် ရရှိထားပြီး (၁. ၁)ရာခိုင်နှုန်းသည် ဒီပလိုမာရရှိထားကာ (၅. ၈) ရာခိုင်နှုန်း

သည် ဘွဲ့သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသည့် အဆင့်ရှိလက်မှတ်များ ရရှိထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အခြေခံပညာကို ကျော်လွန်ကာ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းအဆင့် ပညာရေးတက်ရောက်သွားသူများ၊ ကျောင်းသင်ပညာရေး (Academic) ကို အခြေခံသည့် တက္ကသိုလ်အဆင့်ပညာရေးသို့ ဆက်လက် တက်ရောက် သင်ကြားနေသူများ ရှိသော်လည်း အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် နည်းပညာရပ်နှင့် သက်မွေးမှု ဆိုင်ရာ ပညာရပ် လက်မှတ်ရရှိသူ သိသိသာသာ နည်းပါးကြောင်း မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုအချက်သည် နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးမှု အလားအလာများ အပေါ်သို့ လည်းကောင်း၊ လူငယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင် ရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မှုတို့အပေါ် သိသိသာသာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေပါသည်။ အခန်း(၂)တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အတိုင်း ပညာသင်ကြားမှုနှင့် လူငယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းသည် ကလေးအလုပ် သမား ဖြစ်ပေါ်စေရန် မီးထိုးပေးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်စေ ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပုံမှန်ပညာရေးအရ ကျောင်းတက် ခြင်း (Academic Schooling) နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်ထွန်းနိုင်ဖွယ်ရာရှိသည့် အစားထိုးနည်းလမ်း တစ်ရပ်အဖြစ် နည်းပညာရပ်နှင့် သက်မွေးမှုဆိုင်ရာ ပညာရပ်ကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် ကလေး အလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ အလုပ်သမား ဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆိုရပါက စီးပွား ရေးဖွံ့ဖြိုးတက်ရေး တို့အတွက် အရေးကြီးသည့် ဦးစားပေးမှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း ၍ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးပုံစံ (TVET Model) အမျိုးမျိုးကို ရှာဖွေလေ့လာခြင်းသည်ပို၍ အကျုံးရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပုံမှန်သက်မွေးပညာ ကော်လိပ်များ၊ ပညာသင်များ၊ အလယ်တန်း ပညာရေးနှင့် ပေါင်းဆည်းထားသည့် ကျွမ်းကျင်မှုလေ့ကျင့် သင်ကြားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်သည့် အသက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေး အစီအစဉ်များသည် ကျောင်းသားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှု၊ အသိပညာနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ရှိနေစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် အရေးကြီးပြီး ထိုသို့ ဆောင်ရွက် နိုင်ပါက အလုပ်သမားဈေးကွက်တွင် အမှန်တကယ် အလုပ်လိုအပ်ချက် (Demand) ရှိနေသည့် အရည် အသွေးများကို ရရှိလာ စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် အလုပ်သမား ဈေးကွက်တွင် အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက် များဖြစ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးနိုင်သည့် ကဏ္ဍများ (Growth Sectors)က မည်သည့် ကဏ္ဍများဖြစ်မည်၊ မည်သည့် အရာ များကြောင့် ပိတ်ဆို့ နေမှုများ (Bottle Necks) ဖြစ်နေသည်။ ယခုအချိန်မှစ၍ လာမည့် (၅)နှစ် သို့မဟုတ် (၁၀)နှစ်တာ ကာလအတွင်း နည်းပညာရပ်နှင့် သက်မွေးမှုဆိုင်ရာ လက်မှတ်ရသူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလုပ် လိုအပ်ချက် မည်မျှရှိလာမည် အစရှိသည်တို့အပေါ် အသေချာဖြေရှင်းနိုင်ရေး ဖြစ်စေမည် ဟု သွယ်ဝိုက် ပြောဆိုနေခြင်း လည်းဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ အခန်း(၂)တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း ကျေးလက်မှ မြို့ပြသို့၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ (အထူး သဖြင့်ထိုင်းနိုင်ငံ)သို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ရှာဖွေရာတွင် သုံးစွဲလေ့ရှိသည့် မဟာဗျူဟာဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် လုပ်သား အင်အား စစ်တမ်းအရ စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် ကျေးလက်ဒေသတွင် လက်ခံ ဖြေကြားပေးသူများ (Respondent) ၏ (၉၀)ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးသည် ၎င်းတို့ မွေးဖွားသည့် နေရပ်တွင် နေထိုင်လျက် ရှိသော်လည်း မြို့ပြဒေသ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် စစ်တမ်းကောက်ယူရာ၌လက်ခံ ဖြေကြားပေးသူများသည် မြို့ပြသို့ ပမာဏ များပြားစွာ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် စစ်တမ်းကောက်ယူရာ ၌လက်ခံ ဖြေကြားပေးသူများ၏ (၅၂. ၂)ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့ဘဝသက်တမ်းတွင် အခြားတစ်နေရာရာမှ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသူများဖြစ်ကြပြီး အမျိုးသားအဆင ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သည့်နှုန်း (၃၀. ၇)ရာခိုင်နှုန်း နှိုင်းယှဉ ကြည့်ပါက နှုန်းထားမြင့်မားနေပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အပြောအများဆုံး ရွှေ့ပြောင်း

သွားလာရသည့် အကြောင်းရင်းတွင် အလုပ်အကိုင်ရရှိရန်နှင့် မိသားစုနှင့် အတူ နေရာရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

စစ်တမ်း ကောက်ယူချိန်တွင် မိသားစုဝင်အနည်းဆုံး တစ်ဦးဦး နိုင်ငံခြား တိုင်းတပါး၌ နေထိုင်ကြသည့် အိမ်ထောင်စုများ၏ အရေအတွက်သည် စစ်တမ်းပါအိမ်ထောင်စုများ၏ (၆)ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိကြောင်း စစ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ တိုင်းတပါးသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဖြစ်အများဆုံး အကြောင်းအရင်းသည် အလုပ်အကိုင်အတွက် ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများသည် ၎င်းတို့အိမ်များသို့ ငွေလွှဲပကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုသည်အခြား အိမ်ထောင်စု ထက် လွှဲပို့ငွေ ပိုမိုရရှိလေ့ရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများသည် နိုင်ငံခြားတွင် (၄)နှစ်အထိ နေထိုင်တတ်ကြပါသည်။

အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးအတွက် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖြစ်များသည့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် တစ်ခုဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအပေါ် အပြုသဘောဆောင် အကျိုးပြုသော်လည်း အဓိက စိန်ခေါ်မှုအနေဖြင့် ပြည်တွင်း ရေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၊ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း (၂)မျိုးလုံးတွင် အန္တရာယ်ကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်စေရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆွေးနွေးစဉ်အတွင်း မိတ်ဖက်များက မီးမောင်းထိုးပြသည့် အချက်မှာ ကလေးသူငယ်များ အနေဖြင့် မြို့ပြဒေသသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း (အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်သို့) သည် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်လာစေရေး အလွန်ဖြစ်နိုင်ချေများ ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း နိုင်ငံတကာ သတင်းစာများသည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအကြား ကလေး အလုပ်သမား ဖြစ်ရပ်များ အပါအဝင် အမြတ်ထုတ်ခံရခြင်း၊ မတော်တရားပြုမှုခံရခြင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်ရပ် မှုခင်းပေါင်းစုံကို ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ လူကုန်ကူးခံရခြင်း၊ အဓမ္မ ခိုင်းစေခံရခြင်းနှင့် ကလေးအလုပ်သမားတို့ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဘေးမကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းသည် သတင်းအချက်အလက်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် ဆိုင်သည့် ဗဟုသုတရှိမှု၊ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်မှုတို့နှင့် လွန်စွာ ဆက်စပ်မှု ရှိနေပါသည်။[၁၉] သို့ဖြစ်၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် မဟာဗျူဟာတွင် အန္တရာယ်ကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာမှုဖြစ်စေရေး မြှင့်တင်ပေးသည့် သတင်းအချက်အလက်များပါဝင်ရေးကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ရွှေ့ပြောင်း မိသားစုများမှ ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့် နှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ် သမားရေးရာအဖွဲ့ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသတွင်း ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်း၊ အဓမ္မ ခိုင်းစေခြင်းအား တိုက်ဖျက်ခြင်းတို့အပေါ် မြှင့်တင်ပေးမည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ မဟာမဲခေါင်ဒေသ တြိဂံစမံကိန်း (ILO GMS Triangle Project)[၂၀] ကဲ့သို့ စီမံကိန်းများကို လုပ်ဆောင် သင့်ပြီး အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် ဘေးကင်း သည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းအား မြှင့်တင်ပေးရန်၊ ရွှေ့ပြောင်း မိသားစုများမှ ကလေးသူငယ်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးနိုင်စေရန်အလို့ငှာ အဆိုပါစီမံကိန်းများပါ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသင့်ပါသည်။

(၁၉)

(၂၀)

၄. ၂။ အဓမ္မ ခိုင်းစေခြင်းနှင့် လူကုန်ကူးခြင်း

အဓမ္မခိုင်းစေခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အလုပ်ခွင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအခွင့်အရေး များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ တည်ရနေခဲ့သည့် အကြောင်းအရာ (Long running Theme) ဖြစ်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ယခင်အစိုးရသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကုန်ဆုံးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်မှတစ်ဆင့် အဓမ္မခိုင်းစေမှု ပပျောက်စေရေးကို စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီးရာ အစိုးရ အပြောင်းအလဲ ပြီးနောက် ပြန်လည်ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းပေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။ သို့မှသာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့(အသစ်)သည် အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ ဒုတိယအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်မှု အပေါ် ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက် နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။၂၀၁၆ခုနှစ်ဆွေးနွေးပွဲတွင် အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်အသစ်ကို အမျိုးသား အဆင့်ဆောင်ရွက်ချက်များအပြင် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ပမိုကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးခြင်းကိုအခြေခံ၍ ရေးဆွဲချမှတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ၊ တိုင်းဒေသကြီး၏ ဆောင်ရွက်ချက်များလည်း ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းအချက်သည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အပေါ် မျှော်မှန်းချက်များ ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အရေးကြီးမှု အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့်အဓမ္မ ခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်တို့တွင် အများအားဖြင့် တူညီကြသည့် ပြဿနာ၊ အကြောင်းအချင်းအရာများ အများအပြား ရှိပါသည်။ အမှန်တကယ်သိသာသည့်အချက်မှာ ကလေးများအား ကျွန်အဖြစ် ခိုင်းစေခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ယခုအချိန်ထိ လက်နက်စွဲကိုင် ပဋိပက္ခမှုများတွင် ကလေးသူငယ်များအား အတင်းအကျပ်ပါဝင်နေစေမှုကို ကြားဝင်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအပေါ် အထောက်ပံ့ပေးခြင်းများ ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ ကြားဝင်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးမှုများအပေါ် စောင့်ကြည့်ပေးမည့် ယန္တရား တစ်ရပ်လည်း ထူထောင်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်များအပေါ် အထောက် အပံ့ပေးခြင်းကို အဓမ္မခိုင်းစေခြင်း အစီအစဉ်တွင် ထားရှိခြင်းက ပို၍ထိရောက်မှုရှိမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဆိုပါအချက်ကို ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အတွင်း သတိပြုထား ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရနှင့်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ အဖွဲ့တို့အကြား သဘောတူညီချက်အရ အဓမ္မခိုင်းစေခံရသူများ၊ အဆိုပါ အဓမ္မခိုင်းစေခံရသူများ၏ မိသားစုများ၊ သို့မဟုတ် အဓမ္မခိုင်းစေမှုကို မြင်တွေ့သိရှိခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူတစ်ဦးဦးက အစိုးရထံမှ သင့်တော်သည့် အထောက်အပံ့ နှင့် ပြန်လည်ဖြေရှင်း ကုစားခြင်းများ ရရှိနိုင်စေရန် တိုင်ကြားနိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် တိုင်ကြားမှုဖြေရှင်းပေး ရေးယန္တရားကိုလည်း ထူထောင်ထားရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် လွတ်လပ်မှု အပြည့်အဝ ရရှိစေရန် တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းပေးရေးယန္တရားကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ဆက်သွယ် ညှိနှိုင်းရေးအရာရှိက စီမံကွပ်ကဲလျှက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၂ မှ ၂၀၁၆ထိ ဆောင်ရွက်မည့် လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှစတင်မည့် (၅) နှစ်တာ ကာလ သက်တမ်းရှိသည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အသစ်ကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိစီမံချက်တွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအား အသိအမြင်

ပညာပေးမှုအပေါ် အားဖြည့်ပေးခြင်း၊ အချက်အလက်များ ပိုမိုစုဆောင်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ ဘေးကင်းစွာ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရေး ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်းနှင့် စစ်ဆေးစည်းကြပ်ခြင်းမှသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှစ်ပွင့်ဆိုင် သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုး၍ လူကုန်ကူးမှုအပေါ် ပူးပေါင်းတုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်သည်အထိ ဘက်ပေါင်းစုံ ဦးစားပေးမှု နယ်ပယ်များ ပါဝင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ဥပဒေ စစ်ဆေး စည်းကြပ်သူများအား သင်တန်းပေးခြင်းစနစ်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့မှတစ်ဆင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ရေး အရေးကြီးသည့် ကြိုးပမ်းမှုများ အားထုတ်ဆောင် ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

အစမွခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်အသစ်၊ လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်အသစ်တို့ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် သို့မဟုတ် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲချမှတ်မည်ဟု ယူဆထားပြီး အဆိုပါ လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲမည့် အဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ အနေဖြင့်နီးကပ်စွာ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ကို ပြုလုပ်လျှက် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အနေဖြင့် အဆိုပါလုပ်ငန်း စီမံချက် (၃) ခုအကြား လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ထပ်နေပြီး ထိရောက်မှုမရှိသည့် အခြေအနေများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆီလျော်ပြီး ရှင်းလင်းသည့် မူဘောင်တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးသည် လွန်စွာ အရေးကြီးလှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲမည့် အဖွဲ့(၃)ခုမှ ဥက္ကဋ္ဌများ ပါဝင်သည့် ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ အဆိပါ အဖွဲ့သည် အကျိုး အကြောင်း ဆီလျော်ပြီး ရှေ့နောက် ညီညွတ်မှုရှိသည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်မူကြမ်းများ ပြုစုရေးဆွဲရန် ရည်ရွယ်ချက် သက်သက်ဖြင့် လိုအပ်သည့် အချိန်တွင်သာ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သည့် ညှိနှိုင်းရေး အဖွဲ့အဖြစ် လည်းကောင်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းစီမံချက် (၃)ခု အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားရန် ရေရှည် ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အဖြစ် လည်းကောင်း မိတ်ဖက်များက သင့်တော်မည် ထင်သကဲ့သို့ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။

၄. ၃။ ပညာရေး၊ သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများနှင့် ဦးစားပေးမှုများ

မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးစနစ်သည် အခြေခံအားဖြင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် တာဝန်ရှိသော်လည်း လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ကလေးသူငယ်များ စောင့်ရှောက်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် အခြေခံပညာအဆင့် (သူငယ်တန်းမှ ၄ တန်းထိ)၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် ကျောင်းမနေနိုင်သည့် ကလေးများနှင့် သက်ကြီးပိုင်းများအတွက် ကျောင်းပြင်ပပညာရေး (Non Formal Education)များ ဆောင်ရွက်ပေးလျှက် ရှိပါသည်။ အဆင့်မြင့်ပညာရေးနှင့် သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းများအနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးက တာဝန် ယူလျက်ရှိရာ အဆင့်မြင့် ပညာသင်ကျောင်း (၁၇၀)ကျော်ကို ဝန်ကြီးဌာန (၁၃)ခုမှ လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာန (၁၈)ခုနှင့်ပုဂ္ဂလိက သင်တန်းကျောင်းများက ဖွင့်လှစ်ကြီးကြပ်လျှက်ရှိသည့် သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းနှင့် သင်ကြားရေးဌာနပေါင်း (၃၇၂)ခုရှိပါသည်[၂၀]။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ မူအရ ပညာရေးသည် ပညာသင်ကြားစရိတ် ပေးစရာမလိုသည့် အခမဲ့ပညာရေး ဖြစ်ပါသည်။ သူငယ်တန်းအဆင့်မှ အထက်တန်း

(၂၀) ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက် ၂၀၁၆-၂၀၂၀၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ရန်ကုန်၊ ၂၀၁၆၊

အဆင့်အထိ ကျောင်းဝတ်စုံသည် မသင်မနေရ ပညာရေးအဆင့် ဖြစ်သည့် အခြေခံပညာအဆင့် တွင်သာ အခမဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မိဘများအနေဖြင့် မိမိကလေး စာမေးပွဲအောင်မြင်စေရန် တက်ရသည့်အပို ကျူရှင်ခလည်း ရှိပါသေးသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ပညာရေးနှင့် ဆက်စပ်ပြီး တိုက်ရိုက် ကုန်ကျစရိတ်များ ရှိနေပါသေးသည်။ အချို့ ကိစ္စရပ်များတွင် ကလေးသူငယ်သည် အလုပ်လုပ်မည့်အစား ကျောင်းတက်ရပါက ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုကို အခွင့်အလမ်းဆုံးရှုံးမှု ကုန်ကျစရိတ်ဟုသတ်မှတ်၍ တိုက်ရိုက် ကုန်ကျစရိတ်တွင် ထည့်သွင်း တွက်ချက် ရပါသည်။ အခွင့်အလမ်းဆုံးရှုံးမှု ကုန်ကျစရိတ်နှင့် တိုက်ရိုက် ကုန်ကျစရိတ်တို့သည် စီးပွားရေး အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ကလေးများကျောင်းထွက်ရမကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

အခြားကိစ္စရပ်များအနက် မူဝါဒ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ အဓိက သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခြင်းများ ပါဝင်သည့် ဘက်စုံလွှမ်းခြုံပညာရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက် အဓိကကျသည့်မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးစားပေးမှုများ[၂၂]ကို သတ်မှတ်လျှက် ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ၂၀၁၆ -၂၀၂၁ ခုနှစ် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်သည် ပညာရေးစနစ်ရှိ အဓိကကျသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် အဓိကအကျဆုံးအချက်မှာ ဤအစီ ရင်ခံ အခန်း(၂)တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း အထူးသဖြင့် အကူးအပြောင်းနေရာများ (Transition Points) တွင် ကျောင်းထွက်မှုနှုန်း မြင့်မားနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆင့်တိုင်းအတွက် အခမဲ့ ပညာရေးစနစ် သည် ကျောင်းဆက်တက်နိုင်မှု တိုးတက်စေသည့် အရေးကြီးသောအဆင့် ဖြစ်သော်လည်း အမျိုးသား ပညာရေး ကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် ဝေးလံခေါင်ဖျား ကျေးလက်ဒေသရှိ ကလေးသူငယ်များ၊ မသန် မစွမ်းကလေးသူငယ်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သည့် မိသားစုများမှ ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့် ပိုမိုရရှိစေရန် လိုအပ်ချက်များကို သတ်မှတ် ထုတ်ဖော် ထားပါသည်။ ပညာသင် ကြားနိုင်ခွင့် ပိုမိုရရှိစေရန် လိုအပ်ချက်များသည် အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာမှု မြှင့်တင်ရေးနှင့် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်နေပါသည်။

ထို့ပြင် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် ပညာရေးစဖွဲ့မှု (Education Structure) နှင့်ကိုက်ညီသည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း မှတစ်ဆင့် ဆီလျော်ပြီး အရည်အသွေးရှိသည့် ပညာရေးကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း ကိုဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ် ထားပါသည်။ ထိုအချက်တွင် အားဖြည့်ထားသည့် သင်ရိုးညန်းတမ်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း (Curriculum Management) ပါဝင်လာခြင်းအပြင် ၂၁ ရာစုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု စွမ်းရည်သစ်များ၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် လူ့အခွင့်အရေးကဲ့သို့သော ခေါင်းစဉ်များ ထည့်သွင်းထားခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆရာများ၊ ပညာ သင်ကြားပေးသူများ (Educator) ၏ စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ခြင်း၊ သင်ကြားရေးနှင့် သင်ယူမှုနည်း စနစ်များ ခေတ်မီအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့သည် အရေးကြီးသည့် ဦးစားပေးမည့်အရာများ ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အနေအထားအရ ထိုကဲ့သို့ ပညာရေး

(၂၂) ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ အရေးပါသူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုအစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံမှ မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် တစ်နိုင်ငံလုံး လွှမ်းခြုံမိစေရန် အောက်ခြေမှ အထက်သို့ တက်သည့်နည်းလမ်း (Bottom-up) ဖြင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ဆောင်ရွက်လိုကြောင်းပိုမိုနှစ်သက် လိုလားကြပါသည်။ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရန် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနခေါင်းဆောင်သည့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမှရရှိလာခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများကို အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် သတင်းအချက်အလက်ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

အပေါ် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပညာရေးအနေဖြင့် ပိုမိုဆီလျော်မှုရှိပြီး အရည်အသွေး ကောင်းမွန်လာခြင်းကြောင့် ကျောင်းထွက် လွန်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ခြင်း တို့ထက် ကလေးနှင့် မိသားစုများ အနေဖြင့် ပညာရေးကိုပိုမို ရွေးချယ်လာစေရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေမည့် ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်သည် အသက်မွေးပညာလေ့ကျင့် သင်ကြား ရေး ကဏ္ဍရှိ စိန်ခေါ်မှုများကို ဖော်ထုတ်ပေးထားပါသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အနေဖြင့် အရည်သွေးပြည့်ဝပြီး သင်ယူခွင့်အပြည့်ဝရှိသည့် အသက်မွေးပညာ လေ့ကျင့် သင်ကြားရေး ဖြစ်ပေါ်စေရေးသည် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတော် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သည့် အရာများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ထိုအချက်ကို မှတ်သားထားလျှက် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာ ဗျူဟာမြောက်စီမံချက်သည် သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးတွင် အရည်အသွေးပြည့်မီရေး၊ အသက် မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးကဏ္ဍအတွင်း ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ရှိနေစေ ရေးတို့ကို အရေးကြီးဖြေရှင်းရမည့် အကြောင်းအရာများ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်သည် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအနေဖြင့် အရည်အသွေး၊ ပြောင်းလွယ် ပြင်လွယ်ဖြစ်မှု (Felexibility) ၊ သင်ယူခွင့်ရှိမှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုတို့အား အားကောင်း စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုကြောင်း ထောက်ပြထားပါသည်။ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး အနေဖြင့် ပညာသင် ကြားသူများ၏လိုအပ်ချက်အပေါ် တုန့်ပြန်နိုင်သည့် အရည်သွေးရှိ ပညာရေး ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အသိမှတ် ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်မည့် အစိုးရ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးထောက်ပံ့သည့် ကျောင်း ပြင်ပ ပညာရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စံချိန်စံနှုန်း အခြေပြုစနစ်တစ်ရပ် ရှိနေရန် လိုအပ်နေပါသည်။

အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် ဦးစားပေးရမည့် မဟာဗျူဟာ များ[၂၄] စွာကိုလည်း ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ အခြေခံပညာအတွက်မူ ပထမ ဦးစားပေးမည့် နယ်မြေမှာ သင်ယူနိုင်ခွင့်၊ အရည်သွေးရှိမှု၊ ပါဝင်နိုင်ခွင့်ရှိမှုတို့ တိုးတက်လာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်များ အမှန် တကယ် အောင်မြင်မှု ရရှိစေရန် မဟာဗျူဟာ(၃)ခုအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ ပထမအချက်အနေဖြင့် ကျောင်းများဆိုင်ရာ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း (School Census) နှင့် ပုံဖော် ထုတ်ခြင်း (Mapping) ၊စာသင်ကျောင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက် အဦများ တိုးချဲ့ခြင်း နှင့် အဆင့်မြှင့် တင်ခြင်း (ကျောင်းသစ်များ ဆောက်လုပ်ခြင်း အပါအဝင်) သင်ကြားရေး နှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အထောက်ကူ ပြုများ (Teaching and Learning Materials Package) အထောက်အပံ့ပေးခြင်း တို့မှတဆင့် အမျိုးသားပညာ ရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် အခမဲ့ အခြေခံပညာရေး (အခမဲ့ ပညာသင်ကြားရေးစနစ်သို့ ဦးတည်လျှက်)ကို လူတိုင်းသင်ယူခွင့် ရရှိလာစေရေး အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေး မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ကျောင်းအပ်နှံခြင်း၊ ကျောင်းပြန်တက်ခြင်း၊ ကျောင်းတွင် ကလေးဆက်လက်ရှိ

(၂၄) ဤအစီရင်ခံစာတွင် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်မှ ရွေးထုတ်ထားသည့် မဟာဗျူဟာများကိုသာ ဖော်ပြပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ စာဖတ်သူ အနေဖြင့် အသေးစိတ်သိရှိလိုပါက အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်ကို ဖတ်ရှုပေးစေလိုပါသည်။ (အထက်တွင် ရည်ညွှန်းအပြည့်အစုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။)

နေရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကနဦးရှေ့ပြေး စမ်းသပ် ဆောင်ရွက် ကြည့်နေသည့် နည်းလမ်းများ (Piloting New Testing Materials) နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အန္တရာယ်ရှိနေသည့် ကလေးများအား ပညာရေးစရိတ်ကာမိစေရန် ထောက် ပံ့ပေးခြင်း (ဥပမာ- ဆင်းရဲသည့် မိသားစုများမှ ကလေးများအား ထောက်ပံ့ငွေပေးခြင်း (Grant)) ၊ ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသည့် ကလေးငယ်များအား ပညာသင်ကြားခွင့် ပိုမိုရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့မှတဆင့် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာ မြောက် စီမံချက်အနေဖြင့် အားလုံးပါဝင်သည့် မသင်မနေရ ပညာရေးစနစ်အပေါ် အထောက်အပံ့ပြုသွား မည်ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံး အချက်အနေဖြင့် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အ နေဖြင့် အမျိုးသားအရည်အသွေး အာမခံသည့် စနစ် ပေါ်ထွက်လာစေခြင်း၊ အကောင်ထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ပေးခြင်းတို့မှတဆင့် သင်ယူနိုင်ခွင့်၊ အရည်သွေးရှိမှု၊ ပါဝင်နိုင်ခွင့်ရှိမှုတို့ကို မြှင့်တငပေးသွား မည်ဖြစ် ပါသည်။

အခြေခံပညာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒုတိယဦးစားပေးမည့် နယ်မြေမှာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ ခေတ်မီ အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို သင်ရိုးညွှန်း တမ်းများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ (၂၁)ရာစုနှင့်ဆိုင်သည စွမ်းရည်များ အပေါ်အလေးထားခြင်း၊ သင်ရိုးညွှန်း တမ်းရေးဆွဲရေးဌာန ဖွဲ့စည်းထားရှိခြင်း၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအသစ်အား သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း၊ အားဖြည့်ထား သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ၊ စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေပေးခြင်းဆိုင်ရာ စနစ်များ အစရှိသည် တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

တတိယ ဦးစားပေးမည့် နယ်မြေမှာ ကျောင်းသားများအပေါ် အကဲဖြတ်မှု၊ အမျိုးသားအဆင့် စာမေး ပွဲစစ်ဆေးခြင်းစနစ်နှင့် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေမှုများ ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စတုတ္ထဦးစား ပေးမည့် နယ်မြေမှာ ဆရာများပညာရေးနှင့် စီမန်ခန့်ခွဲမှုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေး ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပွားရသည့် အခြေခံ အကြောင်းအရင်း တစ်ချို့အား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သဖြင့် ၎င်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးလှပါသည်။ ပထမဦးစားပေးမည့် နယ်မြေသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အခြားအစားထိုးမှုများ မရရှိနိုင်၍ အလုပ်လုပ်နေရသည့် ကလေးများ၊ အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းသည့် ပညာရေး သို့မဟုတ် မတတ်နိုင်သည့် ပညာရေးဖြစ်သဖြင့် အလုပ်ကသာ ပညာ ရေးထက်ပို၍ တန်ဖိုးရှိသည်ဟုသည့် မိသားစုဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် အလုပ်လုပ်နေရသည့် ကလေးများ အစရှိသည်တို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရေး နောက်ကွယ်မှ တွန်းအားပေးနေသည့် အချက်များ (Push Factors) ကိုတိုက်ရိုက် ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက် ပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း တိုးတက်ကောင်မွန်စေရေး ဖြစ်သည့် ဒုတိယဦးစားပေးမည့် နယ်မြေသည် အလုပ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အခြားအကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်စေ ပညာရေးကို ဦးစားမပေးရန် သတ်မှတ်သည့် မိသားစုဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ကောင်းမွန်ပြီး ပိုမိုဆီလျော်မှုရှိသည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကြောင့် ပညာရေး အရည် အသွေး တိုးတက်မြင့်မား လာစေနိုင်၍ ပညာရေးသည် မိသားစုများအတွက် ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့် ရွေးချယ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နည်းတူ ပို၍ အရည်သွေးပြည့်ဝသည့် ဆရာဆရာမများ ကြောင့် ကလေးများနှင့် မိသားစုများအတွက် ပညာရေးအပေါ် အရည်အသွေးနှင့် ကတိကဝတ် ထားရှိဆောင် ရွက်မှုတို့ တိုးတက်မြင့်မားလာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်

စီမံချက် အခြေခံပညာရေးဆိုင်ရာ ဦးစားပေးမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ် ဆီလျော်မှုရှိပါသည်။သို့ဖြစ်၍ အခြေခံ ပညာရေးဆိုင်ရာ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာ မြောက် စီမံချက်တွင် အကျုံးဝင်ပါရှိနေပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်တွင် အဆိုပါ အခြေခံပညာရေးဆိုင်ရာ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထည့်သွင်းစရာ မည်သည့် အကြောင်းအရင်းမှမရှိပါ။ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ရှုဒေါင့်အမြင်မှ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအပေါ် အားဖြည့်ပေးမည့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များသာ ပါဝင်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ အထူးသဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်း ပါဝင်စေလျှက် ဆရာဆရာမများအနေဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားဖြစ်နေသည့် ကလေးများအား မည်သို့ဖော်ထုတ်ရမည်၊ မည်သို့ အထောက်အပံ့ပေးရမည်နှင့် ဆိုင်သည့် လေ့ကျင့် သင်ကြားခြင်းကို ဆရာအဖြစ်မခန့်ထားမီ အကြိုလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် အလုပ်ခွင်တွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ ကလေးအလုပ်သမား၊ ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာခြင်း အစရှိသည့်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များပါဝင်သည့် ပြင်ဆင် ရေးဆွဲထားသည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ၊ ကျောင်းထွက်မှုနှုန်းမြင့်မားပြီး ကလေး အလုပ်သမား အဖြစ်များ သည့် ဒေသများတွင် ကျောင်းသစ်များ တည်ဆောက်ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို အသေအချာ ဆောင်ရွက် ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ထို့အပြင် ဥပမာ အခြား သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးပုံစံများ ရှာဖွေကြည့်ခြင်း၊ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းများပါဝင်လျှက် ပညာရေး အစီအစဉ်များအား အလုပ်သမားဈေးကွက် လိုအပ်ချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ဆန်းစစ်ကြည့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့မှတဆင့် အလုပ်သမားဈေးကွက်နှင့် ပညာရေး စနစ်အကြား ဆက်သွယ်ပေးမှုကို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက် ပေးမည့် ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် တွင်ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းမနေဘဲ သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရန်၊ အထက်တန်းပညာ သင်ကြားရန်၊ အဆင့်မြင့်ပညာသင်ကြားရန်၊ အမြင့်ဆုံးအနေဖြင့် အလုပ်အကိုင်ရရှိရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် လူငယ်များ အတွက် အရေးကြီးသည့် နေရာတစ်ခုဖြစ်သည့် ကောင်းစွာ ပုံစံရေးဆွဲထားသည့် (well-designed) ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးစနစ်ကို ရယူနိုင်ရေး အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်က ရှင်းလင်းစွာ လက်ခံထားပါသည်။ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် ကျောင်းထွက်လိုက်ရ သည့် လူငယ်များကို ပင်ကိုစွမ်းရည်များ စုဝေးနေသည့်နေရာဟု ခေါ်ဆိုထားပြီး အဆိုပါကျောင်းထွက် လိုက် ရသည့် လူငယ်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်ထုတ် စွမ်းအား၊ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးတွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအပေါ် ကြီးမားစွာ အထောက်အပံ့ပြုသူများအဖြစ် လက်ခံထားကာ ၎င်းတို့၏ အလားအလာ (potential) ကို အသုံးချနိုင်ရန် ပြောင်းလွယ် ပြင်လွယ်ရှိပြီး ကောင်းစွာ ပုံစံရေးဆွဲထားသည့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးစနစ် တစ်ရပ် လိုအပ်သည်ဟု လက်ခံထားပါသည်။

အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးမည့်သူ များပြားသည့်ကဏ္ဍများ (multi-actor sectors) တွင် အားကောင်းသည့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတဆင့် လည်းကောင်း၊ မူလတန်း၊ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာရေးနှင့် တူညီသည့် အစီအစဉ်များ၊ သက်မွေးပညာ ဆက်လက်သင်ကြားခွင့်ရှိသည့် အသိမှတ်ပြုလက်မှတ်များ အပါအဝင် လမ်းကြောင်းအမျိုးမျိုးသော ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးတို့မှတဆင့် ပညာသင်ကြားခွင့် ပိုမိုရရှိခြင်းမှ တဆင့်လည်းကောင်း၊ အားကောင်းသည့် ရပ်ရွာအခြေပြု သင်ကြားရေး ကျောင်းများမှ

တဆင့်လည်းကောင်း၊ စံချိန်စံနှုန်း၊ အသိမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း၊ ဆရာများအား စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာအရည်အသွေးတို့မှ တဆငလည်းကောင်း ကောင်းမွန်သည့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးစနစ်ကို တည်ဆောက် ရယူနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် လူငယ်များအနေဖြင့် အလုပ်ရလွယ်ကူစေပြီး ၎င်းတို့ဘာသာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သည့် သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအား အရေးကြီးသည့် (tool) ကရိယာတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအား လုပ်သားအင်အားစု ကျွမ်းကျင်မှု စွမ်းရည်သည် အလုပ်သမားဈေးကွက် လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုဖြစ်စေသည့် အရေးကြီးအချက်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးသည် ၎င်းကိုအားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်ထားခဲ့ပါက နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အထောက်ပံ့ပြုပါသည်။

တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုမှ လူငယ်များ၊ အခွင့်အရေးမရှိသူများ၊ မသန်စွမ်းသူများကိုသာ ရည်ရွယ်ထားလုပ်ဆောင်ပေးခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအပေါ် ရယူခွင့်များ ပိုမိုများလာစေရန် ချဲ့ထွင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတဆင့် လည်းကောင်း၊ သက်မွေး ပညာလေ့ကျင့် သင်ကြားရေး၏ ဆီလျော်မှုနှင့် အရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်လာအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းမှ တဆင့်လည်းကောင်း၊ သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတဆင့် လည်းကောင်း၊ သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးကို အားကောင်းလာစေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးတို့နှင့် နီးစပ်သည့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ပါ ဦးစားပေးမှုများသည် လူငယ်အလုပ် သမားများကိုအကာကွယ်ပေးပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်ရာ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အဆိုပြု အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်မဟာဗျူဟာအတွက် လွန်စွာ အရေးကြီးလှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လူငယ်အလုပ်သမားများကို ကာကွယ်ပေးရန် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ပါ ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၊ သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေး တို့အတွက် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အပေါ် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ချက်အဖြစ် မဖြစ်မနေ ပုံစံရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး ပညာရေးမဟုတ်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးမှုများ ဥပမာ ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်သမားရေးရာ စစ်ဆေးခြင်းတို့အပေါ်လည်း အလေးပေးသင့်ပါသည်။ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့် သင်ကြားရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးတို့နှင့် နီးစပ်သည့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်ပါ ဦးစားပေးမှုများသည် ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရာမှ ထုတ်ယူလာသည့် ကလေးများအတွက် သင့်တော်သည့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အစားထိုးများအပေါ် ရယူနိုင်ခွင့် ဖြစ်စေခြင်းအပေါ် အထောက်အကူပြုပါသည်။ထို့အပြင် ကလေး အလုပ်သမားဆိုငရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ပညာရေးနှင့် အလုပ်ချိန်မျှနေရသည့် လူငယ်များ သို့မဟုတ် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရာမှ ထုတ်ယူလာသည့် သူများ အတွက် သင့်တော်စေမည့် အခြား သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးပုံစံများကို ရှာဖွေနိုင်စေမည့် လုပ်ဆောင်ချက်အသစ်များ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်မဟာဗျူဟာများ၊ အစီအစဉ်များကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အတိကျ အသိမှတ်ပြုထည့်သွင်းရန်သည် မဖြစ်မနေ အရေးကြီးလှပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငနေးစီမံချက်နှင့် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တို့အကြား ရှင်းလင်းသည့် ဆက်သွယ်ချက်တစ်ရပ် ဖန်တီးရန် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှု၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ တူညီသည့် အညွှန်းကိန်းများ၊ ရည်မှန်းချက်များ အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တခြားနည်းဖြင့် ပြောရပါက ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းမူဘောင်ကို ပုံစံရေးဆွဲသည့်အချိန်တွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် မူကြမ်းရေးဆွဲသူများအနေဖြင့် ပညာရေးကဏ္ဍ ရည်မှန်းချက်၊ အညွှန်းကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် တစ်ခုခုကို ပြန်လည်အသုံးချနိုင်ခြင်း ရှိမရှိ ပြန်လည် လေ့လာသုံးသပ် စစ်ဆေးကြည့်ရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ရည်မှန်းချက်၊ အညွှန်းကိန်းများကို ပြန်လည်အသုံးချနိုင်မှုရှိခြင်းသည် အညွှန်းကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုင်းတာ အကဲဖြတ်ခြင်းအပေါ် သတင်းအချက်အလက် ကောက်ယူရာတွင် လွန်စွာရိုးရှင်းမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အလုပ်ကိုလျှော့ပါးစေပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်ဆိုရပါက အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပညာရေးကဏ္ဍအနေဖြင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေဆဲ အချိန်အခါဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေး အလုပ်သမားပပျောက်ရေးအပေါ် ကြီးမားစွာ အကျိုးကျေးဇူးပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အနေဖြင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ပညာရေးကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ဆောင်ချက်များ ထည့်သွင်းရန် မလိုအပ်ပါ။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အနေဖြင့် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ပါ ဦးစားပေးမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထောက်အပံ့ပေးခြင်းအပေါ်သာ အလေးပေးသင့်ပြီး လက်ရှိအစီအစဉ်များထဲသို့ Child Labour Angle ကဲ့သို့ ငွေကြေးကုန်ကျမှု နည်းပါးသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပေါင်းစည်းထဲ့ဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရသည့် အခြေခံ အကြောင်းအရင်းများကို ဖြေရှင်းပေးခြင်းမှတဆင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ တားဆီးကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်၏ အလားအလာများအပေါ် သိမြင်လက်ခံပြီး အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရာမှ ထုတ်ယူလာသည့် ကလေးငယ်များ၊ လူငယ်အလုပ်သမားများ ကို အကာကွယ်ပေးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေလျှက် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို အကျိုးကျေးဇူးပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

၄. ၄။ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့်လူမှုဖူလုံရေး

အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အတင်း ဆင်းရဲခြင်းနှင့် လူမှုရေးဖယ်ကျဉ်ခြင်းခံရခြင်း တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရန် အဓိကမောင်းနှင်ပေးသည့် အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ စတင်သည့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည်

ပြည့်စုံကောင်းမွန်သည့် မဟာဗျူဟာများ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်စေမှုကို ပိုမိုဆိုးရွားစေသည့်(ရည်ရွယ်ချက်ထဲတွင် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးအား ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည့် အချက်မပါရှိသော်လည်း) အဓိက ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ သို့သော် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက် အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုသည် အလွန်နှေးကွေးကြောင်း၊ ကလေးအလုပ်သမားများ (အခြားဆက်စပ်သည့် ပြဿနာများ) အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရန် စီမံချက် အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုကို အရှိန် မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း မိတ်ဖက်များက ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းအတွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့တို့၏ အကူအညီဖြင့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို အခြားနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများ၊ အောက်ပါ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြုစုရေးဆွဲထား ပါသည်။ ၎င်းကို အများလက်ခံထားသည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်အပေါ် အခြေခံထားပါသည်။

တစ်ဦးခြင်းအပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်စုများ အပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ထိရှလွယမှုများအပေါ် ကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်း၊ လျော့ပါးစေခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေမည့် မူဝါဒများ၊ ဥပဒေနည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များသည်လည်းကောင်း၊ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှု၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများအပေါ် ရယူနိုင်မှု တိုးမြှင့်စေခြင်းများကို သော်လည်းကောင်း၊ လူသားဆိုင်ရာ အရေးပေါ်ကိစ္စ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရတ်တရက် ဆုံးရှုံးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျပ်အတည်းအပေါ် ကုစားဖြေရှင်းရန်၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းဆောင်ရည်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုတွင် ပါဝင်ရမည်။[၂၄]

ဤအဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်မှ အစပြု၍ အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ရှုဒေါင့်(၄) ခုမှ အောက်ပါအတိုင်း ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်-

(က) အကာအကွယ်ပြု လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု

အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာ မြောက်စီမံချက်သည် ထိရှလွယ်သည့် အုပ်စုများအား စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခွင့်အရေး ရရှိမှုနည်းခြင်းမှ လွတ်ကင်းသက်သာစေမည့် အစီအစဉ်များ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် ထိရှလွယ်မှု လျော့နည်း စေမည့် အစီအစဉ်များအပေါ် အလေးထား ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အစီအစဉ်များတွင် အခြေခံလူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်ပေးမှုများ၊ လူမှုရေး အထောက်အပံ့များ ဖြည့်စည်းပေးခြင်း၊ လူမှုဖူလုံရေး အာမခံနှင့် အများပြည်သူ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး အစီအစဉ်များ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

---

(၂၄) လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်၊ နေပြည်တော် (၂၀၁၄)၊စာမျက်နှာ(၅)

(ခ) ကြိုတင်ကာကွယ်သည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု

အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်တွင် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ခြေရှိမှု၊ အကျပ်အတည်းဖြစ်မှုများအပေါ် ကြိုတင်ကာကွယ်ပေးခြင်း အပြင် အကျပ်အတည်းဖြစ်ပြီး ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှု လျော့ပါးစေရေး လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် အလေးပေးဆောင်ရွက်မှုတို့ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကြိုတင်ကာကွယ်သည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုတွင် အခြေခံလူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်ပေးမှုများ၊ ခိုင်မာစိတ်ချရသည့် ဝင်ငွေရှိခြင်းနှင့် ဝင်ငွေဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် ကျန်းမာရေး အာမခံချက်တို့အပေါ် ရယူနိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) မြှင့်တင်ပေးသည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု

အိမ်ထောင်စုများအား လူသားအရင်းအနှီး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်မှုစွမ်းအားတွင် ပို၍ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရင်း ခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် လူသားအရင်းအနှီးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးနိုင်မှု စွမ်းရည်တို့ကို မြှင့်တင်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ပြောင်းလဲကျင့်သုံးနိုင်သည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု

အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်တွင် လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အတူ တနးတူရည်တူရှိမှု၊ လူမှုရေးတစ်သားတည်းဖြစ်မှုတို့အပေါ် အလေးထားမှု တို့ပါဝင်ပါသည်။[၂၅]

သမ္မတအမိန့်ဖြင့် ခန့်အပ်ပြီး နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့က အကူညီပေးနေသည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို နိုင်ငံသားအားလုံး ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် လူမှုရေးရာ ဖယ်ကျဉ်း ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သော အားလုံးအကျုံးဝင်သည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု စနစ်တစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်တည်ဆောက်ရန် တာဝန်ပေးထားပါသည်။ ဤစနစ်ကို ဘဝသက်တမ်း (ကိုယ်ဝန်ဆောင်အဆင့်မှ အသက်အရွယ်ရသည့် ခရီးလမ်းတလျှောက်) အဆင့်ဆင့်တိုင်းရှိ အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်မှု အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ခြင်းပေါ် အခြေခံထားပါသည်။ ဤအမျိုးသား လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာ မြောက်စီမံချက်တွင် အဓိက ဦးစားပေးမှုများ သို့မဟုတ် လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု ဆိုင်ရာ အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်သည့် အောက်ပါ အချက်များ ပါဝင်ပါသည်-

(က) ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့် အသက်(၂)နှစ်အထိ ကလေးများအား ငွေကြေး ထောက်ပံ့ ခြင်း၊

(ခ) အဆိုပါ ထောက်ပံ့မှုကို အသက်ကြီးကလေးများအထိ တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်ခြင်း၊

(ဂ) မသန်စွမ်းသူများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း၊

(၂၅) လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်၊ နေပြည်တော် (၂၀၁၄)၊စာမျက်နှာ(၆)

(ဃ) ကျောင်းတွင်အာဟာရ ကျွေးမွေးခြင်းအစီအစဉ်များ၊

(င) အများပြည်သူ အလုပ်အကိုင် ရရှိစေခြင်းနှင သက်မွေးမှု ပညာပေး သင်ကြားခြင်း အစီအစဉ်

(စ) လူမှုရေး ပင်စင်၊

(ဆ) ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အဖွဲ့များအတွက် သက်ကြီးပင်စင်၊

(ဇ) ပေါင်းစပ်ထားသည့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုများ၊

ဤအစီအစဉ်များသည် ကလေးအလုပ်သမားများအပေါ် အရေးကြီးသည့် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် အလားအလာများရှိပါသည်။ ပထမဆုံးအနေဖြင့် ဤ အမျိုးသားလူမှုကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်တွင် ကလေးသူငယ်ထောက်ပံ့ငွေ (Child Grant) ပါဝင်ပါသည်။ အစားထိုးရရှိသည့် ဝင်ငွေကြောင့် မိသားစုအနေဖြင့် ကလေးလုပ်အားအပေါ် မှီခိုမှု လျော့နည်းလာခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ထောက်ပံ့ငွေအား ကလေးကျောင်းတက်မှသာပေးခြင်းဖြင့် ကလေးရှိသည့် မိသားစုများသို့ ကလေးသူငယ်ထောက်ပံ့ငွေပေးအပ်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမား လျှော့ချရာတွင်တိုက်ရိုက် ထိရောက်သည့် လက်နက်ကရိယာ (Direct Instrument) ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သက်သေ အထောက်အထား များစွာ(ဥပမာ- ဘရာဇီးနိုင်ငံမှ Bolsa Familia **အစီအစဉ်**)ရှိပါသည်။

ထို့အပြင် အထူးသဖြင့် အစားအသောက်ရရှိနိုင်မှုလုံခြုံမှုမရှိသည့် (Food Insecure) လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများ၊ မိသားစုများတွင် ကျောင်းတွင်အာဟာရ ကျွေးမွေးခြင်း အစီအစဉ်များကြောင့် ကလေးများ ကျောင်းတွင်ရှိနေမှုကို လည်းကောင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့် နှုန်းထား လျော့နည်း ကျဆင်းစေမှု အပေါ်ကို လည်းကောင်း အထောက်အကူပြုကြောင်း ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းကျောင်းတွင် အာဟာရကျွေးမွေးခြင်း အစီအစဉ်များက သက်သေအထောက်ထားများဖြင့် ပြသနေကြပါသည်။

လူမှုရေး ပင်စင်၊ ငွေကြေး ထောက်ပံ့ခြင်း၊ အများပြည်သူ အလုပ်အကိုင် ရရှိစေရေး အစီအစဉ်၊ မိသားစုဝင်ငွေ တိုးမြှင့်စေရန် ရည်ရွယ်သည့် အခြားအစီအစဉ်များသည် အခြားအစားထိုး ဝင်ငွေ ရရှိမှုကြောင့် ကလေးလုပ်အား မှီခိုနေမှုကို လျော့ချပေးနိုင်သည့် အလားအလာများ ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ဖြစ်ရပ်များစွာ၌ အလိုလိုချိတ်ဆက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ စရိတ် (Allowance) နှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု (Cash Transfer)တို့ကို ကလေးအလုပ်သမားများ တွေ့ကြုံနိုင်သည့် အန္တရာယ်များနှင့် ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ အသိမြင်မြှင့်တင်ခြင်းတို့နှင့် ပေါင်းစည်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ကလေးအလုပ်သမား အသုံးချမှုကိုလျော့ချခြင်း၊ ပညာရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် မိသားစုများ အနေဖြင့် အပိုဝင်ငွေကို မိသားစု၏ ရေရှည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာစေရန် မည်သို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရ မည်ကို သိမြင်နားလည်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တွင် ပါဝင်နေသည့် ကျယ်ပြန့်သည့် လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာများကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် မလိုအပ်သည်မှာ လွန်စွာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိလှပါသည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ပါ မဟာဗျူဟာများကို လူမှုကာကယ်

စောင့်ရှောက်မှုအနေဖြင့် ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေး၊ ပညာရေး မြှင့်တင်ရေးတို့အပေါ် မည်သို့ အထောက် ကူပြုနိုင်သည့် သက်သေသာဓကများဖြင့် ကောင်းစွာ ချိတ်ဆက်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အနေဖြင့် လိုအပ်သလို အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ သတင်းအချက် အလက် ဖြန့်ဝေခြင်းတို့အပေါ်သာ အလေးထားဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား အပေါ် သက်ရောက်လာနိုင်ဖွယ်ရာများ ကိုလည်း နားလည်သိမြင်ထားရန် လိုအပ်ကြောင်း တိုက်တွန်း ပါသည်။

ဤသို့ ဖြစ်လာစေမှုကို ကလေးလုပ်သားနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်မှုများ၊ ကလေးအလုပ်သမား၊ ပညာရေး၊ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုတို့အကြားရှိ ဆက်သွယ်ချက်များအပေါ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်ကြည့်နိုင်စေရန်နှင့် ချိတ်ဆက်ကြည့်နိုင်စေရန် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ကျွမ်းကျင်သူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့် ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသားလူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက် အနေဖြင့်ကလေးအလုပ် သမား အပေါ် သက်ရောက်လာနိုင်ဖွယ်ရာများကို သိမြင်နားလည်ရန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိကစိန်ခေါ်ချက်မှာ ၂၀၁၆၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းအတွင်း မိတ်ဖက်များထောက်ပြသည့် အမျိုးသားလူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူ ဟာမြောက်စီမံချက်ကို အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့်နှုန်း နှေးနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည် ဖော်မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါက ကလေးအလုပ်သမားပေါ် သက်ရောက်လာ နိုင်ဖွယ်ရာများကိုလည်း အမှန်အ တိုင်း နားလည်သိမြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်တွင် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်ရန် ရည်ရယ်ထားသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်စေရန်၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဘဏ္ဍာရေး ရရှိနိုင်ရေးပါ ပါဝင်လျှက် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာ မြောက်စီမံချက် အပြည့်အဝနှင့် ချက်ခြင်း အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး တိုက်တွန်း လုပ်ဆောင် ချက်များ ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရန် တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

၄. ၅။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့် ဦးစားပေးမှုများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန က ဆောင်ရွက်ပေးပြီး အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့များအပါအဝင် ပြည်သူပိုင်၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရှိ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးကလည်း ဆောင်ရွက်ပေးလျှက် ရှိပါသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး အမျိုးသားအဆင့် ကျန်းမာရေး စီမံချက်ကိုရေးဆွဲချမှတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး များမကြာမီ ကာလကမှ ရေရှည်မျှော်မှန်း ချက်များကို အတည်ပြုထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့ကျန်းမာရေး မျှော်မှန်းချက် ၂၀၃၀ (၂၀၀၀-၂၀၀၁ မှ ၂၀၃၀-၂၀၃၁ထိ)ကို ပြီးခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း ချမှတ်ခဲ့ပြီး ကျန်းမာရေးမူဝါဒနှင့် ဥပဒေ၊ ကျန်းမာရေး မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ လူ့စွမ်းအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ တိုင်းရင်းဆေးကဏ္ဍ မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေး သုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေး၊ သမဝါယမ၊ ဖက်စပ်၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊

ကျန်းမာရေးစနစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဆသည့် အဓိက နယ်မြေ(၉)ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား ပါသည်။[၂၆]

မျှော်မှန်းချက်မူဘောင်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည့် အမျိုးသားအဆင့် ပြီးပြည့်စုံသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက် (ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍ) (၂၀၁၀-၂၀၁၁ မှ ၂၀၃၀-၂၀၃၁ထိ) ကို ဖော်ထုတ်ရေး ဆွဲခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးသားအဆင့် ပြီးပြည့်စသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက် (ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ)သည် အောက်ပါ အချက်များအပေါ် ဦးစားပေးထားပါသည်-

(က) အားလုံးရယူနိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊ အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ဖြင့် ကျန်းမာရေး စနစ်ကို ယေဘုယျအားဖြင့် အားဖြည့်ပေးခြင်း၊

(ခ) ရောဂါထိန်းချုပ်ခြင်း၊

(ဂ) မိခင်နှင့် ကလေးကျန်းမာရေး၊ လူရွယ်ကျန်းမာရေး၊ ကျောင်းကျန်းမာရေးနှင့် အဟာရ ဖြည့်တင်းရေး အစရှိသည့် နယ်ပယ်များ အကျုံးဝင်သည့် အများပြည်သူကျန်းမာရေး၊

(ဃ) ဆေးကုသရေး၊

(င) တိုင်းရင်းဆေးဝါးဖွံ့ဖြိုးရေး၊

(စ) ကျန်းမာရေးကဏ္ဍရှိ လူအရင်းအမြစ်၊

(ဆ) ကျန်းမာရေး သုတေသန၊

မြို့နယ်အားလုံးတွင် ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ နေရာချထားပေးခြင်းနှင့်အတူ ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍကို အခြားကဏ္ဍများထက်ပို၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချပေးထားပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရက်ချက်နှင့် ပတ်သက်လာပါက မြို့နယ် ဆရာဝန်များသည် အလွန်အရေးကြီးသည့် ပညာရှင်ကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်ပေးမည့် သူများ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မိတ်ဖက်များက မြို့နယ်ဆရာဝန် ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိသူများသည် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်းတွင် လည်းကောင်း၊ ဝေးလံခေါင်ပါးသည့် နေရာများအပါအဝင် အလုပ်လုပ်သည့် ကလေးအလုပ်သမားများနှင့် အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ခြေရှိသည့် ကလေးတိုင်းအပေါ် လက်လှမ်းမီနိုင်သည့် လွှဲပြောင်း ပေးရေးစနစ် ထူထောင်ခြင်းတွင်လည်းကောင်း အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုခုမှ ပါဝင်သင့်သည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောဆိုကြပါသည်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများသည်လည်း လူငယ်များအား အလုပလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန် သင့်တော်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည့် ခွင့်ပြုချက်လက်မှတ် ထုတ်ပေးသည့် ဆရာဝန်များ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လူငယ်အလုပ်သမားများ ကာကွယ်ရန် ဥပဒေနှင့်အညီ စည်းကြပ်ရာတွင် အဓိကအခန်း ကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။

(၂၆) http://www.moh.gov.mm/file/HEALTH%20POLICY,%20LEGISLATION%20AND%20PLANS.pdf

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်း စီမံချက်ကို ချမှတ်ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ကလေးအလုပ် သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍမှ ပညာရှင်များအနေဖြင့် သတင်း အချက်အလက်လှုပ်ရှားမှု၊ ဆေးကုသခြင်း နည်းလမ်းတို့မတဆင့် ကလေးအလုပ်သမား အကြောင်းအရာပေါ် သိရှိနားလည်ခြင်း၊ ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အားဖြည့် ပေးရန် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ လေ့လာကြည့်ရှုရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။ ဤသို့သော စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် မြို့နယ်ဆရာဝန် များ၊ နယ်မြေဒေသအတွင်း လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ကျန်းမာရေး စီမံချက် ရေးဆွဲချမှတ်သူများ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး မန်နေဂျာတို့အား လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့အတွက် လက်စွဲစာ စောင် ထုတ်ဝေပေးခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များချမှတ် ပေးခြင်းကဲ့သို့ ပုံစံများဖြင့် ဆောင်ရွက် ရယူနိုင်ပါသည်။

၄. ၆။ ကျေးလက်ဒေသ အသက်မွေးမှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ

အခန်း(၂)တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်ရခြင်း သည် ကျေးလက်ဒေသ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တစ်ခု အလွန်ဆန်ပြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း များသည် ကလေးသူငယ်များ အများဆုံးအလုပ်လုပ်ကြသည့်နေရာများဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ရခြင်း၏ အလွန်အရေးပါသော အခြေခံအကြောင်းရင်း ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းသည် ကျေးလက်ဒေသ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ရသည့် အပေါ် အထူးအထွေ အံ့သြသင့်စရာမရှိပါ။ ကျေးလက်ဒေသ အိမ်ထောင်စုများသည် ဝင်ငွေနည်းခြင်း၊ အစား အသောက် ဖူလုံမှု မရှိခြင်းနှင့် လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှု အခွင့်အလမ်းရရှိရန် နည်းပါးခြင်းတို့ကို ပို၍ဆိုးရွားစွာ ခံစားရပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသ ဆင်းရဲမှုသူများအနက် မြေယာမဲ့ ဖြစ်နေသူများ၊ လယ်သမားအနည်းငယ်၊ အထူးသဖြင့် မြေယာမဲ့ အမျိုးသမီးများ၊ လူမျိုးစုလူနည်းစုများသည် အထူးသဖြင့် ထိရှလွယ်သူမှုများ ဖြစ်ကြပါသည်။[၂၇] သို့ဖြစ်၍ (ဝေးလံခေါင်ဖျားသည့်) ကျေးလက်ဒေသရ လူနည်းစု လူမျိုးစုမှ ကလေးသူငယ်များနှင့် ကျေးလက် ဒေသရှိ မြေယာမဲ့ မိသားစုမှ ကြီးပြင်းလာသည့် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် မိသားစုမှ ကလေးသူငယ်များသည် ကလေး အလုပ်သမားဖြစ်ရန် အလွန် အန္တရာယ်ရှိနေသည်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေး ဆိုင်ရာမူဝါဒများနှင့် မဟာဗျူဟာများသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အတွက် အရေးကြီးလှပါသည်။

ထို့ပြင်အဓိကအရေးပါသူများ (stakeholder) များက ရွှေ့ပြောင်းထွက်ခွာမှု မြင့်မားသည့် ကျေးလက် ဒေသ၌ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုဒဏ်ကို လုပ်သားအများဆုံး လိုအပ်ချိန်တွင် ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံနေရပြီး ကလေး အလုပ်သမား၊ လူငယ်အလုပ်သမားတို့အပေါ် (ဥပမာ- စပါးရိတ်သိမ်းရာတွင် ခေါ်ယူစေခိုင်းခြင်း) မှီခိုနေရ ကြောင်း ထောက်ပြခဲ့ကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍတွင် ကာလရှည်ကြာ စွဲမြဲနေသည့် အလုပ်သမားရှားပါးမှု ဒဏ်ကို ခံစားနေရကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံကျေးလက်ဒေသ၏ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အပေါ် အရည်သွေးအရ စောင့်ကြည့်မှု (Qualitative Social and Economic Monitoring) နောက်ဆုံးပိတ် မှတ်တမ်းတင်တွင် ဖော်ပြ ထားပါသည်။[၂၈]

(၂၇) http://www.ruralpovertyportal.org/country/home/tags/myanmar

(၂၈) https://www.scribd.com/document/322117512/QSEM-5-English-LOW-RES-FINAL-pdf#fullscreen&from_embed

သို့ဖြစ်၍ လုပ်အားသက်သာစေသည့် နည်းပညာရပ်များ၊ လယ်ယာကုန်ထုတ်နိုင်စွမ်းက တိုးတက်စေမည့် အခြားဆောင်ရွက်မှုများကို စူးစမ်းရှာဖွေကြည့်ခြင်းတို့သည် ကလေးအလုပ်သမားများ လိုအပ်ချက်ကို လျှော့ချနိုင်မည်ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အတွက် အရေးကြီးသည့် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးအပေါ်အရည်သွေးအရ စောင့်ကြည့်မှု[၂၉]သည် မတူညီသည့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ဒေသအလိုက်မတူညီသည့် ဖြစ်စဉ်အကျဉ်းချုပ် (Profile) များရှိကြောင်း၊ ကျေးလက်ဒေသ နေထိုင်သူများသည် ထိရှလွယ်သည့် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးဖြင့် နေထိုင်ရလျှက်ရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြထားပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများစွာ အနေဖြင့် အခြားဒေသများတွင်မရှိသည့် လယ်ယာစီးပွားရေးကို အခြေမခံသည့် ဝင်ငွေရရှိမှုကို ဖော်ဆောင်လာမှုကြောင့် ကျေးလက်ဒေသအချို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ စီးပွားရေး တိုးတက်လာမှု ရှိလာပါသည်။ ဒေသတူအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စု အသီးသီးအနေဖြင့် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးတင်ရှိနေနိုင်ပြီး ထူးထူးခြားခြား ထိရှလွယ်မှုရှိခြင်း၊ မိသားစု စီးပွားရေး အခြေခံများ အပေါ်ခွဲခြားရန်ရင်းမြစ်များမရှိခြင်း တို့ကြောင့် အသက်ရှင်သန်ရုံမျှသာ ဝင်ငွေရှိသည့် အသေးစားငါးဖမ်း လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများရှိနေကြောင်း လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးအပေါ် အရည်သွေးအရ စောင့်ကြည့်မှုက ထောက်ပြထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက်ဒေသတွင် ပုံစံတစ်ခုထည်းဖြင့် အားလုံး အဆင်ပြေအောင်လုပ်၍ မရနိုင် ဆိုသည့် အချက်ကို အရေးတကြီး ထည့်သွင်းစဉ်းစားတတ်ရန် လိုအပ်သည်ကို မဖြစ်မနေသတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအချက်သည် မိတ်ဖက်များ၏ နိုင်ငံတလွှား အဆင့်အသီးသီး၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်လိုသည့် ဆန္ဒကိုထပ်လောင်း အားဖြည့်ပေးနေပါသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ၎င်း၏ကဏ္ဍအတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်မှု စွမ်းအားတိုးတက်ရေးတို့ အပေါ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ဆောင်ရွက်ဆဲ အစီအစဉ်များထဲတွင် ကလေး အလုပ်သမားကိစ္စ ပေါင်းစည်းပါဝင်နိုင်ရေး ရှာဖွေကြည့်ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်း ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုက တိုက်တွန်းထားပါသည်။ အဆိုပါ ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ဆွေးနွေး တိုင်ပင်မှုများ ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ဆက်ဝန်ကြီးဌာနများတွင် (Line Ministries) (ဥပမာ- လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန) ဆောင်ရွက်ဆဲ အစီအစဉ်များအပေါ် အများပြည်သူ လက်ခံလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အရေးကြီးသည့် ရန်ပုံငွေ မရှိကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များထံ တတ်နိုင်သမျှ အစောဆုံးချဉ်းကပ်၍ ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာများအပေါ် ၎င်းတို့အနေဖြင့် နားလည်လာစေရေး ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက် ပေးရန် လိုကြောင်း အလေး အနက်ထား ပြောကြားကြပါသည်။ ဤနည်းလမ်းသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အတွင်းမှနေ၍ ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ (နှင့်အခြား လုပ်ဆောင်ချက်များ)အား အခြားအစီအစဉ်များအတွင်း ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရေးခြင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များက အထောက်အပံ့ပေးရန် လွယ်ကူစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂၉) https://www.scribd.com/document/322117512/QSEM-5-English-LOW-RES-FINAL-pdf#fullscreen&from_embed

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုရေး၊စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကျေးလက်ဒေသစားဝတ်နေမှု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံမှုအား မောင်းနှင်အား အဖြစ်အသုံးချလျှက် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ ငါးလုပ်ငန်းဆင်ရာ မူဝါဒ၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ သစ်တောဆိုင်ရာ မူဝါဒတို့ အပြင် အစိုးအရအနေဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျှော့ချရေး၊ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အတည်ပြုထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။[၃၀] အဆိုပါမူဝါဒများကို ဆယ်စုနှစ်များစွာ ဥပက္ခာပြုခံရမှု၊အထီးကျန်မှုများမှ မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပြန်လည်ခေါ်ထုတ် ယူရန်ရည်ရွယ်ထားပါသည်။အဆိုပါမူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့်အခါ ကလေး အလုပ်သမားဖြစ်ပေါ်မှုကို တစ်ဖန်ပြန်လည်သက်ရောက်မှုဖြစ်ပေါ်စေမည့် ကျေးလက်ဒေသစားဝတ် နေရေး၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုတို့ အပေါ် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိသည့် အစီအစဉ်အများအပြားရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ကျေးလက်ဒေသ စားဝတ်နေရေးမြှင့်တင်ပေးရေး စီမံကိန်းအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် LIFT Fund Programme[၃၁] အကြီးဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ဤဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပါဝင်မှု၊ ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု၊ ကလေးအလုပ်သမား တားဆီးကာကွယ် ပေးခြင်း၊ လူငယ် အလုပ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့နှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်သည့် အခြားပြဿနာ အကြောင်းအရာများတို့နှင့် စပ်လျဥ်းသည့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးချက်များပါဝင်ပါသည်။

မူဝါဒအမျိုးမျိုးအပေါ် အင်တာနက် အွန်လိုင်းမှတဆင့် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းမရှိခြင်းကြောင့် အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များသည် ပြည့်စုံမှုမရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များပေါ် အခြေခံထား ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရနိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း အတွင်းမိတ်ဖက်များမှ ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များပေါ် အခြေခံ၍ နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်မှုများကို ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ပထမဦးဆုံး အနေဖြင့် ယုအခါတွင် ကျေးလက်ဒေများသည် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များ အတွင်း မြင်တွေ့နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့သည့် နိုင်ငံရေး ဦးစားပေးမှုများကို အလွှာ အသီးအသီးတွင် ရရှိနေရပြီး နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတက်ရေး၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျှော့ချရေးတို့အတွက် စိုက်ပျိုးရေးအား အရေးကြီးသည့် နည်းလမ်းတစ်ခု အဖြစ်ရှုမြင်ကြသည်မှာ လွန်စွာရှင်းလင်းလှပါသည်။

ထို့အပြင် စိုက်ပျိုးရေး (သစ်တောနှင့်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပါအဝင်)ကို အမျိုးသားစီးပွားရေးတန်ဖိုး (National Economic Value) အဖြစ်သာမက နားလည်ထားကြပါသည်။ အဆိုပါကဏ္ဍများအား အလုပ်သမား၊ စားဝတ်နေရေးရှု့ထောင့်တို့မှလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ အဆင်းရဲဆုံး၊ ထိရှအလွယ်ဆုံးအဖွဲ့ တစ်ချို့ အတွက်သာမက လည်းကောင်း နားလည်သိမြင်ထားကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ကျေးလက်ဒေသနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဒင်္ဂါးပြားတစ်ခု၏မျက်နှာ (၂)ဖက်ဟု ရှုကမြင်နိုင်ပါသည် (သက်သေအဖြစ် ယခင်က သီးခြားစီ ဖြစ်နေသည့် စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို ပေါင်းစည်းထားခြင်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။)

---

(၃၀) http://www.fao.org/myanmar/fao-in-myanmar/myanmar/en/

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေး၊ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်၊ကဏ္ဍအလိုက်မူဝါဒများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်ကို ရင်းမြစ်အသီး သီးမှတဆင့်အွန်လိုင်းကိုအသုံးပြုရယူနိုင်သော်လည်း၊ လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့်မူဝါဒရေးရာအထောက်အထားများကိုရယူနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ဝန်ကြီးဌာနအင်တာနက် စာမျက်နှာသည် ဝင်ရောက်မရဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၃၁) http://www.lift-fund.org/what-we-do

အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့နှင့် လွန်စွာဆီလျော်သည့် အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများထဲမှ အချို့သည် လွန်စွာမှပင် ဒေသအလိုက်ဆောင်ရွက်ရသည့် အစီအစဉ်များ၊စီမံကိန်းများဖြစ်ကြပြီး များစွာသောနိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များ၏ထောက်ပံ့မှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ အစိုးရဌာနများရှိ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးနှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက လည်းကောင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျှက် ရှိကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ကလေး အလုပ်သမားကိစ္စရပ်ကို စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ကဏ္ဍများတွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေဆဲ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက် ချက်များစွာထဲသို့ ပေါင်းဝင်ထည့်သွင်းနိုင်ရေး ကြီးမားသည့် အလားအလာရှိ နေပါသည်။ ထို့သို့ပေါင်းဝင်နိုင်ရေး အခြေခံအဖြစ် လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲအစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျပုံဖော်စီမံချက်ချမှတ် (Mapping) ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အဆိုပါ စနစ်တကျပုံဖော် စီမံချက် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရလာဒ်တစ်ခုအဖြစ်ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။ စနစ်တကျပုံဖော် စီမံချက်ချမှတ်ခြင်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များကိုနိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များအပါအဝင် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍမှ မိတ်ဖက်များနှင့် ချိတ်ဆက်စေပြီးမြန်မာနိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍရှိ လုပ်ဆောင်ချက်အသီးသီးတွင် ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ထည့်သွင်းပါဝင်စေမည့် နည်းလမ်းများ ရရှိလာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ထိုသို့ နည်းလမ်းများ ရရှိလာစေရေး ဆောင်ရွက်ချက်ကိုအလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုကာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၄. ၇။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုအပေါ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုး ကျရောက်လေ့ရှိပြီး အဆိုပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုး ကျရောက်နိုင်မှုသည် နိုင်ငံ၏ နယ်မြေအနေအထားအပေါ် မူတည်ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မြန်မာ နိုင်ငံ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖြစ်များ သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် (၉) မျိုးကို စာရင်းပြုစုထားသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် ဆိုင်ကလုံး၊ ရှုတ်တရက် မုန်တိုင်းကျရောက်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ပင်လယ်ကမ်းခြေဒေသများတွင် ဖြစ်ပွားတတ် သည့်ဆူနာမီ၊ လျှော်လှိုင်းများလုပ်ရှားသက်ဝင်နေသည့် နေရာအတွင်းမှ ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဇုန်တွင် မိုးခေါင်ခြင်းနှင့် တောမီးလောင်ခြင်း၊ နိုင်ငံအနှံ့ အပြား မီးလောင်ခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။ အားလုံးခြုံကြည့်ပါကမီးလောင်ခြင်းသည် နိုင်ငံတွင် အဖြစ်အများဆုံး အန္တရာယ် ဖြစ်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုး၏ ဖျက်စီးနိုင်သည့် အစွမ်းသည် မိသားစုများကိုလည်းကောင်း၊လူတစ်ဦးချင်းစီကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲခြင်း၊ အစားအစာဖူလုံမှု မရှိခြင်း၊ နေရာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အဆိုပါ အကြောင်းအရာများသည် မိသားစုများအနေဖြင့် အခန်း (၂)တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် ဖြေရှင်းကုစားရေး မဟာဗျူဟာဖြစ်သည့် ကလေးများအား အလုပ်ခိုင်းစေခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသဖြင့် အန္တရာယ်များ အားလုံးသည် ကလေးအလုပ် သမား ဖြစ်စေနိုင်သည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိတ်ဖက်များသည် ကလေးအလုပ်သမား ကြိုတင်တားဆီးကာကွယ်ရေးအား သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းစီမံချက် မဟာဗျူဟာနှင့် စနစ်များအတွင်း

ပေါင်းဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အဓိက ဦးစားပေးတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

တာဝန်ရှိသည့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ တာဝန်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေးတွင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည့် ဝန်ကြီးဌာနများ ပါဝင်နေ၍ ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ပါဝင်လာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် အလားအလာရှိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ကလေးအလုပ်သမား ကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်းကို သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး စီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်း မည်သို့ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်မည်ကို ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်နိုင်ရေးအတူတကွ အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြမည့် ကလေးအလုပ်သမား နှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းနှစ်ခုစလုံးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများအပေါ် ကျွမ်းကျင်စွာသိရှိသည့် ဝန်ထမ်းများ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ တာဝန်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း လုပ်ငန်းကို အားဖြည့်ပေးရန် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ပေးရန် ဖိတ်ကြားထားသည့် အဓိက သက်ဆိုင်သူများ (Stakeholders) များတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အဖွဲ့ကို ထည့်သွင်းပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက်သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံအား ပို၍ဘေးကင်းလုံခြုံပြီး ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရေး ဖြစ်သဖြင့် အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်များကို ကာကွယ်ခြင်းသည် စားဝတ်နေရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရလာဒ်များ ရရှိရေး[၃၂] ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ရည်မှန်းချက် ရရှိစေရန် မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အောက်ပါ မဟာဗျူဟာ (၇)ခု ပါဝင်သည်-

(က) မူဝါဒ၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ထပ်မံဖွံ့ဖြိုးစေရေး၊

(ခ) အန္တရာယ်၊ ထိရှလွယ်မှုနှင့် အန္တရာယ် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်မှု၊

(ဂ) အန္တရာယ် အမျိုးမျိုးအပေါ် ကြိုတင်အသိပေးစနစ်၊

(ဃ) အမျိုးသားပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်အဆင့်များတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်များ၊

(င) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးကို ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငနးအတွင်းသို့ ပေါင်းဝင်ထည့်သွင်းရေး၊

(စ) ရပ်ရွာအခြေအပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် အန္တရာယ် လျော့ပါးရေး၊

(ဆ) အများပြည်သူ အသိအမြင် ရှိစေရေး၊ ပညာပေးရေးနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရေး။

ဤအချက်တွင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တုန့်ပြန်ခြင်းများဆောင်ရွက်ရေးတွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကြံ့ကြံ့ခိုင်နိုင်ရေး၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးများကို မြှင့်တင်ပေးရန် ဆောင်ရွက် ပေးသည့်

(၃၂) အထက်ရည်ညွှန်း စာမျက်နှာ (၉)

အခြားလုပ်ငန်းများအနက် စာသင်ကျောင်းများတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အပေါ်တိုးတက် ကောင်းမွန်သည့် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အန္တရာယ်ရှိမှုနှင့် အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ခြေများကို ထုတ်ဖော် သတ်မှတ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ဤဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များ အားလုံးသည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးနှင့် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်မှုရှိပြီး မိတ်ဖက်များအား ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင်ပါရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တုန့်ပြန်မှု ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် မည်သို့ချိတ်ဆက်နိုင်မည့် သို့မဟုတ် ပါဝင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။ တဖန် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များ မပါဝင်သင့်ပါ။ သို့ရာတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ရှုဒေါင့်အမြင်မှ ဆောင်ရွက်နေဆဲတုန့်ပြန် ဆောင်ရွက်မှုများကို အားဖြည့်ပေးနိုင်မည့် ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက် များတော့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ (ပညာရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် လူမှုရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကဲ့သို့ အခြားမူဝါဒရေးရာ နယ်ပယ်များ အတွက်မူ အထက်အတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း)

၄. ၈။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေး

အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံ၏ အချို့နေရာဒေသများတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွား နေသည့် ပဋိပက္ခများသည် ကလေးသူငယ်များအကြား ထိရှလွယ်မှု တိုးမြင့်လာစေရန် တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုး နေသည့်အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ထိရှလွယ်မှုတွင် ပဋိပက္ခကြောင့် မိသားစုများ၏ စားဝတ် နေရေး ပျက်စီးခြင်း သို့မဟုတ် မိသားစုများ ရွှေ့ပြောင်းနေရခြင်းတို့ဖြစ်ပေါ်သည့်အခါ မြို့ပေါ်ရှိ သမရိုးကျ မဟုတ်သော ကဏ္ဍများတွင်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအစရှိသည့် ကဏ္ဍများတွင်လည်းကောင်း ကလေး စစ်သားနှင့် ကလေးအလုပ်သမား နှစ်မျိုးစလုံးပါဝင်သည့် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ထိရှလွယ်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး အလုပ်သမားများဖြစ်ပေါ်စေသည့်အခြေခံ အကြောင်းရင်းများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် အရေးပါသည့် အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် အမှန်ပင် အချိန်ကြာမြင့်တတ်ပြီး ရှုပ်ထွေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ကာ နှစ်ပေါင်းများစွာ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ပေါ်ထွက်လာသည့် မယုံကြည်မှုကြောင့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် ဖင့်နွဲ့ကြာရှည်နေမည်ဖြစ်ပါ၍ မိတ်ဖက်များအဖို့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားသည့် နေရာများရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပို၍ ရှုပ်ထွေးမှုကို ဖြစ်စေမည် ဖြစ်ပါသည် (ဥပမာအားဖြင့် ကလေးသူငယ်များကို လွဲပြောင်းပေးသည့် ကိစ္စများဆောင်ရွက်ပေးခြင်း)

သို့ဖြစ်၍ မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ကလေးသူငယ် များအား အလွန်အမင်း ထိရှလွယ်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ပဋိပက္ခမှုများဖြစ်ပေါ်နေသည့် နယ်မြေများ အပါအဝင် တနိုင်ငံလုံးအတွက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတူတကွ လုပ်ဆောင် ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြား ရပ်ရွာ အခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေသည့်နယ်မြေအချို့တွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပြီး ပဋိပက္ခ နယ်မြေ၏ ထူးခြားသည့် အခြေအနေများအား အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်၌ ထည့်သွင်း စဉ်းစားလာနိုင်စေရန် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် နယ်မြေများရှိ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ (stakeholders) ကို အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း

စီမံချက် ပြုစုရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် အစမှနေ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေသင့်ပါသည်။

ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှု၊ ၎င်း၏ ပြန်လည်ရိုက်ခတ်ချက်များကို အချိန်တိုတွင်း ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးအပေါ် အထောက်အပံ့ပြုမည့် အချက်တစ်ချက်အဖြစ်ထည့်သွင်းနိုင်ရေး၊ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် မိတ်ဖက်များကို တိုက်တွန်းအပ် ပါသည်။ အကယ်၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းအတွက် အမှန်တကယ်ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါက ၎င်းအနေဖြင့် အထူးပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အပြုသဘောဆောင်ရလာဒ်များ ရရှိစေရန် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် ဒေသအတွင်းမှ အဖွဲ့အစည်းများအား အတူတကွ တွေ့ဆုံဆောင်ရွက် နိုင်မည့်နေရာ (platform) တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ် လာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် နှစ်ရှည်လများဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည် မဟုတ်သည်မှာ သေချာသလောက်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရှေ့ဆက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအပေါ် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည်ဟု အမှန်တကယ် မျှော်လင့်ယုံကြည်ထားပါသည်။

ရေရှည် အမြင်အရလည်း ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား ကာကွယ်ခြင်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်မှုအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်လှပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ အထောက်အထားများအရ ကောင်းစွာပညာမသင်ကြားရခြင်း၊ အလုပအကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးစွာ ရရှိနေသည့် အခွင့်အရေးရရှိခြင်း မရရှိသည့် လူငယ်အလုပ်သမားသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် အခွင့်အရေးရှိမှုကို တွေ့မြင်နေရသည့် လူငယ်အလုပ်သမားများထက် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများတွင်ပိုမို ပါဝင်နိုင်ဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားသည် ပဋိပက္ခမှုများ၊ မတည်ငြိမ်မှုဖြစ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အမှန်တကယ် ပံ့ပိုးပေးနေသည့် အချက်များအနက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း မည်သည့်နေရာတွင်မဆို ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်မှု တည်ဆောက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၄. ၉ မူဝါဒရေးရာအခြေအနေများအပေါ်အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အဆိုပါမူဝါဒများတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် အလား အလာ

ဤအခန်းတွင် ဆွေးနွေးမှုများက သက်သေပြမည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒရေးရာ အခြေအနေများသည် လောလောဆယ်အချိန်တွင် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက် လျက်ရှိပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် ဤအစီရင်ခံစာ ပြုစုရေးသားသည့် အချိန်တွင် ၅ နှစ်ခန့် ရှိနေပြီဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် အချိန်ကာလတစ်ခုကြာသည် အထိ တည်ရှိနေမည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

ဆောင်ရွက်ဆဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိမူဝါဒ အခြေအနေသည် ကလေးအလုပ်သမားအားဖြေရှင်းခြင်း၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းတို့အပေါ် ထိရောက်မှုရှိပြီး အရှည်တည်တံ့သည့် နည်းလမ်းများဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရေးအား လွန်စွာအထောက်အပံ့ ပြုသည့် အခြေအနေများ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေသည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အခြေခံအကြောင်းအရင်းများအပေါ် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု ရှိစေသည့် မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုလည်း ချမှတ်ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက် လာကြပါသည်။ ဤအချက်တွင်

ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်သာမကဘဲ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် လမှုကာကွယ်ရေး မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ပါးရေး စီမံချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။

စီမံချက်၊ မူဝါဒများသည် အချိန်ကြာမြင့်လာသည်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက် စေရေး ဖြစ်ပေါ်စေမည့် မူဝါဒပေါင်းစပ်ရေး၏ အရေးပါသည့် အကြောင်းအရာများ ဖြစ်သော်လည်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်နှုန်းသည်သာ စိတ်ပူပန်ရစေမည့် အကြောင်းအရင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် မိတ်ဖက်များ၏အဆိုရ ရန်ပုံငွေရရှိမှု လွန်စွာ နိမ့်ပါးခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတးတက်မှု၊ လူမှုရေးရာပေါင်းစည်းမှု တို့အတွက် အရေးကြီးသော်လည်း ထိရောက်သည့် အတိုင်းအတာ အထိ အကောင်အထည်ဖေါ် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသေးသည့် လူမှုကာကွယ်ရေး မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံ ချက် အတွက်ပါ ပါဝင်နေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် တွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်စေရသည့် အခြေခံ အကြောင်းအရင်းများ ကိုဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် ဝန်းကျင် တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းအပေါ် အထောက်အကူပြုစေမည့် အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒများကို အပြည့်အဝ ဖော်ထုတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများ အတွက် ထောက်ခံ ပေးမည့်လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့နောက် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို လက်ရှိ မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်းခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အရ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ သီးသန့်ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ချက် အများအပြား ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းထက် ပို၍ထိရောက်သည့် မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက် ရာတွင် ကလေးအလုပ်သမား အကြောင်းကိစ္စရပ်ကို အမျိုးသားအဆင့် အချက်အလက် စုဆောင်းခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း ယန္တရားတွင် ပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်သင ပါသည်။

မည်သည့် သီးသန့်ကြားဝင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကိုမဆို ကလေးအလုပ်သမား ကိစ္စအား အခြား ဆောင်ရွက်ချက်များထဲ ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်းခြင်းမှတဆင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်တုန့်ပြန်မှု ရရှိလာစေရေး ရည်ရွယ် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ကလေးများ၊ မိဘများ၊ အလုပ် ရှင်များ၊ အများပြည်သူများအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ဖွယ် ရှိသော အန္တရာယ်များအပေါ် သိရှိနားလည်လာစေရန်၊ ၎င်းတို့၏ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ ခံယူချက်၊ ကျင့်သုံးနေမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြောင်းလဲလာမှုများဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်သည့် အပြုအမူ ပြောင်းလဲခြင်း (behavior change) ကိုဖြစ်ပေါ်စေမည့် အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက် ခြင်းတို့ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့သို့ အပြုအမူပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်ပေါ်စေမည့် ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် မိဘများအတွက် ထောက်ပံ့ပေးသည့် (သို့မဟုတ် ကူညီပေးသည့်)ကလေးကို လိမ္မာသောကလေးဟူ၍ သတ်မှတ်သည့် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံကို ပြောင်းလဲသွားစေမည ဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်လျက် စိန်ခေါ်မှုများစွာပါဝင်သည့် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုသည့် အကြောင်းအရာကို ငြိမ်းချမ်းရေးနှင တည်ငြိမ်ရေး၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် အခြားအတိမ်းအစောင်းမခံသည့် နိုင်ငံရေးအရ ဦးစားပေးမှု နယ်ပယ်များဆိုသည့် အခြေအနေများဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအတိုင်းဆောင်ရွက်ရန်သည် လွယ်ကူမည် မဟုတ်သော်လည်း ကလေးအလုပ်သမား အကြောင်း အရာအား အမျိုးမျိုးသော တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ချက် လုပ်ငန်းများအတွင်း

အောင်မြင်စွာ ပါဝင်လာစေရန် ကြိုတင်သတ်မှတ်ချက် တစ်ခုသဖွယ်ဖြစ်သည့် နည်းလည်နိုင်ပြီး၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် နိုင်မည့် ဝန်းကျင် အခြေအနေတစ်ခုကို မဖြစ်မနေ ဖန်တီးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

အလားတူစွာ ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စအား အခြားဆောင်ရွက်ချက်များထဲ ပါဝင်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းများမှတဆင့် ထိရောက်သည့် တုန့်ပြန်ဆောင်ရက်ချက်များ ရရှိလာစေရေး ကြိုတင်သတ်မှတ်ချက်တစ်ခုသည် အသိပညာဗဟုသုတ၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ ရန်ပုံငွေနှင့် စနစ်များ ဆိုသည့် စွမ်းဆောင်ရည်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ၊ ကျား-မဆိုင်ရာကိစ္စများအား အခြားဆောင်ရွက်ချက်များထဲ ပါဝင်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းများ အစရှိသည့် လုပ်ငန်းများမှ ရရှိလာသည့် အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံကာ အကြိမ်ကြိမ် ထုတ်နှုတ်မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် သင်ခန်းစာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ပေးခြင်းသည် ထိရောက်ပြီး (ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စအား) အခြားဆောင်ရွက်ချက်များထဲ ပါဝင်လာစေမည့် တုန့်ပြန် ဆောင်ရွက်ချက်များဖြစ်ပေါ်လာစေရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဥ်း၍ နောက်အခန်းတွင် အသေးစိတ် ထပ်မံဆွေးနွေးတင်ပြထားပါမည်။

နိဂုံးချုပအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးရေးတို့အတွက် မှန်ကန်သည့် မူဝါဒများ ပေါင်းစပ်ခြင်းအပေါ် အခြေခံထားသော ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အလုံးစုံပါဝင်သည့် မူဘောင်အတွင်း မြင်ရခဲသည့် အခွင့်အရေး အနေအထားတစ်ရပ်ကို ဖေါ်ထုတ်ပေး ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ပေါ်ပေါက်လာရေးသည် အလွန်အချိန်ကိုက် ဖြစ်ပြီး၊ အထိရောက်ဆုံး မဟာဗျူဟာအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား အကြောင်းအရာကို တည်ဆဲမူဝါဒ များ၊ စီမံချက်များ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အတွင်းထည့်သွင်းခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အဓိကတာဝန်ရှိသူအသီးသီး တို့အနေဖြင့် စနစ်တကျ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်လာနိုင်ခွင့်ရှိမည့် လွှမ်းခြုံထားမှု (umbrella) တစ်ရပ်အနေဖြင့် သုံးစွသင့်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ပုံမှန်ရည်မှန်းချက်၊ လုပ်ဆောင်ချက် များအတွက်သာ မဟုတ်ဘဲ သေသေချာချာ သတ်မှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်သည် ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့အတွက် တာဝန်သတ်မှတ် ပေးရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ စောင့်ကြည့်ရေးကိရိယာ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ကာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် အရင်းအမြစ်များ ရရှိနိုင်ခြင်း ရှိမရှိ၊ နောက်ထပ်အရင်းအမြစ်များ ရယူရန် လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိအပေါ် အကဲဖြတ်နိုင်မည် ကုန်ကျစရိတ် ခန့်မှန်းချက်များလည်း ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်ရေး မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင် နိုင်မှု

အခန်း(၄)တွင်ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အား အကောင်အထည်ဖော်ရန် (နှင့်စောင့်ကြည့်ရန်) အားကောင်းသော မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်သည် ကလေး အလုပ်သမား

များ ပပျောက်ရေး ၊ လူငယ်အလုပ်သမားများ ကာကွယ်ပေးရေး ထိရောက်သည့် အကောင် အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး ကြိုတင်သတ်မှတ်ချက် တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ်သည် မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် လေ့လာချက်[၃၃] (မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး ဆိုင်ရာ အဓိက အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက် (TICNA) ဟု ခေါ်သည်) ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ဤအခန်းသည် အခြားရင်းမြစ်များကို ရည်ညွှန်းကိုးကား ဖော်ပြခြင်း မပြုဘဲ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ခြင်းအတွင်း မိတ်ဖက်များက ပြောပြခဲ့သည့် သတင်း အချက်အလက်များ၊ အထက်ရည်ညွှန်းပါ ဆန်းစစ်ချက် အစီရင်ခံစာတို့ကိုသာ ကိုးကား၍ ဤအခန်းကို ပြုစုရေးသားထားပါသည်။

၅. ၁။ ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေး မိတ်ဖက်များအဖွဲ့တွင် အမျိုးသား အဆင့်၊ ဒေသအဆင့် အသီးသီးတို့၌ အစိုးရနှင့် အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း နှစ်ရပ်လုံးမှ အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ပါသည်။ အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် ဤမိတ်ဖက်အများစုသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်း အဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ပြီး အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်း အဖွဲ့ဝင်များစာရင်းကို ဤအစီရင်ခံစာ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်သည့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် လမ်းညွှန်တွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။

ထို့ပြင် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော် မိတ်ဖက်များကို အထောက်အပံ့ ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများမှာ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ World Vision တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေး မိတ်ဖက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး အလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ လူငယ် အလုပ်သမားများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးရေးအတွက် နိုင်ငံတော်၏ ကြိုးစား အားထုတ်နေမှု များကို ကူညီပေးရန် စိတ်ဝင်စားကြပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (TWG-CL) အပြင် ဆက်စပ် ပြဿ နာများနှင့် ဆက်ဆိုင်သည့် အခြားကွန်ယက် အဖွဲ့အစည်းများစွာလည်း တည်ရှိနေပါသည်။ အဆိုပါ ကွန်ယက် အဖွဲ့အစည်းများစွာတွင် လူကုန်ကူးမှုဆိုင်ရာ၊ ကလေးစစ်သားဆိုင်ရာ၊ ကလေးသူငယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရေးဆိုင်ရာ စသည့် ကွန်ယက်များ ပါဝင်ပါသည်။ မိတ်ဖက်အများစသည် ကလေးအလုပ် သမားများဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပိုကျယ်ပြန့်သည့် မိတ်ဖက် အုပ်စု)နှင့် အခြားကွန် ယက်တစ်ခု သို့မဟုတ် ကွန်ယက်(၂)ခု (၃)ခုတွင် ကွန်ယက်၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အဆင့် ပြောင်းလဲ

(၃၃) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (၂၀၁၅)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေး အလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ်၊ရန်ကုန်

နေသော်လည်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်လျက် ရှိပါသည်။ ဤအချက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက် (TICNA) အနေဖြင့် အဆိုပါကွန်ယက်များအတွင်း ကလေးအလုပ်သမား ပြဿနာ ပူးပေါင်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးကြီးသည့် အဝန်းအဝိုင်းကို နိဂုံးချုပ်ကောက်ချက်ချ သတ်မှတ်ပေးထား ပါသည်။ အခန်း(၄)တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း ဤအချက်သည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက တွင် တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ခွဲခြားရေး ညှိနှိုင်းမည့် နေရာတစ်ခု ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အတူ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေသည့် ကြီးကြပ်ညှိနှိုင်းမှု ယန္တရားတစ်ရပ် ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး မူဘောင်အား လက်ရှိ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း ထားပုံကို အခြေခံ၍ ရေးဆွဲသင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤအစီရင်ခံစာ နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသော ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်တွင် အဆင့်အဆင့်တိုင်းအတွက် အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ခွဲခြားဖော်ပြ ပေးထား ပါသည်။ အဆိုပါ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အရ တစ်သီးတစ်သန့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်သည့် မိတ်ဖက်များ၏ သီးသန့် တာဝနဝတ္တတရားများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် စတင်သည့်အမှတ်အဖြစ် အသုံးချနိုင်ပါသည်။

မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ထိရောက်မှုအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများရကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ဥပမာ အချို့မိတ်ဖက်များသည် သတ်သတ်မှတ် ကိုယ်စားလှယ်များကိုသာ အစည်းအဝေးသို့ စေလွှတ်တက်ရောက်စေမှု မရှိ၍ ယခင်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့သည့် နေရာသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားခြင်းကဲ့သို့ အစရှိသည့် ဖြစ်ရပ်များ အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ရကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနနှင့် အခြားအဓိကျသည့် မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ အရေးပါမှု၊ လုပ်ငန်းများ၏ အရေးပါမှုအပေါ် အလေးထားလာစေရန် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ဖော်ထုတ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို အသုံးချသင့်ပါသည်။ နည်းပညာရပ် ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအနေအထားသည် ကလေးအလုပ်သမား ပြဿနာ အဆုံးသတ်ရေး နိုင်ငံတော်၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုများအပေါ် ရေရှည် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲနိုင်ရန် သင့်တော် လုံလောက်မှု ရှိမရှိ သို့မဟုတ် နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အား ဥပမာ ကြီးကြပ်ရေး ယန္တရားအတွက် အခွင့်အာဏာ၊ ယုံကြည်ကိုးစားမှု ပိုမိုရှိနိုင်သည့် အမျိုးသားကော်မရှင်သို့ ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းရန် သင့်၊မသင့် မိတ်ဖက်များ အနေဖြင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် လွန်စွာ ရှည်လျားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အမျိုးသားကော်မရှင် ဖော်ထုတ်ဖွဲ့စည်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရေး၊အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်အား ရပ်တန့်နေခြင်းမျိုး မဖြစ်စေသင့်ပါ။ ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည်

ကာလတိုမှ ကာလလတ်အထိ ပြည့်စုံလုံလောက်သည့် ယန္တရားအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည် သို့ရာတွင် အကယ်၍ မိတ်ဖက်များ အနေဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် အဖွဲ့အစည်း (statutory board) အဖြစ်ပြောင်းလဲရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုအချက်ကို အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရလာဒ် တစ်ခုအဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅. ၂။ အသိပညာနှင့် ကတိကဝတ်

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိက အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်း နှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက် (TICNA) အရ ယေဘူယျအားဖြင့် မိတ်ဖက်များသည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် ကတိကဝတ်ရှိကြသော်လည်း ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိပညာ ဗဟုသုတ အားနည်းကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော် ဥပဒေများသည် ရှင်းလင်းမှု မရှိသည့်အပေါ် အရင်းခံ၍ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တော်တော်လေး ရှုပ်ထွေးနေခြင်း၊ မိတ်ဖက်တိုင်း အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ (မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂)ကို လက်ခံကျင့်သုံးနေသည့် အချက်အပါအဝင်)ကို သိရှိ နားလည်ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိနေရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိက အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်နှင ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် နယ်ပယ် အဝန်းအဝိုင်း ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ရေး ဆိုင်ရာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ အကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲအကြား တစ်နှစ်ခွဲကာလ အတွင်း မိတ်ဖက်များ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ် အထောက်အပံ့ဖြင့် ဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သုတေသနလုပ်ငန်း၊ တိုက်ရိုက်ကူညီမှု အစရှိသဖြင့် လုပ်ငန်းများစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ပါသည်။ ဤအချက်သည် အသိပညာ အဆင့်အတန်းကိုလည်း ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စေပါသည်။ အကြံပြု ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် တစ်ရက်တာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်ခဲ့သည့် မိတ်ဖက်များသည် ရှင်းလင်းသော ကတိကဝတ်ပြုခြင်းကို သာမက ကလေးအလုပ်သမား အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်အပါအဝင် ပြဿနာများ အပေါ် ကောင်းစွာ နားလည်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအစီရင်ခံစာ မူကြမ်းရေးသား ချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိတ်ဖက်များသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ချမှတ်ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေခံစွမ်းရည်ကောင်း များရှိကြောင်း အကဲဖြတ် ရရှိထားပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိပညာ အဆင့်တန်းသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ အကြားနှင့် အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ ဝန်ထမ်းများအကြား ကွဲပြားခြားနားမှုရပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ထိတွေ့မှု အဆင့်မတူညီခြင်း၊ ပါဝင်ပတ်ဆောင်ရွက်မှု အတိုင်းအတာ ကြီးမားခြင်းတို့၏ အကျိုးဆက်အရ ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် အချိန်ကြာမြင့်စွာ ပါဝင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ကလေးအလုပ်သမား ပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည့်စုံကောင်းမွန်သည့် ဗဟုသုတနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု ရှိခြင်းကြောင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် မူကြမ်း ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ခွဲခြမ်း ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိကနေရာမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အခြားမိတ်ဖက်များအနေဖြင့် ကလေး

အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြံပြု ဆွေးနွေးခြင်း၊ မူကြမ်း ရေးဆွဲခြင်းတို့မှ တဆင့် ထပ်မံ၍အသိပညာဗဟုသုတနှင့်နားလည်မှုများ ရရှိနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ဤနေရာတွင် အလေးထားမှတ်သားရန် အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံမှ လူမှုရေး မိတ်ဖက်များသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေး အပေါ် အပြည့်အဝ ကတိကဝတ် ထားရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အလုပ်သမား၊ အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆယ်စုနှစ်များစွာ တင်းကျပ်သည့် ကန့်သတ်ချက်များအောက်တွင် ရှိနေခဲ့ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အထွေထွေ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်နေကြဆဲ အဆင့်တွင်ရှိနေကြသေးသည်ကို အလေးအနက်ထားသင့်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ပါ အကြီးစားကြားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်များအား ဆောင်ရွက်မည့် ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနေပြီး ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ပြုစုရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း သည် ၎င်းတို့၏ အထွေထွေ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အားဖြည့်ပေးမည့် အခွင့်အလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင် မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ကလေးအလုပ်သမားနှင့် ပတ်သက်၍ အလုပ်သမား၊ အလုပ်ရှင်တို့ထံ သွားရောက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့ကို အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်မှုကို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်မှုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဖွဲ့ဝင်အင်အား ကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အလားတူစွာ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ အပေါ် ထောက်ခံခြင်း၊ အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်ပါ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထောက်ခံခြင်း၊ အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ စီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းဆိုင်ရာ အထွေထွေ စွမ်းဆောင်ရည်များကို အားကောင်းလာစေအောင် လုပ်ဆောင်ပေးမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ လူမှုရေးမိတ်ဖက်များ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း စွမ်းဆောင်ရည်များ တိုးမြှင့်လာစေရေးအပေါ်တွင်လည်း အထောက်အကူပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြောစရာမလိုသည့်အချက်မှာ ဤအချက်သည် အခြားမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအတွက်လည်း အလားတူ ကိစ္စရပ်အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အောက်ခြေမှ အထက်အဆင့်သို့ တင်ပြသည့်နည်း (buttom-up) ကိုသုံးစွဲလျက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများစွာဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ အတူလက်တွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမှ ရရှိသည့် ပညာဗဟုသုတနှင့် လူသားအရင်းအနှီးများ ပိုင်ဆိုင်ထားသော ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများစွာ ရှိနေကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်က ကောက်ချက်ဆွဲ တင်ပြထား ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် အဖွဲ့အစည်းအချို့သည် ကလေးအလုပ်သမား ကိစ္စကိုလည်း (မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ်နှင့် အခြားနိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်များ၏ အကူအညီဖြင့်) ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာအခြေပြု တိုက်ရိုက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ဗဟုသုတ အသိပညာများကို အသုံးပြုခြင်းသည် အရှည်တည်တံ့သည့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ရပ် အဖြစ်ပေါ်ထွက်လာရေးသည် လွန်စွာ အရေးကြီးပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသတွင်း လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည ဖော်ခြင်း

နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဉပမာအားဖြင့် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားနေသည့် ဒေသတွင် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ အပေါ် ယုံကြည်မှု နည်းပါးသည့် နေရာများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လွန်စွာ အရေးကြီးလှပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကလေးများ၊ လူငယ်များ၏ဘဝတွင် တာရှည်အပြောင်းလဲများ ဖြစ်ပေါ်စေရေး အစိုးရနှင့် အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ လက်ရှိမိတ်ဖက်များအားလုံးသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အား အောင်မြင်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည် ဖော်ဆောင် ရွက်ရာတွင် မရှိမဖြစ် လအပ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားအပေါ် ထိရောက်သည့် တုန့်ပြန် ဆောင်ရွက်မှု တစ်ရပ်ဖန်တီး ပေးရန် မိတ်ဖက်များပါဝင်မှုကို ပို၍ ချဲ့ထွင်ပေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အခန်း ၂ တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အတိုင်း အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ရသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းများအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထား သည့် အသိပညာနှင့် ယုံကြည်မှုဆိုင် ရာပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရာတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် မဟာဗျူဟာများ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လက်တွေ့ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် မီဒီယာကဏ္ဍပါဝင်ခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် အခန်း(၄)တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိသည့် မိတ်ဖက်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအစီအစဉ်၏ အထောက်ပံ့ပေးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက် သည့် သုတေသနများစွာမှ လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် စစ်တမ်းမှလည်းကောင်း မိတ်ဖက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ခိုင်မာသည့် အသိပညာဗဟုသုတများကို ထုတ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ဗဟုသုတအခြေခံရှိမှုကို သစ်လွင်မှန်ကန် နေစေ ရန်၊ စစ်တမ်းများ ထပ်မံဆောင်ရွက်ရန်တို့သည် အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပြီး လာမည့် နှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ်အပေါ် စောင့်ကြည့်နိုင်ရေး သတင်းအချက်အလက်များကိုပေးရန်၊ မူဝါဒများကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်နိုင်စေရန် လေ့လာခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပုံမှန် သတ်မှတ်အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားအလိုက် မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ သဘောသဘာဝနှင့် အတိုင်းအတာ များနှင့်ဆိုင်သည့် နောက်ဆုံးပိတ် အချက်အလက်များ (up-dates) ကိုထုတ်လုပ်ပေးမည့် အမျိုးသား အဆင့် အလုပ်သမား အင်အားစစ်တမ်း ကောက်ယူရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများတွင် အမြဲတမ်း ပေါင်းစပ် ပါဝင်နိုင်မည့် အရာမှာ ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အပိုင်း (child labour components) ဖြစ်ပါသည်။ အရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်များ (SDGs) အမှတ် (၈)၏ အညွှန်းကိန်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ကလေးအလုပ်သမားနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံတင် သွင်းမှုပေါ် ဤအချက်အနေဖြင့်လည်း အကူညီပေးပါသည်။

၅. ၃။ အလုံးစုံ အကဲဖြတ်မှုနှင့် တိုက်တွန်းချက်များ

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ပြုစုရေးဆွဲခြင်း၊ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိတ်ဖက် အခြေခံပါ ဝင်မှု အတော်အတန် အားကောင်းခဲ့သော်လည်း ပို၍အားဖြည့်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသို့ လုပ်ဆောင် ခြင်းတွင် မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စအား အခြားလုပ်ငန်းများ၌ ထိရောက်စွာ ပါဝင်လာ

စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်နေရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှု၊ အသိပညာနှင့် စနစ်များ ထပ်မံ ဖြည့်စည်းရန် လိုအပ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ညှိနှိုင်းပြီး တစ်သားတည်း ဖြစ်သည့် တုန့်ပြန်မှုပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် လည်းကောင်းစသည့် အချက်များ အပေါ် သဘောပေါက် နားလည်ပြီး အသေးစိတ် ပုံစံချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိက အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်က တစ်ဖက်အမြင်ပုံစံ (Silo Mode) ဖြင့် ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒများ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအား စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အဓိက ကန့်သတ်ချက်အဖြစ် ဖော်ထုတ် တင်ပြခဲ့ ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမား ဆိုသည်မှာ အနှစ်သာရအားဖြင့် ဘက်ပေါင်းစုံ ထောင့်ပေါင်းစုံ ပြဿနာဖြစ် ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား အကာကွယ်ပေးရေး တို့ကို အောင်မြင်စွာ အကောင်ထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ညှိနှိုင်းပြီးပြည့်စုံသည့် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း သည် လိုအပ်ချက်အခြေအနေ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖက်အမြင်ပုံစံမှ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မှုပုံစံ (Joint-mode) သို့ ပြောင်းလဲခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဘောင်ထက် ကျော်လွန်သွားသည့် ပြဿနာများရှိနေသည့် အချက်အပါအဝင် (ဥပမာ- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ဖြေလျော့ခြင်း၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ) ကျယ်ပြန့် ရှုပ်ထွေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ သေသေချာချာ အစီအစဉ် ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် အမျိုးသားအဆင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ချက်ကို အသုံးချလျက် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အမှန်တကယ် မည်သို့ အကျိုးကျေးဇူး ပြုနိုင်ကြောင်း ပြသနိုင်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် (အခန်း (၄) တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အတိုင်း) ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားသည့် အခန်းကဏ္ဍ၊ တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည့် နယ်ပယ်များ၊ အများစုအသုံးပြုနိုင်သည့် အညွှန်းကိန်းများ (Common Indicators) အစရှိသည်တို့ ပါဝင်သည့် ခိုင်မာပြီး လက်တွေ့ကျသော အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင် ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ကလေးအလုပ်သမားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိရောက်သည့် တုန့်ပြန်မှုပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် တစ်ဖက်အမြင် ပုံစံများအကြား ကူးပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအား ဖန်တီးပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ထိုသို့ဖြစ်စေရန် (ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့်) ပါဝင် ဆောင်ရွက်ပေးသူများ အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ကိစ္စအပေါ် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆောင်ရွက်ဆဲ လုပ်ငန်းများအတွင်းမှ နေ၍ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လုပ်ကိုလုပ်ဆောင်ရမည့်အရာ (their business) တစ်ခု အဖြစ် အသိမှတ်ပြု ခံယူကျင့်သုံးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ သက်ဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ (အစိုးရနှင့် အရပ်ဖက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ)မှ အပြောင်းအလဲဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးမည့် ကိုယ်စားလှယ် (change agent) သို့မဟုတ် ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုနိုင်သူ (champion) များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၊ အထက်အကြီးအကဲပိုင်းဆိုင်ရာ တို့အား အသိပညာပေးရန် ကြိုးစားလုပ်ကိုင် ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ဤအချက်သည် ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပါသည။ သို့ပါ၍ အပြောင်းအလဲဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးမည့် ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်နိုင်သမျှ များများရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးမှ အရေးပါသည့် ကိုယ်စားလှယ်များအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ အတွေ့အကြုံမျှဝေခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးမည့် အချက်ကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်၏

အဓိကကျသော မဟာဗျူဟာ တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် တစ်ဖက် အမြင် ပုံစံများအကြား ကူးပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်မှရရှိလာသည့် အတွေ့အကြုံများအား မျှဝေခြင်း ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရန် ထပ်မံ တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ရပ်ကျေးအဆင့် ကလေးသူငယ် လွှဲပြောင်းပေးရေးဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများအပေါ် အထွေထွေ ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်စွမ်းရှိသည့် ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်းတီးပေးခြင်းအထိ အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒရေးရာများ ဆီလျော် အဆင်ပြေစေမှုကို အကြိမ်ရေများစွာ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ချက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစွမ်းဆောင်နိုင်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက် ဖော်ထုတ်ရေးစွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထင်ဟပ်မိစေရန် ဖော်ပြပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ အမျိုးသားအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ အတွင်း မိတ်ဖက်များ အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပြဿနာများသည် အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေမှုများ၊ ကလေး အလုပ်သမား နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံအနေထားနှင့်ဆိုင်သည့် မိတ်ဖက်များ၊ စွမ်းဆောင်ရည်များ စသည့် အချက်များ ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် ပါဝင်သည့် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ဖော်ထုတ်ရေးစွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားရန် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်တွင်ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားနေသည့် နယ်မြေဒေသ များပါဝင်လျက် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤ ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကျယ်ပြန့်သည့် မူဘောင် ရေးဆွဲမည့် အမျိုးသားအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ မကျင်းပမီ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးသားအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပပြီးနောက် မိတ်ဖက် ပေါင်းစုံပါဝင်သည့် မူကြမ်းရေးဆွဲရေး ကော်မတီသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို စုပေါင်းရေး ဆွဲရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ အပြည့်အစုံတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ်သို့ တင်ပြ တောင်းခံ ရယူနိုင်ပါသည်။ သို့ပါ၍ဤနေရာတွင် မီးမောင်းထိုးပြလိုသည့် အချက်မှာ ကလေး အလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကို ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး ရှင်သန်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် မဟာဗျူဟာများ ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရန် သာမက ကလေးအလုပ် သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် မူဘောင်အပေါ် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သည့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ အရေးကြီးအပိုင်းများအား ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ရန် အတွက်လည်း အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း တိုက်တွန်းလိုခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်သည် ကန့်သတ်ချက်ရှိကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ ကလေး အလုပ် သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင် ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း (၂) ခုစလုံး တွင် ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက် အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဓိက အချက်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေး အလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင် ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်ပါ တွေ့ရှိချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခေတ်မီ

မှန်ကန်သစ်လွင်စေရန်နှင့် ချဲ့ထွင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် စနစ်တကျ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရေး လေ့ကျင့်ခန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အကြံပြုတိုက် တွန်းအပ်ပါသည်။ ကလေး အလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ပါ မည်သည့် စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို အသေးစိတ် စီမံချက်ချ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည် ဆိုသည့်အချက်အပေါ် အခြေခံ၍ စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ပုံစံချမှတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ကို ဦးစွာဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းရပ်များအဖြစ် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ထည့်သွင်း ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ရပါက အဓိက မိတ်ဖက်များအကြား ကလေးအလုပ်သမား ဖြေရှင်းရေးဆိုင်ရာ အခြေခံ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ကတိပြုတာဝန်ခံမှုလည်း ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ဆောင်ရွက်ဆဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက် ဖော်ထုတ်ရေး ဆွဲရေးသည် အလွန်အချိန်ကိုက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အား ထိရောက်စွာ ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိပညာနှင့်စနစ် နှစ်ခုစလုံးတွင် အမျိုးသားအဆင့် စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိရန် ပို၍ လိုအပ်ကြောင်း အထင်အရှားပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ဦးစားပေးမှုများတွင် အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆောင်ရွက်ရေး အချက်များ ပါဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပြုလုပ်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံတင်ပြအပ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်သည် အမျိုးသားအဆင့် စွမ်းဆောင်ရည် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုအပေါ် အထောက်အကူ ပြုသည့်အပြင် ၎င်းတွင်ရှိနေသည့် အခြားသက်ရောက်မှုများ (splill-over effect) သည် ကလေး အလုပ်သမား ကဏ္ဍအပြင် အခြားနယ်ပယ်များအပေါ်သို့လည်း အကျိုးကျေးဇူးပြုနိုင်မှု ရှိသည်ကို မှတ်သားထားသင့်ပါသည်။

ထို့အပြင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရာ တွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှတဆင့် အထွေထွေ လုပ်အားခွဲဝေခြင်း ပါဝင်လျက် လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည့် စီမံကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းဆိုင်ရာ ယန္တရားတစ်ရပ် ရှိနေပြီဖြစ်ကို ပြန်လည်သတိရ မှတ်မိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အား လက်ရှိ စုဖွဲ့မှုပေါ် အခြေခံ၍ တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၆။ နိဂုံးချုပ် ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် တိုက်တွန်းချက်များ

ဤအစီရင်ခံစာအပေါ် ပထမဆုံးနှင့် အရေးအကြီးဆုံး နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာအားကိုင်တွယ်ရန် ဖြေရှင်းရန် လွန်စွာအရေးကြီးသည့် အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိနေခြင်းပင်ဖြစပါသည်။ အကော်ထည်ဖော်နေဆဲ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင်

ကလေးအလုပ်သမားနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် တစ်ရပ် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရန် အချိန်အခါကောင်းလည်းဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး သန်းထက်ဝက်ကျော်ကျော်သည် အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်ကြောင့် ရောဂါ ရရှိမှု၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု အန္တရာယ်ကျရောက်ရန် အလွန်နီးကပ်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေပြီး ကလေး သူငယ် တစ်သန်းကျော်ကျော်သည် ၎င်းတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပညာသင်ကြားမှုတို့ အပေါ် ဖျက်စီးထိခိုက် နိုင်သည့် အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်လျက်ရှိနေကြပါသည်။ ဤတစ်ချက်တည်းကပင် ကလေးနှင့် လူငယ်များစွာ ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာမှုအပေါ် ခြိမ်းခြောက်နေခြင်း၊ အမျိုးသား လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် မကောင်းသည့် သက်ရောက်မှု များဖြစ်စေနိုင်သည့် အလားအလာရှိနေခြင်း စသည်အချက်တို့ကြောင့် ကလေးအလုပ်သမား ကိစ္စအား အရေးတကြီး တုန့်ပြန် ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် အလို့ငှာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်ကို ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည့်စုံလုံလောက် သောအကြောင်းပြချက်ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကိုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ရခြင်း၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်းကို ဖြေရှင်းပေးမည့် မဟာဗျူဟာများကို အခြေခံ၍ လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကလေး အလုပ်သမားများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် အတိုင်းအတာကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရမည်ဖြစပါသည်။ သို့ပါ၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြံပြု တိုက်တွန်းထားသည့် လွှမ်းခြုံမဟာဗျူဟာများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်-

(က) လူငယ်အလုပ်သမားများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပညာ သင်ကြားခွင့်၊ သင်တန်း တက်ရောက်ခွင ဆက်လက်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ခ) အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခံရခြင်းအတွင်း ကျရောက်နေသည့် ကလေးများအားဖယ်ထုတ် ရေး စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အားဖြည့်ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများကိုသင့်တော် သည့် အစားထိုးမှုများ ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ဂ) ပြဿနာဖြစ်ရသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းများကို ဖြေရှင်းပေးခြင်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား များ မဖြစ်စေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအပေါ် အားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိမူဝါဒဝန်းကျင် အခြေအနေသည် ထိရောက်ပြီး ရေရှည်ထိန်းထားနိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားများ ပြဿနာ ဖြေရှင်းပေးခြင်းနှင့် လူငယ်အလုပ်သမားများ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းတို့တွင် အောင်မြင်မှုများ တိုးတက်လာပါသည်။ အဓိက မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကို ကလေးအလုပ်သမား၏ အကြောင်းရင်းအပေါ် တိုက်ရိုက် အကျိုးရစေရန် လက်ခံ ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ၎င်းသည် အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း အရေးပါသည့် ပညာရေး မဟာဗျူဟာ စီမံ ချက်၊ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး မဟာဗျူဟာ စီမံချက်၊ ဆင်းရဲမှု လျော့ချရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး စီမံချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိမူဝါဒ အခြေအနေသည် ကလေးအလပ်သမားအား ဖြေရှင်းခြင်း၊ လူငယ်အလုပ် သမားများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းတို့ အပေါ်ထိရောက်မှုရှိပြီး အရှည်တည်တံ့သည့် နည်းလမ်းများ

ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရေးအား လွန်စွာ အထောက်အပံ့ပြုသည့် အခြေအနေများ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေသည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အခြေခံအကြောင်းအရင်းများအပေါ် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု ရှိစေသည့် မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုလည်း ချမှတ်ကျင့်သုံးဆောင်ရွက် လာကြပါသည်။ ဤအချက်တွင် ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သာမကဘဲ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် လူမှုကာကွယ်ရေး မဟာဗျူဟာ မြောက်စီမံချက်၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ပါးရေး စီမံချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။

စီမံချက်၊ မူဝါဒများသည် အချိန်ကြာမြင့်လာသည်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်စေရေး ဖြစ်ပေါ်စေမည့် မူဝါဒပေါင်းစပ်ရေး၏ အရေးပါသည အကြောင်းအရာများ ဖြစ်သော်လည်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အရှိန်နှုန်းသည်သာ စိတ်ပူပန်ရစေမည့် အကြောင်းအရင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ကလေး အလုပ်သမားပပျောက်ရေး၊ လူငယ်များအား ကာကွယ်ရေးတို့အပေါ် အထောက် အကူပြုစေမည့် အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များကို အပြည့်အဝ ဖော်ထုတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများအတွက် ထောက်ခံပေးမည့်လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ရမည ဖြစ်ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ရသည် အခြေခံအကြောင်းအရင်းများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် သို့ဖြစ်၍ အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်း၊ အမူအကျင့်ပြောင်းလဲစေရန် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အရည်သွေး ပြည့်ဝသည့် ပညာရေးစနစ်ဖြစ်စေခြင်းနှင့် အရည်သွေးပြည့်ဝသည့် ပညာရေးအပေါ် သင်ယူခွင့် များများစားစား ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့သည် ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်ပေါ်စေရန် တားဆီးရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မဖြစ်မနေချမှတ် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် မဟာဗျူဟာများဖြစ်ပြီး သင့်တော်သည့် အစားထိုးမှုများလည်း ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ပေးမှုကို ကောင်းမွန်သည့် လူမှုရေးရာ အကာကွယ် ပေးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ဘဝနေထိုင်မှု ပုံစံမြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်မှ လျှော့ချပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ စီးပွားရေးအရ ထိလွယ်ရှလွယ်ရှိမှုနှင့် လူမှုရေးအရ ဖယ်ကျဉ်ခံရခြင်းတို့အား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုများနှင့် အတူတွဲဖက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအချက်အရ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများကို လက်ရှိ မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်းခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပြဿနာအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထိရောက်ဆုံး မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပြီး ဤအချက်ကိုစိတ်တွင် ဆွဲမှတ်ပြီး ကလေးအလုပ် သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်းခြင်း ဆောင်ရွက်ချက်အား အားဖြည့်ပေးနိုင်စေရန် သီးသန့် ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအား အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ပါဝင်စေသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်မှုတွင် ဥပမာမိတ်ဖက်များအတွက် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ပေးခြင်းများပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု မြှင့်တင်ခြင်း၊ သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အလုပ်ဖြစ်လာစေရန် မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအတွက် အဓိကအကြောင်းအရာများ

ဖြစ်ပါသည်။ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေရေးအပေါ် အထောက်အပံ့ပြုသည့် အထွေထွေ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များအပြင် အထူးသီးသန့်ဆန်သည့် ပြဿနာအချို့ကိုလည်း ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ပထမဆုံးအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု မဟာဗျူဟာတွင် အဓိကကျသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ၄င်းသည် ကလေးသူငယ်များအား ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်လွယ်စေမည့် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာအမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်မဟာဗျူဟာတွင် ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာခြင်းအပေါ် မြှင့်တင်ပေးသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ထည့်သွင်းခြင်းကို စဉ်းစားသင့် ပါသည်။ ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အရေးပါသည့် အချက်သည် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသည့် မိသားစုများမှ ကလေးများအား ပညာသင်ကြားခွင့်နှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိခွင့် သေချာစွာရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအားဖြင့် အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းသည် ရှိနေဆဲနှင့် ဆက်လက်ရှိနေဦးမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိကကျသည့် မူဝါဒတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့သည့် အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ် အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူကုန်ကူးမှု တားဆီးရေး စီမံချက်ရှိပါသည်။ အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း စီမံချက်တွင် ယခုအချိန်ထိ လက်နက်စွဲကိုင် ပဋိပက္ခမှုများတွင် ကလေးသူငယ်များအား အတင်းအကျပ် ပါဝင်နေစေမှုကို ကြားဝင်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအပေါ် အထောက်ပံ့ပေးခြင်းများ ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ ကြားဝင်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက် ပေးမှုများအပေါ် စောင့်ကြည့် ပေးမည့် ယန္တရားတစ်ရပ်လည်း ထူထောင်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်များအပေါ် အထောက်အပံ့ပေးခြင်းကို အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းအစီအစဉ်တွင် ထားရှိခြင်းက ပို၍ ထိရောက်မှုရှိမည် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဆိုပါအချက်ကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အတွင်း သတိပြုထား ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အဓမ္မခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်အသစ်၊ လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်အသစ်တို့ကို ၂၀၁၆ သို့မဟုတ်၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲချမှတ်မည် ယူဆထားပြီး အဆိုပါ လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲမည့် အဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ အနေဖြင့်နီးကပ်စွာ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်လျှက် ကလေးအလုပ်သမားဆင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အနေဖြင့် အဆိုပါလုပ်ငန်း စီမံချက် (၃)ခုအကြား လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ထပ်နေပြီး ထိရောက်မှုမရှိသည့် အခြေအနေများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆီလျှော်ပြီး ရှင်းလင်းသည့် မူဘောင်တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးသည် လွန်စွာ အရေးကြီးလှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲမည့် အဖွဲ့(၃)ခုမှ ဉက္ကဋ္ဌများ ပါဝင်သည် ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့သည် အကျိုးအကြောင်းဆီလျော်ပြီး ရေ့နောက် ညီညွတ်မှုရှိသည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်မူကြမ်းများ ပြုစုရေးဆွဲရန် ရည်ရွယ်ချက် သက်သက်ဖြင့် လိုအပ်သည့် အချိန်တွင် သာဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သည့် ညှိနှိုင်းရေး အဖွဲ့အဖြစ် လည်းကောင်း သမဟုတ် လုပ်ငန်းစီမံချက် (၃)ခု အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျှဉ်း၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားရန် ရေရှည်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အဖြစ်လည်းကောင်း မိတ်ဖက်များက သင့်တော်မြင် ထင်သကဲ့သိုဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက် သွားသင့်ပါသည်။

အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်သည် အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအတွက် သိသာသည့် အထောက်အပံ့တစ်ရပ် ဖြစ်လာ နိုင်ဖွယ်ရာရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အခြေခံ ပညာရေးဆိုင်ရာ ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာ မြောက် စီမံချက်တွင် အကျုံးဝင်ပါရှိနေပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ကလေး အလုပ် သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အဆိုပါ အခြေခံပညာရေးဆိုင်ရာ ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထည့်သွင်းစရာ မည်သည့် အကြောင်းအရင်းမှမရှိပါ။ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ရှုဒေါင့်အမြင်မှ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အပေါ် အားဖြည့်ပေးမည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များသာ ပါဝင်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ အထူးသဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းပါဝင်စေလျှက် ဆရာဆရာများ အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်နေသည့် ကလေးများအား မည်သို့ဖော်ထုတ်ရမည်၊ မည်သို့ အထောက် အပံ့ပေးရမည်နှင့် ဆိုင်သည့် လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းကို ဆရာအဖြစ်မခန့်ထားမီ အကြိုလေ့ကျင့် သင်ကြားပေး ခြင်းနှင့် အလုပ်ခွင်တွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ ကလေးအလုပ်သမား၊ ဘေးကင်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းသွား လာခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် ပြင်ဆင် ရေးဆွဲထား သည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ၊ ကျောင်းထွက်မှုနှုန်းမြင့်မားပြီး ကလေးအလုပ်သမား အဖြစ်များသည့် ဒေသများ တွင် ကျောင်းသစ်များတည်ဆောက်ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို အသေအချာဆောင်ရွက် ပေးရမည် ဖြစ်ပါ သည်။

သက်မွေးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးတို့နှင့် နီးစပ်သည့် အမျိုးသား လူမှု ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်ပါ ဦးစားပေးမှုများသည် လူငယ်အလုပ်သမား များကို အကာကွယ်ပေးပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်ကြားခွင့်ရရှိ စေနိုင်မည်ဖြစ်ရာ ကလေးအလုပ် သမားဆိုင်ရာ အဆိုပြု အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်မဟာဗျူဟာအတွက် လွန်စွာ အရေးကြီးလှပါ သည်။ သို့ဖြစ်၍ လူငယ်အလုပ်သမားများကို ကာကွယ်ပေးရန် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ပါ ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၊ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး တို့အတွက် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အပေါ် တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်အဖြစ် မဖြစ်မနေ ပုံစံရေးဆ ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး ပညာရေး မဟုတ်သည့် ကာကွယ်စောင့် ရှောက်ပေးမှုများ ဥပမာ ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်သမားရေးရာ စစ်ဆေးခြင်းတို့ အပေါ်လည်း အလေးပေး သင့်ပါသည်။ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး တို့နှင့် နီးစပ်သည့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ပါ ဦးစားပေးမှုများ သည် ကလေးအလုပ် သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရာမှ ထုတ်ယူလာသည့် ကလေးများအတွက် သင့်တော် သည့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အစားထိုးများအပေါ် ရယူနိုင်ခွင့် ဖြစ်စေခြင်းအပေါ် အထောက်အကူပြုပါသည်။ ထို့အပြင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ပညာရေးနှင့်အလုပ် ချိန်မျှနေရသည့် လူငယ်များ သို့မဟုတ် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရာမှ ထုတ်ယူလာသည့် သူများ အတွက် သင့်တော်စေမည့် အခြားသက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး ပုံစံများကို ရှာဖွေနိုင်စေမည့် လုပ်ဆောင်ချက်အသစ်များ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံ ချက်အား အခြားအစားထိုး အသက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး ပုံစံများ ရှာဖွေရာ တွင်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျပညာရေးစနစ်များ အကြားရှိ တံတားသဖွယ် ပေါင်းကူးပေးမှုအား အားဖြည့် ပေးရန် လည်းကောင်း၊

အသက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး အစီအစဉ်အတွက် သီးသန့်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အလုပ်သမား ဈေးကွက်အတွက် လည်းကောင်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်မဟာဗျူဟာများ၊ အစီအစဉ်များကို ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တင် အတိကျ အသိမှတ်ပြုထည့်သွင်း ရန်သည် မဖြစ်မနေအရေးကြီးလှပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် နှင့် အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တို့အကြား ရှင်းလင်းသည့်ဆက်သွယ်ချက် တစ်ရပ် ဖန်တီးရန် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှု၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ တူညီသည့်အညွှန်းကိန်းများ၊ ရည်မှန်းချက်များ အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တခြားနည်းဖြင့် ပြောရပါက ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းမူဘောင်ကို ပုံစံ ရေးဆွဲသည့်အချိန်တွင် ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်မူကြမ်း ရေးဆွဲသူ များအနေဖြင့် ပညာရေးကဏ္ဍ ရည်မှန်းချက်၊ အညွှန်းကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် တစ်ခုခုကို ပြန်လည် အသုံးချနိုင်ခြင်း ရှိမရှိ ပြန်လည် လေ့လာ သုံးသပ် စစ်ဆေးကြည့်ရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ရည်မှန်းချက်၊ အညွှန်းကိန်းများကို ပြန်လည်အသုံးချနိုင်မှု ရှိခြင်းသည် အညွှန်းကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုင်းတာ အကဲဖြတ်ခြင်းအပေါ် သတင်းအချက်အလက် ကောက်ယူရာတွင် လွန်စွာရိုးရှင်းမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အလုပ်ကို လျှော့ပါးစေပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်ဆိုရပါက အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ပညာရေးကဏ္ဍ အနေဖြင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေဆဲ အချိန်အခါ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအပေါ် ကြီးမားစွာ အကျိုးကျေးဇူးပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်အနေဖြင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ပညာရေးကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ ထည့်သွင်းရန် မလိုအပ်ပါ။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက် အနေဖြင့် အမျိုးသားပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်ပါ ဦးစားပေးမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အထောက်အပံ့ ပေးခြင်း အပေါ်သာ အလေးပေးသင့်ပြီး လက်ရှိအစီအစဉ်များထဲသို့ Child Labour Angelကဲ့သို့ ငွေကုန် ကြေးကုန်ကျမှု နည်းပါးသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပေါင်းစည်း ထည့်ဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့် ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရသည့် အခြေခံအကြောင်းအရင်းများကို ဖြေရှင်းပေးခြင်း မှတဆင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ တားဆးကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်၏ အလားအလာများ အပေါ် သိမြင်လက်ခံပြီး အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းခံနေရာမှ ထုတ်ယူ လာသည့် ကလေးငယ်များ၊ လူငယ် အလုပ်သမားများကို အကာ ကွယ်ပေးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေလျှက် အမျိုးသားပညာရေး ကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို အကျိုး ကျေးဇူးပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အမျိုးသား ပညာရေး ကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တွင် ပါဝင်နေသည့် ကျယ်ပြန့်သည့် လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာ ဗျူဟာများကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်မလိုအပ်သည်မှာ လွန်စွာရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိလှပါသည်။ ထို့အပြင်

အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ပါ မဟာဗျူဟာများကို လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုအနေဖြင့် ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေးပညာရေး မြှင့်တင်ရေးတို့အပေါ် မည်သို့ အထောက်ကူပြုနိုင်သည့် သက်သေသာဓကများဖြင့် ကောင်းစွာ ချိတ်ဆက်ထားပါသည်။သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အနေဖြင့် လိုအပ်သလို အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေခြင်းတို့အပေါ်သာ အလေးထားဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား အပေါ် သက်ရောက်လာနိုင်ဖွယ်ရာများကိုလည်း နားလည်သိမြင်ထားရန် လိုကြောင်း တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

ဤသို့ ဖြစ်လာစေမှုကို ကလေးလုပ်သားနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်မှုများ၊ ကလေးအလုပ်သမား၊ ပညာရေး၊ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု တို့အကြားရှိ ဆက်သွယ်ချက်များအပေါ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်ကြည့်နိုင်စေရန်နှင့် ချိတ်ဆက်ကြည့်နိုင်စေရန် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ကျွမ်းကျင်သူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့် ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်အနေဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားအပေါ် သက်ရောက်လာနိုင်ဖွယ်ရာများကို သိမြင်နားလည်ရန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိက စိန်ခေါ်ချက်မှာ ၂၀၁၆၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းအတွင်း မိတ်ဖက်များထောက်ပြသည့် အမျိုးသားလူမှု ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်ကို အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့်နှုန်း နှေးနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါက ကလေးအလုပ်သမားပေါ် သက်ရောက် လာနိုင်ဖွယ်ရာများကိုလည်း အမှန်အတိုင်း နားလည်သိမြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်စေရန်၊ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဘဏ္ဍာရေးရရှိနိုင်ရေးပါ ပါဝင်လျက် အမျိုးသား လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက် အပြည့်အဝနှင့် ချက်ခြင်း အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး တိုက်တွန်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရန် တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်း စီမံချက်ကို ချမှတ်ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍမှ ပညာရှင်များအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်လှုပ်ရှားမှု၊ ဆေးကုသခြင်း နည်းလမ်းတို့မှတဆင့် ကလေးအလုပ်သမား အကြောင်း အရာပေါ် သိရှိနားလည်ခြင်း၊ ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အားဖြည့်ပေးရန် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ လေ့လာကြည့်ရှုရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။ ဤသို့သော စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် မြို့နယ်ဆရာဝန်များ၊ နယ်မြေဒေသအတွင်း လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသည ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၊ ကျန်းမာရေး စီမံချက်ရေးဆွဲချမှတ်သူများ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမန်နေဂျာတို့အား လေ့ကျင့်ပညာ ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့အတွက် လက်စွဲစာစောင် ထုတ်ဝေပေးခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများချမှတ် ပေးခြင်းကဲ့သို့ ပုံစံများဖြင့် ဆောင်ရွက် ရယူနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့နှင့် လွန်စွာဆီလျော်သည့် အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အစအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများထဲမှ အချို့သည် လွန်စွာမှပင် ဒေသလိုက်ဆောင်ရွက်ရသည့် အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများဖြစ်ကြပြီး များစွာသော နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များ၏ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ အစိုးရဌာနများရှိ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးနှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက လည်းကောင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျှက် ရှိကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ကလေး အလုပ်သမားကိစ္စရပ်ကို စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍများရှိ လက်ရှိဆောင်ရွက် နေဆဲ ဆန်းသစ်ဆောင်ရွက်ချက်များစွာထဲသို့ ပေါင်းဝင်ထည့်သွင်းနိုင်ရေး ကြီးမားသည့် အလားအလာရှိ နေပါသည်။ ထို့သ ပေါင်းဝင်နိုင်ရေး အခြေခံအဖြစ် လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲ အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျပုံဖော် စီမံချက်ချမှတ် (Mapping) ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အဆိုပါ စနစ်တကျပုံဖော် စီမံချက် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရလာဒ်တစ်ခု အဖြစ် ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။ စနစ်တကျပုံဖော် စီမံချက်ချမှတ်ခြင်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များကို နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များအပါအဝင် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍမှ မိတ်ဖက်များနှင့် ချိတ်ဆက်စေပြီး မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍရှိ လုပ်ဆောင်ချက် အသီးသးတွင် ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ထည့်သွင်းပါဝင်စေမည့် နည်းလမ်းများ ရရှိလာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ နည်းလမ်းများ ရရှိလာစေရေး ဆောင်ရွက်ချက်ကို အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုကာ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

တာဝန်ရှိသည့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ တာဝန်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများတွင ကလေးအလုပ်သမား ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်ရေးတွင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင် ခဲ့သည့် ဝန်ကြီးဌာနများ ပါဝင်နေ၍ ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ပါဝင်လာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အလား အလာရှိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ကလေးအလုပ်သမား ကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်းကို သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး စီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်း မည်သို့ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်မည်ကို ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်နိုင်ရေး အတူတကွ အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြမည့် ကလေးအလုပ်သမား နှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး လုပ်ငန်းနှစ်ခုစလုံး ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများအပေါ် ကျွမ်းကျင်စွာသိရှိသည့် ဝန်ထမ်းများ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ရှိနေသော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တာဝန်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း လုပ်ငန်းကို အားဖြည့်ပေးရန် ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဖိတ်ကြားထားသည့် အဓိကသက်ဆိုင်သူများ (Stakeholders) များတွင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့ကို ထည့်သွင်းပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

တဖန် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက်များ မပါဝင်သင့်ပါ။ သို့ရာတွင် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ရှုဒေါင့်အမြင်မှ ဆောင်ရွက်နေဆဲတုန့်ပြန် ဆောင်ရွက်မှုများက အားဖြည့်ပေးနိုင်မည့် ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်ချက် များတော့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ (ပညာရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် လူမှုရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ကဲ့သို့ အခြားမူဝါဒရေးရာ နယ်ပယ်များ အတွက်မူ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အတိုင်း)

နှစ်ပေါင်းများစွာ ပဋိပက္ခဖြစ်နေမှုများ၏ ကလေးအလုပ်သမားအပေါ် သက်ရောက် ရိုက်ခတ်မှုများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားလျက် မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ကလေးသူငယ်များအား အလွန်အမင်း ထိရှလွယ်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ပဋိပက္ခမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် နယ်မြေများ အပါအဝင် တနိုင်ငံလုံးအတွက် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတူ တကွလုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြား ရပ်ရွာအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေသည့် နယ်မြေအချို့တွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပြီး ပဋိပက္ခနယ်မြေ၏ ထူးခြားသည့်အခြေအနေများအား အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်၌ ထည့်သွင်း စဉ်းစားလာနိုင်စေရန် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် နယ်မြေများရှိ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ (stakeholders) ကို အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ပြုစုရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် အစမှနေ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက် စေသင့်ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေမူဘောင်သည် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်အတူ သိသိသာသာ တိုးတက်လာသော်လည်း ကွာဟချက်များကတော့ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ဆီလျော်သည့် နိုင်ငံတကာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတည်ပြုကျင်သုံးနိုင်ရေး ဖြစ်ပေါ်စေမည့် မဟာဗျူဟာများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်ရန် လည်းကောင်း၊ ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်မှ တဆင့် ဥပဒေသည် ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်ပြီး ခေတ်ကာလနှင့် ကက်ညီစေရန် လည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အရ ဆောင်ရွက်သည့် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ဥပဒေနှင့်ဆိုင်သည့် အသိပညာ မြှင့်တင်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပေးခြင်း၊ စုံစမ်းခြင်း၊ အမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုခြင်း (ကလေးအလုပ် သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးခိုင်းစေခြင်း အပါအဝင်) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည့် ဥပဒေစစ်ဆေး စည်းကြပ်သည့် ကဏ္ဍအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ကလေးအလုပ်သားနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အပေါ် မြှင့်တင်ပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်ပါဝင်စေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

ဤအခန်းအစတွင် ထောက်ပြထားခဲ့သည့်အတိုင်း စွမ်းဆောင်ရည်အားကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကလေး အလုပ်သမား ပြဿနာအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမည့် မည်သည့် မဟာဗျူဟာအတွက်မဆို အဓိကကျသသည့် အချက်ဖြစ်သည်ဟု ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်စွာ သတ်မှတ်နိုင် ပါသည်။ တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်မရှိပါက အစိုးရနှင့် အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများမှ မိတ်ဖက်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စေရသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းအား ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့်ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်သည့်အပြင် စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင်အရှည် တည်တံ့သည့် ကာလရှည် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်သည်ဖြစ်ပေါ် လာနိုင်စရာ အကြောင်းရှိမည်မဟုတ်ပါ။ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အရေးကြီးသည့် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်ပြီး စစ်ဆေးစည်းကြပ်ခြင်း စွမ်းဆောင်ရည်၊ လုပ်ငန်းကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နေသည့် လွှဲပြောင်းပေးရေးစနစ် တည်ဆောက်ခြင်းတို့အား ဦးစားပေးများအဖြစ် ပထမဆုံး သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ပါက အကျိုးရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် ကလေးအလုပ်သမား အစရှိသည့် ပြဿနာများအပေါ် ဖြေရှင်းရန်ဆောင်ရွက်ပေးမည့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်များ စုပေါင်းတောင်းဆိုမှုများ သဘောတူညီချက်ရရှိစေရေး စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း တို့ကို စီမံချက်ချမှတ်ရန်၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် လူမှုရေးရာ မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်နေရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ချမှတ် ခြင်းနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်နေသည့် ကြီးကြပ်ညှိနှိုင်းမှု ယန္တရားတစ်ရပ် ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး မူဘောင်ကို လက်ရှိ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားပုံကို အခြေခံ၍ ရေးဆွဲသင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤအစီရင်ခံစာနောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသော ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်တွင် အဆင့်အဆင့်တိုင်းအတွက် အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ခွဲခြား ဖော်ပြပေးထား ပါသည်။ အဆိုပါအခန်း ကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အရ တစ်သီးတသန့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်သည့် မိတ်ဖက်များ၏ သီးသန့်တာဝန် ဝတ္တတရားများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် စတင်သည့်အမှတ်အဖြစ် အသုံးချနိုင် ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ခြုံငုံဆိုရပါက မြန်မာနိုင်ငံသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက် ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေး အားကောင်းသည့် စတင်သည့်အမှတ် အနေအထားတွင် ရနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများ၊ လူငယ် အလုပ်သမားများ၏ ဘဝအခြေအနေ တိုးမြှင့်စေခြင်း ဖြစ်ပေါ် စေရန် ကလေးအလုပ် သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အပြည့်အဝ အကောင် အထည်ဖော်လိုပါက ကလေး အလုပ်သမားများ ပပျောက်ရေး၊ လူငယ်အလုပ်သမားများအား ကာကွယ် ပေးခြင်း တို့အတွက ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်သည့် ဝန်းကျင် တစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာစေမည့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဖော်ဆောင် ပေးနိုင်မည့် ဆောင်ရွက်ဆဲ နိုင်ငံရေး ကတိကဝတ်ကဲ့သို့ အကြောင်း အခြင်းအရာများစွာ အပေါ်မူတည် နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များ၏ ထိန်းချုပ် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အတိုင်းအတာပမာဏကြီးမားစွာ ကျော်လွန် နေသော်လည်း ကလေး လုပ်သား ပပျောက်ရေးအပေါ် ထောက်ခံမှု၏တန်ဖိုးအပေါ် လျှော့မတွက် သင့်ပါ။ ထို့အပြင် ကလေးအလုပ် သမားပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် မိတ်ဖက် အဖွဲ့စည်းများအတွင်း ပြည့်စုံသည့် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိ၊ မရှိအပေါ် တွင်လည်း မူတည် နေပါသေးသည်။ သို့ပါ၍ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအား ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက် ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဤအခြေအနေ အကြောင်းအရာများ ပြည့်စုံခဲ့ပါကမြန်မာနိုင်ငအနေဖြင့် ကလေးအလုပ် သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းကို အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ ပပျောက်စေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ထူးခြားသည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ် ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုအား ထိရောက်စွာ တိုင်းတာနိုင်ရန်၊ မူဝါဒများအား ချိန်ညှိနင်စေရန်၊ သက်သေ အထောက်များပေါ် အခြေပြုလျက်ခေတ်မီသစ်လွင်သည့် အသိပညာအပေါ် အခြေခံမှု ရှိနေစေရေးသည်

မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း စီမံချက် အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ စစ်တမ်း ထပ်မံကောက်ယူရန်၊ အခြား သုတေသနများအား အချိန်ကာလနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှုရှိကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စတင်လုပ်ဆောင်မှု အနေဖြင့် လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်း ကောက်ယူသည့် နည်းစနစ်တွင် စံသတ်မှတ်ချက် တစ်ရပ်အဖြစ် ကလေးအလုပ်သမား မော်ကျူးကို ထည့်သွင်းခြင်းမှပင် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ထိုနည်းအတိုင်းပင် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းအား လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲအမျိုးသားအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် အစီရင်ခံတင်ပြမှုတွင် ပါဝင်မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး အရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်များသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အရေးကြီး အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းအား လက်ရှိ အမျိုးသားအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် အစီရင်ခံတင်ပြမှုတွင်ပါဝင်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် အချက်အလက် စုဆောင်းခြင်း၊ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းတို့သည် ပိုမိုလွယ်ကူ ရှင်လင်းကာ အရှည်တည်တံ့မှု ကိုလည်း ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်း မူဘောင်ရေးဆွဲသည့် အချိန်တွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

(၁) အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (၂၀၁၄)၊ မြန်မာ၊ အလားအလာများအား ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံအလိုက် လေ့လာစမ်းစစ်ချက်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ ရန်ကုန်

(၂) CIA: The World Fact Book https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bm.html, ၃-၁၀-၂၀၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှု

(၃) FAO: http://www.fao.org/myanmar/fao-in-myanmar/myanmar/en/၆-၁၀-၂၀၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှု

(၄) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ အဖွဲ့ (၂၀၁၅)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိက အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းပညာရပ်ပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးအစီအစဉ်၊ ရန်ကုန်၊

(၅) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့(၂၀၁၅)၊နိုင်ငံတကာဥပဒေ၊စံနှုန်းများပေါ် အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားနှင့် ဆက်စပ်သည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ အပေါ် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည် သုံးသပ်ချက်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ရန်ကုန်၊

(၆) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (၂၀၁၅)၊ ရန်ကုန်၊ လှိုင်သာယာ စက်မှုဇုန်တွင် ကလေးလုပ်သားဆိုင်ရာ အမြန်အကဲဖြတ်မှု၊အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ရန်ကုန်၊

(၇) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (၂၀၁၅)၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့တွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိအမြင်၊ သဘောထားခံယူချက်၊ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေမှုများ ဆိုင်ရာ လေ့လာချက်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ရန်ကုန်၊

(၈) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (၂၀၁၆)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား ရေးရာအဖွဲ့ မြန်မာအလုပ်သမားရေး ဥပဒေ လက်စွဲစာဆောင်၊

(၉) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ မဟာမဲခေါင်ဒေသ၊ TRAINGLE Project (ရက်စွဲမပါ) လူကုန်ကူးခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအကြား ထင်ရှားသည့် ဆက်စပ်မှု၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့(ဘန်ကောက်)၊

(၁၀) LIFT Fund: http://www.lift-fund.org/what-we-do ၆-၁၀-၂၀၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှု

(၁၁) စားဝတ်နေရေး၊ အစားအစာ ဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေ(၂၀၁၆)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက်ဒေသ စားဝတ်နေရေး၊လူမှုရေး ပြောင်းလဲမှု၊အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာဖြင့် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးအပေါ် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ (၅) ကြိမ်မြောက်၊စားဝတ်နေရေး၊အစားအစာဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေ၊ရန်ကုန်၊

(၁၂) ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၆)၊ အမျိုးသား ပညာရေးကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်၊ ၂၀၁၆-၂၀၂၀၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊နေပြည်တော်၊

(၁၃) ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၄)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နေပြည်တော်၊

(၁၄) လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန(၂၀၁၂)၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး မြန်မာနိုင်ငံ လုပ်ငန်းစီမံချက်၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နေပြည်တော်၊

(၁၅) လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၄)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံချက်၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နေပြည်တော၊

(၁၆) အလုပ်သမား၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား ရေးရာ အဖွဲ့ (၂၀၁၆)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလုပ်သားအင်အား၊ ကလေးလုပ်သား၊ ကျောင်းမှ လုပ်ငန်းခွင်သို့ ကူးပြောင်းမှုဆိုင်ရာစစ်တမ်း၊ အလုပ်သမား၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုဖူလုံရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ အဖွဲ့၊ရန်ကုန်၊

(၁၇) မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးစောင့်ကြည့်မှု (ရက်စွဲမပါ)၊ တိုးပွားလာသည့် မူးယစ်ဆေး ရောင်းဝယ်မှု http://mmpeacemonitor.org/conflict/increasing-drug-trade၊ ၂၆-၁၀-၂၀၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက် ဖတ်ရှု၊

(၁၈) OECD ၊ (၂၀၁၅)၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထုတ် အရှေ့တောင်အာရှ၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေး အမြင်စာဆောင်ပါ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရေးတွင် စိန်ခေါ်မှုရှိနေသည့် မူဝါဒအပြောင်းအလဲများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းဆောင်ရည် အားဖြည့်ပေးရေး၊ http:// dx.doi.org /10.1787/saeo-2015-en

(၁၉) Rural Porverty Portal http://www.ruralpovertyportal. org/country/home/ tags/myanmar၊ ၆-၁၀-၂၀၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှု၊

(၂၀) လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခမှုများရှိ ကလေးသူငယ်များဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထူးကိုယ်စားလှယ် https:// childrenandarmedconflict.un.org/countries-caac/myanmar/၊၃-၁၀-၂၀၁၆ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှု၊

(၂၁) ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (၂၀၁၅)၊မြန်မာနိုင်ငံကလေးသူငယ်များ အခြေပြု အန္တရာယ် အကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ရန်ကုန်၊

(၂၂) Wall Street Journal- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘိန်းစစ်ပွဲသစ်များ၊ မူးယစ်ဆေးရောင်းဝယ်ခြင်း တားဆီးရန် ကြိုးစားသူများ၊ မူးယစ်ဆေးရောင်းဝယ်ခြင်းအတွင်း ရွာသားများနှင့် ပြဿနာ ဖြစ်ပွား၊ http://www.wsj.com/articles/ myanmars-new-opium-war-vigilantes-villagers-clash-over-drug-trade-1458935295

နောက်ဆက်တွဲ(၁) မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လမ်းညွှန်

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ
လုပ်ငန်းအဖွဲ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လမ်းညွှန်

မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအစီအစဉ် (My-PEC)

အပိုင်း(၁)

နိဒါန်း

၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ကလေးသူငယ် အခွင့်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း၊ မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ ပြဋ္ဌာန်းချက်အပိုဒ် (၃၂)အရ

(က) အဖွဲ့ဝင်နင်ငံများသည် စီးပွားရေး အမြတ်ထုတ်ခံရခြင်း၊ အန္တရာယ်ရှိနိုင်ဖွယ်ရှိသော သို့မဟုတ် ကလေး၏ ပညာသင်ကြားမှုကိုမူ အဟန့်အတားဖြစ်စေခြင်း သို့မဟုတ် ကလေး၏ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ဆိုင်ရာ၊ စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ တို့အပေါ် ထိခိုက်စေမည့် မည်သည့် အလုပ်တွင်မဆို လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးရမည်ဟူသည့် ကလေးသူငယ်များ ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။

(ခ) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤစာပိုဒ်ပါ အကြောင်းအရာများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး ဥပဒေပြုခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ လူမှုရေးရာနှင့် ပညာပေးရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခြားသက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ စာချုပ် စာတမ်းများကိုပါ အလေးထား ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျှက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါ အချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်-

(၁) အလုပ်ခွင် စတင်ဝင်ရောက်နိုင်ရေး အငယ်ဆုံး အသက်အရွယ် သို့မဟုတ် အနည်းဆုံး လုပ်ခသတ်မှတ်ပေးခြင်း၊

(၂) အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေဆိုင်ရာ သင့်လျော်သည့် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်း၊

(၃) ဤစာပိုဒ်ပါ အကြောင်းအရာများအပေါ် ထိရောက်သော စစ်ဆေးစည်းကြပ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် သင့်တော်သည့် ပြစ်ဒဏ် သို့မဟုတ် အခြား အပြစ်ပေး အရေးယူမှုများ ပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်း၊

အဆိုပါ စံချိန်စံနှုန်းများအရ အကျုံးဝင်သည့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးရေး စတင်သည့်အမှတ်အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရသည် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ အဖွဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက် အမှတ်(၁၈၂)ကို အတည်ပြု လက်ခံ

ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်အာဏာဝင် သက်ရောက်ခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊ ပြဋ္ဌာန်းချက် အမှတ် (၁၈၂) ပါ အဓိကကျသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် ၅

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အနေဖြင့် အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ဤကွန်ဗန်းရှင်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရေး ဤကွန်ဗန်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်နေမှုများအား စောင့်ကြည့်ရန် သင့်တော်သည့် ယန္တရား တစ်ရပ်ကိုဖော်ထုတ် တည်ထောင်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းပြုရမည်။

အပိုဒ် ၇

ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် သင့်တော်သည့် အခြား အရေးယူ အပြစ်ပေးကျင့်သုံးမှု ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်လျက် ဤကွန်ဗန်းရှင်း အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေမည့် ဤကွန်ဗန်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ထိရောက်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၊ စစ်ဆေး စည်းကြပ်ခြင်း များကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ အသေးသီးအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။

ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးတွင် ပညာရေး၏အရေးပါမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ထိရောက်ပြီး အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက်ပါရှိသည့် အောက်ပါ ဆောင်ရွက်ချက် များကို လုပ်ဆောင်ရမည်-

(က) ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းတွင် ကလေးများမပါဝင် စေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ပေးခြင်း၊

(ခ) ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခံရမှုမှ ကလေးများအား လွတ်မြောက် စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့အား ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်းနှင့် လူမှုရေးရာ ပြန်လည်ပူးပေါင်း ပါဝင်နိုင်ရေးတို့အတွက် လိုအပ်သလို သင့်တော်သည့် တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးမှုများ ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊

(ဂ) အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခံရမှုမှ လွတ်မြောက်လာသည့် ကလေးငယ်များအနေဖြင့် အခမဲ့အခြေခံ ပညာရေးသင်ကြားခွင့်၊ အခြေအနေပေးပါက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ တက်ရောက် ခွင့်ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ဃ) အထူး အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ကလေးသူငယ်များကို လက်လှမ်းမီသမျှ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးခြင်း၊

(င) မိန်းခလေးများ၏ သီးသန့်သဘာဝကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

ဤ ကွန်ဗန်းရှင်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အနေဖြင့် ဤကွန်ဗန်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ရှိသည့် အခွင့်ရအာဏာပိုင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပေးရမည်။

အပိုဒ် ၈

ဤကွန်ဗန်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဆင်းရဲမှု တိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်၊ အားလုံး ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့်ရှိရေး အပေါ် အထောက်ပံ့ပေးရေး အပါအဝင် မြှင့်တင်ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု သို့မဟုတ် အထောက်အပံ့များမှတဆင့် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် သင့်တော်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ လုပ်ဆောင်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် (ကလေးအလုပ်သမား) ပြဿနာများ၏ သဘောသဘာဝ၊ အတိုင်းအတာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စနစ်တကျနှင့် ယုံကြည်ကိုးစားရသည့် အချက်အလက်များ မရှိသလောက် နည်းပါးနေသည့် အချိန်တွင် ဆောင်ရွက်ထားခဲ့သည့် သုတေသနများ၊ အထောက်အထားမရှိသည့် ဖြစ်ရပ်များ၊ တစ်ဦးခြင်းစီ၏ ထွက်ဆိုချက်များက ကလေးအလုပ်သမားသည် ပြန့်နှံ့လျက်ရှိနေကြောင်း၊ ကလေး အလုပ်သမား အပေါ် လွဲမှားစွာ နားလည်ထားကြကြောင်း၊ ဓလေ့ထုံးစံ အဖြစ်လက်ခံလျက် ရှိနေကြကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ စိန်ခေါ်မှုများကို နိုင်ငံတွင်း အလုပ်လုပ်သော ကလေးများ၏ အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းစွာ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား များအပေါ် အများနားလည်မှု၊ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ခြင်းမှ တစ်ဆင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ကဏ္ဍအလိုက်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြင့် အဓိကထား ကျော်လွှားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂) အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ ကတိကဝတ် ထားရှိမှု အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အထူးသဖြင့် အထက်တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသည့် စာပိုဒ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကလေးအလုပ် သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ သတ်မှတ်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြုစုရေးဆွဲပြီး ၄-၉-၁၄ ရက်နေ့တွင် အဖွဲ့ဝင်များကအတည်ပြုပေခဲ့ပါသည်။

သတ်မှတ်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လမ်းညွှန်တို့ကို မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေး အစီအစဉ်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ကလေးအလုပ်သမား ပြဿနာအပေါ် အားလုံးပါဝင် ပြီးပြည့်စုံ၍ သက်ဆိုင်သူများက ထိရောက်သည့်

နည်းလမ်းဖြင့် တုန်ပြန် ဆောင်ရွက်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်ပေါ်စေရန် တားဆီးကာကွယ်ခြင်း၊ ပပျောက်သွားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင်ရှိနေသည့် ကွာဟချက်များကို ဖြေရှင်းပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရေးဆွဲ ဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ အခြေခံများ ပြန့်ပွားစေရေး၊ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတ တိုးမြှင့်စေရေး၊ နိုင်ငံတကာစံချိန်၊ စံနှုန်းများ နှင့်အညီ ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာအပေါ် ဖြေရှင်းရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးရေး၊ ဥပဒေများ ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရေး၊ တဖြည်းဖြည်းခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးစေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကွန်ယက်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ထောက်ခံအားပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်မည့် အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်ရှင် အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားအဓိက ဆောင်ရွက်ပေးသူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရေး၊ ရှေ့ပြေးအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် ကလေးအလုပ်သမားလျှော့ချနိုင်ရေး ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပြခြင်းတို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း(၂)

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့

၁။ ရည်ရွယ်ချက်[၃၄]

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံချိန်စံနှုန်းများပါ ပြဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား (ယောကျ်ားနှင့်မိန်းမ) ပပျောက်စေရန် ဆောင်ရွက်ချက်များ အပေါ် အကူညီပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

(က) ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့အား အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး ဒုတိယဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို တာဝန်လွှဲ အပ်ပေးအပ်နိုင်သည်။

(ခ) ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အကြံပြုချက်သာ ဖြစ်သည်။

(၃၄) ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ သတ်မှတ်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များတွင် ကြည့်ပါ။

၂။ ဖွဲ့စည်းပုံ[၃၅]

(က) ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပငန်းအဖွဲ့ကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း အသီး သီးမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂)ဦးစီဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ပြီး တစ်ဦးမှာ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်၍ ကျန်တစ်ဦးမှာ အစားထိုးတက်ရောက်မည့် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပါသည်-

(၁) အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၊
(၂) ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
(၃) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊
(၄) ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊
(၅) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး၊
(၆) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး၊
(၇) နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊
(၈) လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊
(၉) ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊
(၁၀) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
(၁၁) မန္တလေးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊
(၁၂) ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊
(၁၃) နေပြည်တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတ၊
(၁၄) ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်
(၁၅) မြန်မာနိုင်ငံအလုပ်သမားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊
(၁၆) မြန်မာနိုင်ငံ စက်မှုလက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအလုပ်သမားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်
(၁၇) မြန်မာနိုင်ငံ တောင်သူလယ်သမား၊ စိုက်ပျိုးရေး နှင့် စားသောကကုန် အလုပ်သမား သမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်
(၁၈) ရတနာမေတ္တာအဖွဲ့၊
(၁၉) မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၊
(၂၀) Save the Children **အဖွဲ့**၊
(၂၁) World Vision **အဖွဲ့**၊
(၂၂) Association FranAxin-Xavier Bagnoud Myanmar **အဖွဲ့**၊
(၂၃) မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်ခြေနီအသင်း၊
(၂၄) ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊
(၂၅) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၊

[၃၅] ရည်ညွှန်း (၃၅)အတိုင်း၊

(ခ) အစိုးရဌာနများမှ အဖွဲ့ဝင်များသည် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်နှင့် အထက် ဖြစ်သင့်ပြီး အစားထိုး တက်ရောက်မည့် အဖွဲ့ဝင်အနေဖြင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး သို့မဟုတ် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဖြစ်သင့်ပါသည်။ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ အတွက်မူ ကျွမ်းကျင်သူအဆင့် ဖြစ်သင့်ပါသည်။

(ဂ) ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများ၊ အတွင်းရေးမှူး ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များကို အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက တာဝန်ပေး အပ်သည့် အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား ဥပဒေ စစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်သင့် ပါသည်။

(ဃ) လိုအပ်ပါက ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် အစည်းအဝေးများ၊ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု လမ်းညွှန်နှင့်အညီ အခြားဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူအနေဖြင့် တက်ရောက်ရန် ကလေး အလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင် မဟုတ်သည့် အခြားအဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ် များကို ဖိတ်ကြားနိုင်သည်။

(င) အခြားအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့များသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလမ်းညွှန်အရ သတ်မှတ်သည့် အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခွင့်ဝင်ရောက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာပြီး ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်နိုင်သည်။

၃။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(က) ကလေးအလုပ်သမားမဖြစ်ပေါ်စေရေး ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊တရားဝင် အလုပ်လုပ်ခွင့် အသက်ရှိသည့် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော ကလေးများ၏ အခွင့်အရေးအပေါ် အကာ အကွယ်ပေးမည့် မူဝါဒ အဆိုပြုတင်ပြရန်၊

(ခ) ကျား၊မရေးရာ ကိစ္စများကို မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ၊အစီအစဉ်များတွင် ထည့်သွင်းရန်၊

(ဂ) အလုပ်ခန့်ထားနိုင်ရေး အလုပ်စတင် လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် အနည်းဆုံး အသက်အရွယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်နှင့် တိုက်တွန်းချက်များ ချမှတ်ရန်၊

(ဃ) နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များစာရင်းကို ပြုစု ရေးဆွဲရန်၊

(င) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ထဲတွင် ပါဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုတည်းကိုသာ လုပ်ဆောင်မည်မဟုတ်ဘဲ၊ ကလေးများအပေါ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးဆောင်ရွက်ပေးမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် စားဝတ်နေရေး အပါအဝင် ကလေး အလုပ်သမားပြဿနာများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြား ဦးစား ပေးများတွင်ထည့်သွင်းနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန်၊

(စ) ကလေးအလုပ်သမား တိုက်ဖျက်ရေး အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ပြုစုရေးဆွဲရန်၊

(ဆ) ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်စဉ်များကို စောင့်ကြည့်ရေး၊ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာသို့လွှဲပြောင်းပေးရေးများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ယန္တရားတစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရန်၊

(ဇ) ကလေးအလုပ်သမားနှင့် ဆက်စပ်သည့် အတည်ပြုလက်ခံပြီးဖြစ်သော နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်းများအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြည့်ရန်၊ အားပေး ထောက်ခံခြင်းများ လုပ်ဆောင်သွားရန်၊

(ဈ) ကလေး အလုပ်သမားနှင့် ဆက်စပ်သည့် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံနှုန်းများ အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးမှုမြှင့်တင်ရေး အပါအဝင် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ အပေါ် အထွေထွေတိုကတွန်း ထောက်ခံအားပေးသွားရန်၊

၄။ ဖွဲ့စည်းပုံဇယား

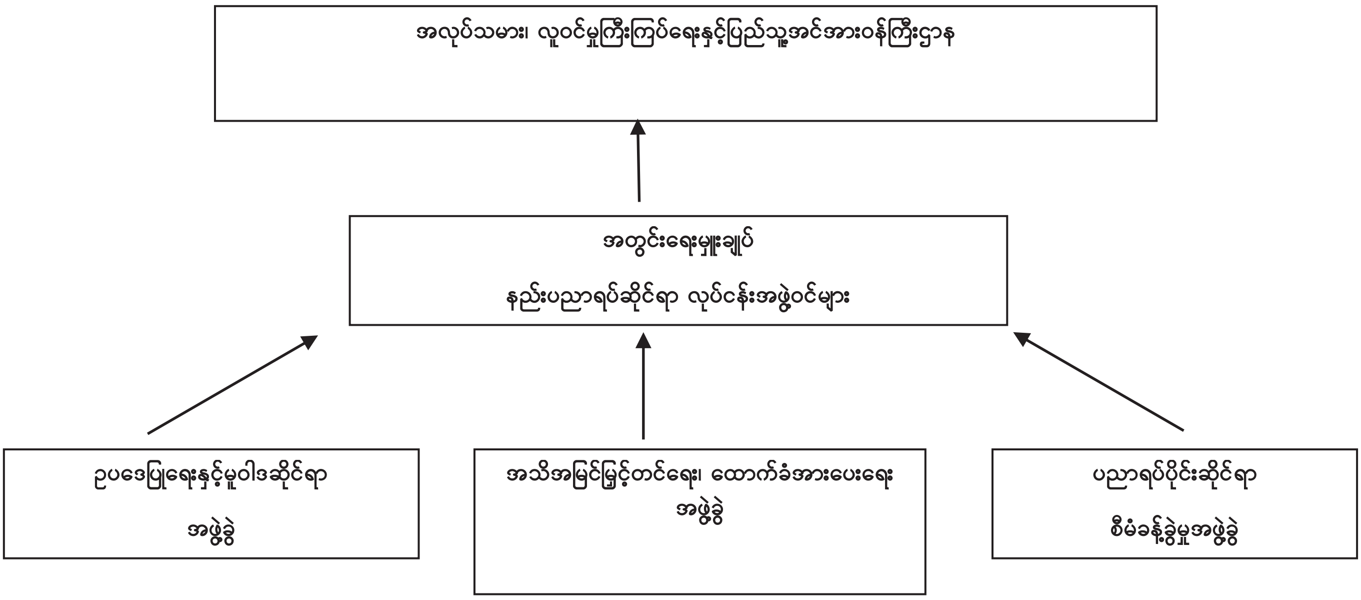

၅။ နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်း အဖွဲ့ဝင်များ အားလုံးသည် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် များတွင် ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် မှုများတွင် လည်း တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(က) အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန

အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ကလေးများအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်များစာရင်း ပြုစုခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အနိမ့်ဆုံး အသက်သတ်မှတ်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ခေါင်းဆောင်ပေး ရမည်။ အလုပ်သမား၊လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ စံချိန်စံနှုန်းများ အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးရေး ထောက်ခံ တိုက်တွန်း ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနသည်လုပ်ငန်းခွင် စစ်ဆေးရာတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပြဿနာများ ပါဝင်စေရေး အလုပ်သမားရေးရာ စစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာနကို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ပြည့်စုံသည့် စောင့်ကြည့်သည့် ယန္တရားတစ်ရပ်ကိုလည်း ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ အင်အား ဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်စဉ်များကို စောင့်ကြည့်ရေး၊ ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာသို့ လွှဲပြောင်းပေးရေးများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ယန္တရားတစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရာတွင် ဦးဆောင်မှုပြုရမည်။ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ အင်အားဝန်ကြီးဌာနသည် နိုင်ငံသားစီစစ်ရေးကဒ်ပြား ထုတ်ပေးရေးလုပ်ငန်းတွင် ကလေး အလုပ်သမားများအားစနစ်တကျ မှတ်ပုံတင်ရေးသွင်းခြင်းကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက် ပေးရ မည်။ မွေးစာရင်းဖြင့် တိုက်ဆိုင်စီစစ်ပြီး နိုင်ငံသားစီစစ်ရေးကဒ်ပြား ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးအလုပ်သမားများ ဖြစ်နေသူများကို သင့်တော်သည ပညာ သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ စီမံပေးရမည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များကို သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် နည်းလမ်းများ ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးသော ဘဝတစ်သက်တာ ကျွမ်းကျင်စရာနှင့် မဟာဗျူဟာများကို အသုံးပြုလျက် ၎င်းတို့၏ မိဘများကိုလည်း သင်ကြားခွင့်ရရှိနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိအောင် စီမံဆောင်ရွက် ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပညာရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ၊ အားလုံးအတွက် ပညာရေး ရည်မှန်းချက်တို့တွင် ကလေး

အလုပ်သမားများ ဆန့်ကျင်ရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်း ပေးရမည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဆိုင်ရာ ယန္တရား တစ်ရပ်ဖော်ထုတ်ရေး လုပ်ငန်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ရမည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ထိလွယ်ရှလွယ်ဖြစ်နိုင်သည့် အုပ်စုများအနေဖြင့် သင်ကြား လေ့ကျင့်ခွင့် ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ (အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်) အနိမ့်ဆုံး အသက် ပြည့်နေပြီ ဖြစ်သည့် အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ကလေးသူငယ်များအတွက်သင့်တော်သည့် သင်ရိုးများ ရေးဆွဲပြုစုပေးရမည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အစီအစဉ်များတွင် ကလေး အလုပ်သမား ကိစ္စကို ပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဂ) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ တစ်ဆင့် မြို့နယ် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး ကော်မတီ၏ အစီအစဉ်များ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာကိစ္စ အကြောင်းအရာများ ပါဝင်မှုရှိစေရန် မြို့နယ် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးကော်မတီနှင့် ညှိနှိုင်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာကိစ္စ အကြောင်းအရာများအပေါ် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် အခြားဆက်စပ်ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ၎င်း၏ ဦးဆောင်အားပေး ထောက်ခံမှု အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် မည်သည့်အချိန်တွင်မျှ အမြတ်ထုတ်ခံရခြင်း၊ အလွဲသုံးစား ခံရခြင်း မဖြစ်စေရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အခွင့်ရေးများအား အကာကွယ်ပေးရန်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ပေးမများတွင် ထိလွယ်ရှလွယ် အခြေအနေ ရှိသည့် ကလေးငယ်များ၊ ၎င်းတို့၏မိသားစုများအနေဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း သင်တန်းများ တက်ရောက်ခွင့်နှင့် အခြားတိုက်ရိုက် အထောက်အပံ့ပေးမှုများ ရရှိစေရန် စီမံပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ထို့အပြင် လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဌာန မှတစ်ဆင့် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းသည် လူကုန်ကူးခံရမှုကြောင့်ဖြစ်ပါက ထိရောက်သည့် ရှာဖွေဖေါ်ထုတ်မှု၊ ကလေးအခြေပြု စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။ လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဌာနမှတစ်ဆင့် ကလေးအလုပ်သမား တားဆီး ကာကွယ်ခြင်းကို လူကုန်ကူးမှု ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

(ဃ) ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန

ရှိရင်းနိုင်ငံပိုင်မီဒီယာများ သုံးစွဲခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟောပြောပွဲ၊ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း သို့မဟုတ် သင်ကြားပို့ချခြင်း၊ ဇာတ်လမ်းတိုများအား မြန်မာအသံနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား၊ ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်၊ လက်ကမ်းစာစောင်၊ သတင်းစာ၊ ပိုစတာနှင့် ဂျာနယ်အစရှိသည့် သတင်း၊ ပညာရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာ များတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ကိစ္စကို ပါဝင်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြင့်လည်းကောင်း ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ သတင်းပြန်ကြားရေး လှုပ်ရှားမှု

အတွက် နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် အဓိက ဆက်သွယ်ရာအဖြစ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ သတင်းများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ထုတ်လွှင့်ပေးရမည်။

(င) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် လက်ရှိ ရှိထားသည့်၊ ရရှိလာနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များ၊ အစီအစဉ်များနှင့်အညီ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အရအကူညီပေးခြင်းဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ပြဿနာများကို အရေးယူအပြစ်ပေးနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများမှ ဥပဒေ မူကြမ်းများ သုံးသပ်ပေးရန် တင်ပြလာပါက အဆိုပါမူကြမ်းများသည် ကလေး အလုပ်သမား၊ ကလေးရပိုင်ခွင့်များနှင့် ဆက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်းများသည် ကိုက်ညီဆီလျော်မှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။

(စ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး

သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးများသည် ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာ အပါအဝင် ကလေးသူငယ် မှုခင်းများကို တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ တရားစီရင်ရမည်။ တရားစီရင် စစ်ဆေး မေးမြန်းရာတွင် တရားခွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ကလေးသူငယ် အဆင်ပြေစေသည့် ပုံစံဖြစ်စေရန် အမြဲဂရုပြု ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ဆ) နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန

နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးအလုပ်သမားများ၊ ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်လာမည့် အန္တရာယ်ရှိနေသည့် ကလေးများအား ဝန်ကြီးဌာနမှ လျာထားသည့် နယ်ပယ်များတွင် ပညာသင်ကြားနိုင်မှု၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သက်မွေးပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များတွင် ပါဝင်အောင် ထည့်သွင်းပေးရမည် ဖြစ်သည်။

(ဇ) လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် လူမှုဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာနမှတစ်ဆင့် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်စဉ်များကို စောင့်ကြည့်ရေး၊ ရာဖွေဖော် ထုတ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာသို့ လွှဲပြောင်းပေးရေးများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် ယန္တရားတစ်ရပ် ဖော်ထုတ် ရေးဆွဲရာတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ ကလေး အလုပ်သမား အခွင့်အရေးများ အလွဲသုံးစားခံရမှုများကို ဖြစ်စဉ် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနည်းလမ်း (case management approach) ဖြင့် လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနက စစ်ဆေး ကိုင်တွယ်ရမည်။ လိုအပ်သည့်အခါတိုင်းတွင် လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားများ၊ ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးဆိုင်ရာ

အထောက်အပံ့များပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာသို့ လပြောင်း ပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် လူမှုဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာန ရုံးများမှတစ်ဆင့် အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအတွက် ကလေးအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ကျင်းပ ပေးရမည်။ ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်စေရေး ကလေးသူငယ်များအား ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးချမ်းသာစေခြင်း၊ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း များကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဈ) ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန

ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာနသည် မွေးစနှင့်အသက် (၁၈)နှစ်အတွင်းရှိ နေသူများအား ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးရမည်။ ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့နှင့် ဆက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းများအပေါ် စောင့်ကြည့် ပေးရမည်။ ကလေးသူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့နှင့် ဆက်စပသည့်စံချိန်စံနှုန်းများ၊ မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖေါ်ထုတ်ခြင်းအပြင် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်များဖြစ်စေရန် မြှင့်တင်ခြင်းအပေါ် စောင့်ကြည့်ပေးရမည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီး ဌာနအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဖြစ်စဉ်များကို စောင့်ကြည့်ရေး၊ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ သို့ လွှဲပြောင်းပေးရေးများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် ယန္တရားတွင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ တိုကရရိုက် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း တို့မှတဆင် ကလေးအလုပ်သမားများ အနေဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု အခွင့်အလမ်းရရှိစေရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်လည်းတာဝန်ရှိ ပါသည်။

(ည) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စ ပါဝင်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဝင်ငွေရရှိမှု တိုးမြှင့်လာရေး ကြားဝင် ဆောင်ရွက်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများ အားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ကလေးအလုပ်သမား မိသားစုများ အနေဖြင့် ကလေးလုပ်သားပေါ် မှီခိုနေရမှု အပေါ် လျော့ချရေးတိကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ စိုးရိမ်ပူပန်ရမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒေသဆိုင်ရာ ရုံးများ၊ အလုပ်သမားများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများအထိ အသိအမြင် မြှင့်တင်ရေးကိုတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဋ) မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့သည် ဆက်စပ် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကလေး အလုပ် သမားများအား အထောက်အပံ့ပေးရမည် အထူးသဖြင့်ပညာသင်ကြားရေး၊

ကျန်းမာရေး၊ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး နယ်ပယ်များတွင် ထောက်ပံ့ကူညီပေးရမည်။

(၄) မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ(နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်၊မန္တလေး)

စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်း၊ အားပေးထောက်ခံခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဆက်စပ် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ စည်ပင် သာယာရေး ကော်မတီများသည် ကလေးအလုပ်သမား၊ လမ်းပေါ်မှ ကလေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြေရှင်းရန်အမျိုးသား အဆင့်စောင့်ကြည့်ရေး၊ ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ သို့လွှဲပြောင်းပေးရေး ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ယန္တရားတစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ချမှတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများအနေဖြင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများတွင် ကလေးများ ပျော်ရွှင်စွာ ကစားနိုင်မည့်နေရာများ (ပန်းခြံနှင့် ကစားကွင်း) ပါဝင်လာစေရန် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းခွင်များတွင် ကလေးအလုပ်သမားကင်းစင်ရေး၊ အလုပ်လုပ်နိုင်မည အနိမ့်ဆုံး အသက်အရွယ် အထက်ရှိ ကလေးသူငယ်များအတွက် အန္တရာယ်ကင်းသည့် လုပ်ငန်းခွင်များ ဖြစ်အောင် စီမံပေးရမည်။ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးများ စီမံပေးခြင်း၊ ကလေး အလုပ်သမားများ ခန့်ထားဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရန် လူကြီး အလုပ်သမားများကိုသာ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခိုင်းစေရမည်။

(၄) ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်သည် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များ၊ အခြားကုမ္ပဏီများတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ တိုက်တွန်း အားပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးသကဲ့သို့ ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် အလုပ်သမားရေးရာ စံနှုန်းများ အပေါ် လေးစားလိုက်နာမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း များကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ကလေး အလုပ်သမားနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ထောက်ခံအားပေးခြင်း၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးခြင်းတို့တွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ရမည်။ ဖြစ်နိုင်မည့် အချိန်တိုင်းတွင် အသင်းချုပ် အနေဖြင့် အခြားအဓိက လုပ်ဆောင် သူများနှင့်ပူးပေါင်း၍ ပညာသင်ကြားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ စားဝတ်နေရေး ကဲ့သို့သော တိုက်ရိုက် ထောက်ပံ့ပေးမှုများကို ကလေးအလုပ်သမားများ၊ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအား ပေးအပ်ရမည်။

(ပ) မြန်မာနိုင်ငံ အလုပ်သမား သမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စက်မှုလက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အလုပ်သမား သမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတောင်သူလယ်သမား၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စားသောက်ကုန် အလုပ်သမား သမဂ္ဂများ အဖွဲ့ချုပ်

အလုပ်သမား ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ လုပ်ငန်းများ၊ ဦးဆောင်လှုံ့ဆော်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့မှတဆင့် ကလေး အလုပ်သမား ကာကွယ်တားဆီးရေး လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ကူညီပေးရမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအား အသိအမြင် မြှင့်တင်ပေးခြင်းအား ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းခွင်များတွင် ကလေးအလုပ်သမား မရှိစေရေးနှင့် အလုပ်လုပ်နိုင်မည့် အနိမ့်ဆုံး အသက်အရွယ်ရှိ ကလေးများအတွက် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းသည့် လုပ်ငန်းခွင်များ ဖြစ်စေရေး လူမှုရေးရာဆွေးနွေးမှုများ မြှင့်တငပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်သက်ဆိုင်ရာ နေရာအလိုက် တွေ့ရှိရသည့် ကလေးအလုပ် သမားကိစ္စများကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ မိဘများအား အလုပ်နှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရန် လမ်းညွှန်ချိတ်ဆက် ပေးရမည်။ အလုပ်လုပ်သော ကလေးများအနေဖြင့် ပညာသင်ကြားရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၊ သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့် သင်ကြားရေး တို့အား ရရှိရေးပါဝင်ကူညီပေးရမည်။

(ဖ) ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့စည်းများမှ အဖွဲ့ဝင်များ

ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့စည်းများမှ အဖွဲ့ဝင်များသည် ကလေးအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ စည်းရုံး ဟောပြောခြင်း နှင့် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ၎င်း အဖွဲ့အစည်းများသည် သက်မွေးပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ပညာရေး (ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် ကျောင်းနေပညာရေး)၊ ကျန်းမာရေး၊ အဟာရ ပြည့်ဝစေရေး၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ရပ်ရွာအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းက ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ပြန်လည် ပူးပေါင်းရေး ဆောင်ရွက်ချက် နယ်ပယ်များတွင် ကလေးအလုပ်သမားများ အတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးလမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်ရှိအောင် ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့မှတစ်ဆင့် ကလေး အလုပ်သမားများ ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးအား အဆင်ပြေ ချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အမျိုးသား အဆင့်စောင့်ကြည့်ရေး၊ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ သို့လွှဲပြောင်းပေးရေး စနစ်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့စည်းများမှ အဖွဲ့ဝင်များသည် ကလေးအလုပ်သမား ကိစ္စများ အပေါ် စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်း၊ အစီရင်ခံ တင်ပြခြင်းများတွင် ကူညီထောက်ပံ့ရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ကိစ္စများများ ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရပ်ကျေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ရမည်။ ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရ

မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့စည်းများမှအဖွဲ့ဝင်များ အနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှု အားကောင်းလာစေရန် အခြား အစးရ မဟုတ်သည့် မဟာမိတ် အဖွဲ့စည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းခြင်းနှင့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(တ) ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ

ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံနှုန်း သတ်မှတ်ချက်များ အပေါ် လိုက်နာမှု ရှိစေရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အစီအစဉ်များတွင် ကလေးအလုပ်သမား ကိစ္စ ပါဝင်လာစေရန် ဥပဒေရေးရာနှင့် မူဝါဒရေးရာ အထောက်အပံ့ပေးခြင်းများကို တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ၎င်းတို့သည် ကလေးအလုပ်သမားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပညာရပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာနှင့် အကြံပေးမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အသိပညာအခြေခံ မြှင့်တင်ပေးရာတွင် အထောက်အပံ့ ပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကဏ္ဍများအားလုံးတွင် အသိအမြင် မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ သူတို့သည် ကလေးအလုပ်သမားများအပေါ် အခြေခံသည့် ဗဟုသုတ အားဖြည့် ပေးရေးနှင့် နိုင်ငံအတွင်း ကဏ္ဍအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကျယ်ပြန့်သည့် အသိပညာ မြှင့်တင်ရေး တို့အတွက် ထောက်ပံ့ ကူညီပေးရမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပညာ သင်ကြားရေး၊ ကလေးကာကွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ စားဝတ်နေရေး ဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းကဲ့သို့သော တိုက်ရိုက် ထောက်ပံ့ပေးမှုများကို ကလေး အလုပ်သမား များနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအား ပေးအပ်ရမည်။

၆။ အဖွဲ့ဝင်သစ်အဖြစ် ဝင်ရောက်ရောက်နိုင်ရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်း

(က) အဖွဲ့ဝင်သစ် ဝင်ရောက်ခွင့်ကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်း အဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ခွဲများမှ အဖွဲ့ဝင်များက အဆိုပြုတင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး ကလေး အလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးမဲခွဲ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၇။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း

(က) အစည်းအဝေး အစီအစဉ်

(၁) အဖွဲ့ဝင်များသည် (၃) လလျှင်တစ်ကြိမ် ကျင်းပသည့် ပုံမှန်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရမည်။ လိုအပ်သလို အချိန်မရွေး အစည်းအဝေးများထပ်မံ ကျင်းပနိုင်သည်။

(၂) ဌာနဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများမှ အကြီးအကဲများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဆင့်မြင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် အနည်းဆုံး တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ်အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရမည်။

(၃) လိုအပ်ပါကကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာနည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် ထူးခြားသည့်ပြဿနာ၊ အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဖွဲ့ခွဲများ ခန့်အပ်ဖွဲ့စည်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအဖွဲ့ခွဲများသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သို့ အစီရင်ခံတင်ပြရ မည်။

(ခ) အစည်းအဝေး ကျင်းပရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍အကြောင်းကြားခြင်း

(၁) အနည်းဆုံး(၁၅)ရက် ကြိုတင်အသိပေးချက်ထုတ်ပြန်၍ အစည်းဝေးကျင်းပနိုင်ရေး အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးက ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂) အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ စုစုပေါင်း အရေအတွက်၏ (၅၀)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အပေါင်းတစ်ရာခိုင်နှုန်း (၅၁ရာခိုင်နှုန်း) တက်ရောက်မှသာ အစည်းအဝေး အထမြောက်သည်။

(ဂ) အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း

(၁) အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းကို အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးက ရေးသားရမည်ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ကြိမ်ကျင်းပမည့် အစည်းအဝေး ပထမအစီအစဉ်တွင် အတည်ပြုနိုင်ရေး အဖွဲ့ဝင်များအား စောလျင်စွာ ဖြန့်ဝေပေးရမည်။

(ဃ) နေရာနှင့် ကုန်ကျစရိတ်

(၁) အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း အပေါ် စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အခြားလိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များကူညီရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ အဖွဲ့သို့ တောင်းခံနိုင်သည်။

၈။ အစီရင်ခံရာတွင် လိုအပ်ချက်များ

(က) ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်များသည် ၎င်းတို့ အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား အကြောင်းအရာအပေါ် ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များအတွင်း ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်နေမှုများ

အထူးသဖြင့် ပြီးစီးသွားသည့် လုပ်ငန်းရပ်များ၊ ဆောင်ရွက်ဆဲ လုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ဆောင်ရန် စီမံချက်ချမှတ်ထားသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ အကြောင်းကို (၃)လလျှင်တစ်ကြိမ် အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသို့ အစီရင်ခံတင်ပြရမည်။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပစဉ် နှုတ်ဖြင့် ဆွေးနွေးချက်များ အပြင် စာဖြင့်ရေး သားထားသည့် အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းကိုလည်း အဖွဲ့ဝင်အသီးသီးမှ တင်ပြရမည်။

(ခ) အဖွဲ့ခွဲအသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက် အစီရင်ခံစာများကို တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ် e-mail ဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သို့ တင်ပြ၍ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးထံ မိတ္တူပေးပို့ရမည်။ မူဝါဒများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တိုက်တွန်းချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း (မူဝါဒ အဖွဲ့ခွဲ)နှင့် အဓိက လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ပြီးစီးခြင်း (အဖွဲ့ခွဲ(၃)ခုလုံး) စသည့် ပုံမှန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း မဟုတ်သည့် အစီရင်ခံစာများကိုမူ အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက်အား ချွင်းချက်ထား၍ တင်သွင်းနိုင်သည်။

(ဂ) အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်များ တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများကို စုပေါင်းထားသည့် စုပေါင်း အစီရင်ခံစာကိုလည်းကောင်း၊ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးမှ ရရှိသည့် အဓိကကျသည့် အချက်များနှင့် သဘောတူညီချက် များကို လည်းကောင်း၊ တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ်ပေးပို့ရသည့် အဖွဲ့ခွဲများ၏ အစီရင်ခံစာများကို စုပေါင်းထားသည့် စုပေါင်း အစီရင်ခံစာကို လည်းကောင်း (၃) လလျှင် တစ်ကြိမ် အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးထံ တင်သွင်းရမည်။ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် အဖွဲ့ခွဲများက ပုံမှန်မဟုတ်သည့် စနစ်ဖြင့် တင်သွင်းသည့် အခြား အစီရင် ခံစာများကိုရရှိလာပါက ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးထံတင်ပြရမည်။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အား အစိုးရမှ ထုတ်ပြန်သည့် နောက်ဆုံးပိတ် အကြောင်းအရာများ (updates)နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။ ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်း အဝေးမှတ်တမ်းကို အစည်းဝေး ကျင်းပပြီး (၂) ပတ်အတွင်း အဖွဲ့ဝင်များအားလုံး သို့ ဖြန့်ဝေရမည်။

၉။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး

(က) ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ၊ ၎င်း၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် အဖွဲ့ခွဲများ၊ ၎င်း၏ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့် ပြည်တွင်း မိတ်ဖက်များ၊ အခြား ဆက်စပ် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ဒေသ၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ အမျိုးသားအဆင့် ကလေးအလုပ်သမား ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင်

ပူးပေါင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး လိုအပ်သလို အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အထောက်ပံ့ပေးရမည်။ အခြားလိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များ ကူညီရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား ရေးရာအဖွဲ့သို့ တောင်းခံနိုင်သည်။

(ခ) အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ အစီရင်ခံခြင်း

အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်း အဖွဲ့ဝင်များ က ပေးပို့သည့်(၄) တစ်ကြိမ် အစီရင်ခံစာ များကို စုစည်းပြီး အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန သို့ တင်ပြရမည်။

အပိုင်း(၃)

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ခွဲများ

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ သတ်မှတ်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ စာပိုဒ် (၇-က-၃) တွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် ထူးခြားသည့် ပြဿနာ၊ အကြောင်းအရာများအပေါ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဖွဲ့ခွဲများ ခန့်အပ်ဖွဲ့စည်း ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထား ပါသည်။ ဤအဖွဲ့ခွဲများသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သို့ အစီရင်ခံ တင်ပြရမည်။

၁။ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ အဖွဲ့ခွဲများ

(က) ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရန် လိုအပ်ပါက အဖွဲ့ခွဲများ ဖွဲ့စည်းရမည်။

(ခ) အဖွဲ့ခွဲများ ဖွဲ့စည်းရေးဆိုင်ရာ အတည်ပြုချက်ကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေး ကျင်းပစဉ် ဆွေးနွေးမဲခွဲ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(ဂ) အဖွဲ့ခွဲတိုင်းတွင် ညှိနှိုင်းရေးမှူးနှင့် အစီရင်ခံတင်ပြသူများ ထားရှိရမည်။ ကနဦး အဆင့်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ အဖွဲ့အနေဖြင့် ညှိနှိုင်းရေးမှူး နှင့် အစီရင်ခံ တင်ပြသူများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက် ပေးမည်။

(ဃ) အစီရင်ခံ တင်ပြသူများသည် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးများ၌ အစီရင်ခံစာများနှင့် တိုးတက် ဖြစ်ထွန်း နေမှုများ တင်ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။

(င) အဖွဲ့ခွဲတိုင်းသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များ ရေးဆွဲရန် တာဝန်ရှိသည်။

၂။ အဖွဲ့ခွဲများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(က) ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ခွဲ

ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ခွဲသည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အနေဖြင့် လိုအပ်မည့် ပညာရပ်ပိုင်းများကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ အဖွဲ့ခွဲ အနေဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ သုတေသနပြုခြင်း၊ ကောင်းမွန်သည့် ကျင့်စဉ် များအား မှတ်တမ်း အထောက်အထား ရေးသွင်းခြင်းများတွင် အဖွဲ့အစည်းများအား အကြံပေးခြင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဖွဲ့ခွဲအနေဖြင့် ကလေး အလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အတွက် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း ယန္တရားတစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရေး အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမား ဖြစ်ပေါ်မှုကျဆင်းရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေမှုများအား မျက်ခြေမပြတ်ကြည့်ရှုရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်း စနစ် တစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ပေးရမည်။

(ခ) ဥပဒေပြုရေးနှင့်မူဝါဒဆိုင်ရာအဖွဲ့ခွဲ

ဥပဒေပြုရေးနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အဖွဲ့ခွဲသည် အဓိကကျသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အလုပ်လုပ်ရန် အနိမ့်ဆုံးအသက်အရွယ်၊ အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်များစာရင်း၊ ဘေးကင်းသည့် အလုပ်၊ ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်အား ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မသင်မနေရ ပညာရေး၊ သက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ သင်တန်းများ (သက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် အလုပ်သင်များ) လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု၊ ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ အပေါ် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဆွေးနွေးခြင်းများကို စီမံချက်ချမှတ်ပေးခြင်း နှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ လုပ်ဆောင်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။

(ဂ) အသိအမြင်မြှင့်တင်ရေး၊ ထောက်ခံအားပေးရေး အဖွဲ့ခွဲ

အသိအမြင်မြှင့်တင်ရေး၊ ထောက်ခံ အားပေးရေးအဖွဲ့ခွဲသည် ကလေးအလုပ်သမား ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အတွက် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ စည်းရုံးဟောပြောခြင်း မဟာဗျူဟာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာရွက်စာတမ်းများ၊ ပစ္စည်းများ၊ လက်နက်ကိရိယာများ (materials/ tools) များ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ဦးဆောင်ရမည်။ အဖွဲ့ခွဲအနေဖြင့် ဤမဟာဗျူဟာအား အပြည့်အဝအကောင် အထည်ဖော်နိုင်စေရန် အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်

ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ အောက်ခြေအဆင့်မှ အမျိုးသား အဆင့်ထိ အဆင့်အားလုံးတွင် အသိအမြင်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ အဖွဲ့ခွဲများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

(၁) အဖွဲ့ခွဲများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

အပိုင်း(၄)

အထွေထွေ

၄။ အထွေထွေ

(က) လိုအပ်ပါက လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု လမ်းညွှန်ကို ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပစဉ် ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ပြင်ဆင်ရန် ဆန္ဒပြုသည့် အချက်အား ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရမည်။ ပြင်ဆင်ရန် ဆန္ဒပြုထားသည့် အချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစည်းအဝေး မတိုင်မီ (၃၀)ရက် ကြိုတင်၍ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးထံ ဆက်သွယ်ပြီး ကျန်အဖွဲ့ဝင်များထံလည်း ဖြန့်ဝေ အသိပေးရမည် ဖြစ်သည်။

(ခ) လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု လမ်းညွှန်သည် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်များ အတည်ပြုပြီးသည့်အချိန်မှ စတင်အာဏာသက်ဝင်သည်။